

Herning
Kommune

Miljø og Klima • Rådhuset • Torvet • 7400 Herning • Tlf. 96 28 28 28 • teknik@herning.dk • www.herning.dk

12 Miljøgodkendelse af Svinebedriften ”Skjoldborg”

Sven Agergaard
Nr. Vejenvej 10
7400 Herning

Afgørelsesdato: 12. august 2014
Sags nr.: 09.17.00-P19-85-13

HERNING KOMMUNE

Registreringsblad

Dato for godkendelse:	12. august 2014
CVR-nr.	18443775
CHR nr.	96781
Ejendomsnummer	6570256889
Adresse	Nr. Vejenvvej 10 7400 Herning
Matr. nr. (ejerlav)	5h, Rind Præstegård, Rind 5g, Rind Præstegård, Rind 2a, Nr. Vejen, Rind 1x, Nr. Vejen, Rind 5f, Rind Præstegård, Rind 4, Rind Præstegård, Rind 6d, Rind Præstegård, Rind 1h, Nr. Vejen, Rind
Ansøgers navn og adresse	Sven Agergaard Nr. Vejenvvej 10 7400 Herning E-mail: agergaard@agropartnere.dk
Konsulent	Svinerådgivning Danmark Birk Centerpark 24 7400 Herning Heidi Birch Wentzlau E-mail: hbw@srdk.dk
Tilsynsmyndighed	Herning Kommune
Miljøsagsbehandler	Peter Lindhard Birch
Kvalitetssikring	Niels O. Jensen

Copyright

Kortmateriale er gengivet af Herning Kommune med tilladelse fra Kort- og Matrikelstyrelsen. Copyright Kort- og Matrikelstyrelsen 651-600/2000

Luftfotos – Danmarks Digitale Ortofoto - er gengivet af Herning Kommune med tilladelse fra Cowi. DDO ©, Copyright COWI.

Indholdsfortegnelse

REGISTRERINGSBLAD	2
KLAGEVEJLEDNING OG OFFENTLIGGØRELSE.....	5
INTERESSENTLISTE FOR HØRINGSPERIODE OG OFFENTLIGGØRELSE	7
VILKÅR FOR HUSDYRPRODUKTION PÅ NR. VEJENVEJ 10, 7400 HERNING	9
DRIFT OG INDRETNING	9
ÅRSPRODUKTION	9
AMMONIAKREDUCERENDE MILJØTEKNOLOGI.....	10
FODER	10
VASKEPLADS OG AFLEDNING AF VASKEVAND.....	11
GØDNINGSOPBEVARING	11
GYLLEHÅNTERING	11
UHELD OG DRIFTSFORSTYRRELSER	11
SKADEDYR.....	12
LUGT	12
STØJ	12
UDARBEJDELSE AF HANDLEPLANER VED UFORUDSETE GENER.....	12
UDBRINGNINGSAREALER	12
EGENKONTROLVILKÅR.....	14
HERNING KOMMUNES SAMLEDE VURDERING.....	16
UNDERSØGTE ALTERNATIVER	16
KOMMENTARER VED HØRING TIL UDVIDELSEN	16
UDTALELSE FRA ANDRE MYNDIGHEDER	16
AFTALEAREALER.....	17
VURDERINGSGRUNDLAG	17
REDEGØRELSE OM IKKE-SAMDRIFT	17
BIAKTIVITETER	17
EJENDOMMENS BELIGGENHED IFT. OMGIVELSERNE	17
NABOFORHOLD	19
PÅVIRKNING AF JORD	22
PÅVIRKNING AF GRUNDVAND.....	24
PÅVIRKNING AF OVERFLADEVAND	25
PÅVIRKNING AF NATURA 2000-VANDOMRÅDER.....	27
PÅVIRKNING AF NATURA 2000-VANDOMRÅDER.....	28
NITRATPÅVIRKNING AF RINGKØBING FJORD.....	28
NITRATPÅVIRKNING AF NISSUM FJORD	29
FOSFORPÅVIRKNINGEN AF RINGKØBING FJORD	35
FOSFORPÅVIRKNINGEN AF NISSUM FJORD.....	36
PÅVIRKNING AF NATUR	38
PÅVIRKNING AF BILAG IV-ARTER, RØDLISTEARTER, ANSVARSARTER MV.	41
PÅVIRKNING AF KULTURMILJØ.....	42
GENNEMGANG AF BAT FOR NR. VEJENVEJ 10, 7400 HERNING	45
BAT – MANAGEMENT	45
BAT – FODER	48
BAT – STALDINDRETNING	49
BAT – FORBRUG AF VAND OG ENERGI.....	50
BAT – OPBEVARING AF HUSDYRGØDNING	52
BAT – UDBRINGNING AF HUSDYRGØDNING	53
FRAVALGTE BAT-VIRKEMIDLER	54
SAMLET VURDERING AF BAT	55
OVERSIGT OVER BILAG.....	56

Indledning

Ikke-teknisk resumé

Sven Agergaard har søgt Herning Kommune om en § 12 godkendelse jf. Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug nr. 1486 af 04/12 2009 af husdyrbruget, Nr. Vejenvvej 10, 7400 Herning, vedrørende CHR nr. 96781 og CVR nr. 18443775.

Ejendommen er den 10. december 2008 miljøgodkendt efter husdyrbrugslovens §12. Miljøgodkendelsen er ikke blevet udnyttet og derfor bortfaldet. Nugældende godkendelse blev meddelt den 26. oktober 2007 efter Miljøbeskyttelseslovens kapitel 5, og godkendte en årlig produktion på 1.120 stk. søer og 520 stk. polte, svarende til dagældende 269,1 DE.

Ansøgningen vedrører en udvidelse af svinebesætningen fra 269,24 DE, bestående af årssøer og polte til 474,91 DE, bestående af 1.120 stk. søer, 40.000 stk. smågrise (7,3-32 kg), 520 stk. polte (32-67 kg) og 520 stk. polte (67-107 kg). I forbindelse med udvidelsen ønsker ansøger at opføre en ny klimastald på ca. 3.500 m², en ny vaskeplads, forlænge eksisterende foderlade og opføre en ny stålpladesilo. Endvidere overdækkes en eksisterende gyllebeholder og der etableres gyllekøling i den nye klimastald samt etableres en kølebrønd til afhentning af døde dyr.

Ejendommen er beliggende i det åbne land ca. 1,5 km øst for Studsgård, som er nærmeste byzone. Nærmeste nabo uden landbrugspligt er Nr. Vejenvvej 8, der ligger ca. 280 meter mod nord. Nærmeste samlede bebyggelse i landzone ligger > 2 km mod syd-øst. Arealerne omkring gården er udlagt til landbrugsdrift og gennemskåret af læhegn og spredt beplantning.

Til ejendommen hører 328,7 ha ejede/forpagtede arealer. Husdyrgødning der ikke udspreddes på ejendommens arealer fraføres til Studsgård biogas og modtages retur som blandet gylle, svarende til 460,0 DE. Indtil den nye husdyrproduktion er oppe fuld produktion, tilføres ejendommens udspreddingsarealer Fertigro®, jf. Herning Kommunes tilladelse af 6. marts 2014.

Miljøgodkendelsen er udarbejdet af Herning Kommune.

Meddelelse om miljøgodkendelse

På grundlag af de i sagen foreliggende oplysninger meddeler Herning Kommune en miljøgodkendelse til ejendommen beliggende på Nr. Vejenvvej 10, 7400 Herning med de stillede vilkår. Det er Herning Kommunes vurdering, at miljøgodkendelsen, med de stillede vilkår for lokalisering, indretning og drift af husdyrbruget, ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af miljøet.

Miljøgodkendelsen gælder kun for det ansøgte. Der må ikke ske udvidelse eller ændring i dyreholdet, herunder stalde, gødningsopbevaringsanlæg, udbringningsarealer og lignende, før ændringen er anmeldt og godkendt af Herning Kommune. Husdyrbruget skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser – også selvom disse regler eventuelt måtte være skærpede i forhold til denne miljøgodkendelse.

Der gøres endvidere opmærksom på, at en § 12 miljøgodkendelse efter reglerne i Husdyrloven ikke fritager fra krav om tilladelse, godkendelse, dispensation m.v. efter anden lovgivning. Herunder kan det nævnes, at en eventuel byggetilladelse, nedrivningstilladelse, afledning af tagvand m.v. skal søges separat hos Herning Kommune.

Miljøgodkendelsen skal, jf. § 40 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug regelmæssigt og mindst hvert 10. år, tages op til revurdering. Den første regelmæssige vurdering skal dog foretages senest, når der er forløbet otte år. Det er planlagt at foretage den første revurdering i 2022.

Hvis den meddelte miljøgodkendelse ikke har været udnyttet, helt eller delvist, i tre på hinanden følgende år betragtes det som kontinuitetsbrud. Herved bortfalder den del af miljøgodkendelsen, der ikke har været udnyttet de seneste tre år, med mindre andet fremgår af miljøgodkendelsen. Fravigelser, der skyldes naturlige produktionsudsving, betragtes ikke som kontinuitetsbrud.

Sagens grundlag

Følgende oplysninger er indgået i behandling af sagen:

- Tidligere kapitel 5 miljøgodkendelse 26. oktober 2007
- Tidligere § 12 miljøgodkendelse af 10. december 2008 (aldrig udnyttet)
- Ansøgning nr. 54588 version 10 af 12-08-2014. (indsendt første gang 05-07-2013)
- Fiktivt ansøgningsskema nr. 62887 version 3 af 28-05-2014. Viser udvaskning med udspredning af Fertagro på 79,8 ha.
- Udtalelse fra Naturteamet i Herning Kommune
- Supplerende oplysninger frem til 12-08-2014

Lovgrundlag

Ansøgningen er behandlet i henhold til kravene i Husdyrloven¹ med tilhørende Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug², Husdyrgødningsbekendtgørelsen³ samt Miljøstyrelsens vejledning om miljøgodkendelse af husdyrbrug⁴ version 2.0.

Ejendommen er omfattet af § 12 i husdyrloven. Derfor skal ansøgningen i henhold til Husdyrlovens § 55 offentliggøres, så offentligheden får lejlighed til at se ansøgningen og udtale sig herom. Ansøgningsmaterialet har været i offentliggjort i 14 dage fra den 9. januar 2014 på Herning Kommunes hjemmeside.

Miljøgodkendelsen har været i høring fra 12-06-2014 til 22-07-2014.

IE-husdyrbrug

I forbindelse med implementering af EU-direktivet om industrielle emissioner, er der sket ændringer i husdyrbekendtgørelsen. Disse ændringer kan påvirke visse typer husdyrbrug, de såkaldte IE-husdyrbrug. IE-husdyrbrug er defineret som husdyrbrug, der har aktiviteter omfattet af § 12, stk. 1, nr. 1-3, i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, som angivet nedenfor.

§ 12, stk. 1, nr. 1-3

- 1) 270 dyreenheder, hvis mindst 90 pct. af dyreenhederne stammer fra årssøer med tilhørende smågrise indtil 30 kg, eller 750 stipladser til søer,
- 2) 210 dyreenheder, hvis der er tale om slagtesvin (over 30 kg), eller 2.000 stipladser til fedesvin (over 30 kg) eller
- 3) 100 dyreenheder, hvis der er tale om slagtekyllinger, 230 dyreenheder, hvis der er tale om æglæggende høns, eller 40.000 stipladser til fjerkræ.

Da denne miljøgodkendelse omhandler et svinebrug, som går ind under § 12 stk. 1, nr. 1-3 i husdyrloven, er svinebedriften omfattet af IE-Direktivet. Derfor skal Herning Kommune mindst en gang årligt vurdere hvorvidt husdyrbrugets emissionsniveauer ligger under eller er lig med de emissionsniveauer, der er forbundet med den bedste tilgængelige teknik i BAT-konklusionerne.

Der er ligeledes krav om at driftsherren skal informere kommunen om manglende overholdelse af vilkår samt at driftsherren ved ophør som IE-husdyrbrug skal give kommunen besked om og komme med en redegørelse i forhold til Jordbeskyttelsesloven § 38k⁵.

Klagevejledning og offentliggørelse

Herning Kommune har givet miljøgodkendelse til udvidelse af husdyrbruget på Nr. Vejervej 10, 7400 Herning. Miljøgodkendelsen er givet i medfør af § 12 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug nr. 1486 af 04/12 2009.

¹ Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug nr. 1486 af 04/12 2009 med efterfølgende rettelse

² Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug nr. 1280 af 08/11/2013 med efterfølgende rettelse

³ Bekendtgørelse om husdyrbrug og erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. nr. 853 af 30. juni 2014 med efterfølgende rettelse

⁴ <http://www2.mst.dk/wiki/husdyrvejledning.default.aspx>

⁵ Lov om forurennet jord (jordforureningsloven) nr. 370 af 2. juni 1999

Miljøgodkendelsen bliver offentliggjort på Herning Kommunes hjemmeside www.herning.dk under "Offentliggørelser og høringer" og "Landbrug" den 12. august 2014. Det er muligt at klage over afgørelsen til Natur- og Miljøklagenævnet. De, der kan klage, er ansøger og enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagen.

Klagen skal rettes til Natur- og Miljøklagenævnet, Rentemestervej 8, 2400 København NV. Dog skal klagen sendes skriftligt til Herning Kommune, Miljø og Klima, Rådhuset, Torvet, 7400 Herning eller på e-mail: landbrugsgruppen@herning.dk. Herefter videresendes klagen med tilhørende bilag til Natur- og Miljøklagenævnet. Herning Kommune skal have klagen senest den 9. september 2014. indenfor rådhusets åbningstid.

For at få behandlet en klage, koster det et gebyr på 500 kr., som skal betales til Natur- og Miljøklagenævnet. Se vejledning om klagegebyr og procedurer omkring dette på: <http://www.nmkn.dk/klage/gebyr-for-at-klage/gebyrvejledning/>

En eventuel klage har ikke opsættende virkning, medmindre Natur- og Miljøklagenævnet bestemmer andet, hvorfor miljøgodkendelsen på eget ansvar kan udnyttes før klagefristen er udløbet i henhold til Husdyrlovens § 81, stk. 1. Hvis afgørelsen påklages, bliver det meddelt ansøger.

Denne afgørelse kan også indbringes for domstolene, jf. Husdyrlovens § 90. Det skal ske indenfor seks måneder efter offentliggørelsen.

Med venlig hilsen

Peter Lindhard Birch
Miljømedarbejder, Herning Kommune
Miljø og Klima, Landbrugsteam

Interessentliste for høringsperiode og offentliggørelse

Nedenstående er orienteret om udkast til miljøgodkendelsen:

- Ansøger Sven Agergaard, Nr. Vejenvej 10, 7400 Herning
- Ejere af forpagtningsaftaler:
 - Gitte Irene Andersen, Brogårdvej 75, 7400 Herning
 - Dyshøj ApS, Haugevej 11, 7400 Herning
 - Jørgen Åbjerg Neesgård Mogensen, Grankærvej 10, 6933 Kibæk
- SvinerådgivningDanmark, Birk Centerpark 24, 7400 Herning, konsulent Heidi Birch Wentzlau, E-post: hbw@srdk.dk
- Naboer og andre, som får udkastet til miljøgodkendelsen i høring Konsekvensområde = 1003 meter.
 - Preben B. Andersen, Rind Kirkevej 34, 7400 Herning
 - Dennis M. Riis, Lind Hovedgade 13, st., 7400 Herning
 - Bjarne M. Jørgensen, Nr. Vejenvej 7, 7400 Herning
 - Paul Terence Davis, Nr. Vejenvej 8, 7400 Herning
 - Allan I. Nielsen, Nr. Vejenvej 3, 7400 Herning
 - Lasse Skovsager, Nr. Vejenvej 6, 7400 Herning
 - Maj F. Jepsen, Nr. Vejenvej 4, 7400 Herning
 - Johnny E. Nagy, Gadegårdsvej 6, 7400 Herning
 - Leif Pedersen, Nr. Vejenvej 1, 7400 Herning
 - Reno K. Olesen, Vardevej 23, 7400 Herning
 - Carsten G. Hansen, Vesterlindvej 37, 7400 Herning
 - Bent J. Bech, Vesterlindvej 39, 7400 Herning
 - Jens H. Wagner, Nr. Vejenvej 15, 7400 Herning
 - Kristian H. Korneliussen, Hvæslundvej 37, 7400 Herning
 - Jørgen Krogstrup, Vardevej 40, 7400 Herning
 - Christina H. Bærentsen, Vardevej 34, 7400 Herning
 - Vibeke K. Mouritsen, Vardevej 36A, 7400 Herning
 - Poul E. Bærentsen, Ørnborgvej 3, 7400 Herning
 - Louise F. Pedersen, Vardevej 26, 7400 Herning
 - Ove Søndergaard, Svendlundvej 3, 7400 Herning
 - Karsten Birch, Hans Egedes Vej 3, 7400 Herning
- Gødstrup Vandværk, Gødstrupvej 39, 7400 Herning, E-post: vand@goedstrup.eu
- Studsgård Vandværk, Voldsgårdvej 6A, 7400 Herning
- Skarrild Vandværk, Skovvænget 2, 6933 Kibæk
- Studsgård Biogasanlæg, E-post: mail@bigadan.dk

Nedenstående er orienteret om meddelelse af miljøgodkendelsen:

Klageberettigede i henhold til Husdyrlovens § 84:

- Ansøger Sven Agergaard, Nr. Vejenvej 10, 7400 Herning
- Ejere af forpagtningsaftaler:
 - Gitte Irene Andersen, Brogårdvej 75, 7400 Herning
 - Dyshøj ApS, Haugevej 11, 7400 Herning
 - Jørgen Åbjerg Neesgård Mogensen, Grankærvej 10, 6933 Kibæk
- Sundhedsstyrelsen, Embedslægeinstitutionen Nord, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg. E-mail: senord@sst.dk

Klageberettigede i henhold til Husdyrlovens § 85:

- Danmarks Fiskeriforening, H.C. Andersens Boulevard 37, 1553 København V. E-mail: mail@fiskeriforening.dk.
- Ferskvandsfiskeriforeningen, Vormstrupvej 2, 7540 Haderup. E-mail: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Forbrugerrådet, Fiolstræde 17, 3, Postboks 2188, 1017 København K. E-mail: fbr@fbr.dk
- Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Reventlowsgade 14, 1, 1651 København V. E-mail: ae@aeraadet.dk

Klageberettigede i henhold til Husdyrlovens § 86 – lokale foreninger:

- Danmarks Naturfredningsforening, Lokalafdeling Herning, E-mail: herning@dn.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Lokalafdeling Herning. E-mail: herning@dof.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund. Lokalfd. E-mail: lp@sportsfiskerforbundet.dk

Klageberettigede i henhold til Husdyrlovens § 87 – landsdækkende foreninger:

- Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V. E-mail: natur@dof.dk
- Friluftsrådet, Scandiagade 12, 2450 København SV, Att.: Karsten Johansen. E-mail: lundthing@mail.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø. E-mail: dn@dn.dk
- Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4 B, 2200 København N. E-mail: husdyr@ecocouncil.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Skyttevej 4, 7182 Bredsten. E-mail: lbt@sportsfiskerforbundet.dk og post@sportsfiskerforbundet.dk

Andre:

- Svinerådgivning Danmark, Birk Centerpark 24, 7400 Herning, konsulent Heidi Birch Wentzlau, E-post: hbw@sr.dk
- Herning Museum, Museumsgade 32, 7400 Herning. E-mail: herningmuseum@herningmuseum.dk
- Herning Bioenergi A/S, Rosmosevej 4, 7400 Herning, mail@bigadan.dk

Vilkår for husdyrproduktion på Nr. Vejenvej 10, 7400 Herning

I vilkårsdelen fremgår de betingelser, hvorunder husdyrbruget skal drives. Grundlaget for miljøgodkendelsen fremgår af ansøgningen og svinebruget skal drives i overensstemmelse hermed. Der gøres opmærksom på at eventuelle lovkrav fra andre love skal overholdes, selvom disse ikke er medtaget her.

Drift og indretning

1. Vilkårene i denne miljøgodkendelse skal, hvis andet ikke er anført, være opfyldt når bygge- og anlægsarbejdet er iværksat eller når dyreholdet overskrider nudriften (1.120 søer og 520 polte (67-107 kg). Den del af miljøgodkendelsen, som ikke er udnyttet inden to år efter at miljøgodkendelsen er meddelt bortfalder.
2. Der skal til enhver tid være et eksemplar af miljøgodkendelsen på husdyrbruget. Den ansvarlige for driften og de øvrige ansatte skal være bekendt med de stillede vilkår.
3. Ved ophør med husdyrproduktion, skal der udføres begrænsende foranstaltninger mod forurening:
 - Alle anlæg skal tømmes og rengøres for husdyrgødning, der bortskaffes efter gældende regler.
 - Restkemikalier, olieaffald, medicinaffald m.v. skal bortskaffes i henhold til affaldsregulativet
4. Der skal plantes slørende beplantning mod øst og syd omkring den nye klimastald.

Som følge af vilkår 1 bortfalder den del af miljøgodkendelsen, der ikke er udnyttet inden 2 år fra denne afgørelses meddelelse. Med "udnyttet" menes, at det ansøgte bygge- og anlægsarbejde er iværksat, der skal som minimum foreligge en underskrevet kontrakt med en entreprenør eller lignende. Det er en forudsætning for overholdelse af fristen, at den udnyttelse, der er påbegyndt inden fristens udløb, fortsættes og færdiggøres i et rimeligt tempo og normalt er afsluttet inden for et år efter fristens udløb. Et påbegyndt byggeri kan således ikke afbrydes i en længere periode og derefter genoptages. I så fald vil miljøgodkendelsen blive anset for bortfaldet.

Den ansvarlige for overholdelse af vilkårene er ejeren af ejendommen Nr. Vejenvej 10, 7400 Herning.

Årsproduktion

5. Tilladt årsproduktion:
 - 1.120 årssøer
 - 40.000 smågrise (7,3-32 kg)
 - 520 polte (32-67 kg)
 - 520 polte (67-107 kg)

Husdyrholdet skal være sammensat og staldindretning m.v. skal være i overensstemmelse med oversigten nedenfor:

Staldafsnit nr.	Staldsystem	Antal	Vægt	DE	Antal stipladser
ST-182884 Farestald	Årsso, farestald, kassestier, fuldspaltegulv	1.120		78,52	287
ST-182885 Drægtighedsstald	Årsso, løbe- og drægtighedsstald, Løsgående, delvis spaltegulv	645		104,78	480
ST-182886 Poltestald	Slagtesvin, delvis spaltegulv, 25-49% fast gulv	520	67-107	8,78	80
ST-182887 Løbe-/kontrolstald	Årsso, løbe- og drægtighedsstald, Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	475		77,16	353
ST-182888 klimastald	Smågrise fra 7,2 kg, Toklimastald, delvis spalte-	40.000	7,3-32	200	6.200

	gulv				
ST-182888 Ny smågrise-/slagtesvinestald	Slagtesvin, Delvis spaltegulv, 25-49% fast gulv	520	32-67	5,67	60

Nedgang i slagtevægten må ikke konverteres til flere dyr. Ved små ændringer i produktionen skal der indsendes dokumentation for, at der ikke sker en stigning i lugt, ammoniak kg P/DE ab lager og DE.

Antallet af dyr angiver den tilladelige produktionsstørrelse. De angivne dyreenheder er opgivet i henhold til den ved godkendelsestidspunktet gældende Husdyrgødningsbekendtgørelse⁶.

Ammoniakreducerende miljøteknologi

6. Gyllekøling

- Gyllekanalerne i klimastalden - i alt 830 m² gyllekumme - skal forsynes med køleslanger, der forbindes med en varmepumpe.
- Varmepumpen skal levere en årlig køleydelse på mindst 23 kW.
- Der skal monteres en typegodkendt energimåler på varmepumpen.
- Gyllekølingsanlægget skal være forsynet med et trykovervågningssystem, en alarm samt en sikkerhedsanordning, der i tilfælde af lækage stopper gyllekølingsanlægget. Gyllekølingsanlægget må ikke kunne genstarte automatisk.
- Vedligeholdelse af gyllekølingsanlægget skal ske i overensstemmelse med producentens vejledning. Vejledningen skal opbevares på husdyrbruget og forevises på Herning Kommunes forlangende.

7. Fast overdækning af gyllebeholder

- Gyllebeholder nr. 2 (2.500 m³) skal forsynes med fast overdækning i form af teltoverdækning med indvendigt skørt.
- Åbning af teltdugen må kun ske i forbindelse med omrøring, tømning og udbringning af gylle.
- Skader på teltoverdækningen skal repareres inden for en uge efter skadens opståen.
- Såfremt en skade ikke kan repareres inden for en uge, skal der indgås aftale om reparation inden to hverdage efter skadens opståen. Herning Kommune skal straks underrettes herom.

Foder

Søer

- Den totale mængde P ab dyr pr. årssø må maksimum være 5,27 kg P pr. år.

Når ændringer i produktionseffektivitet og/eller fodersammensætning anvendes som virkemiddel til at nedsætte ammoniakfordampningen fra anlægget eller tilførslen af N og P til markerne, fastsættes vilkår som et krav til maksimalt N og P ab dyr. Vilkåret gælder for samtlige dyr af den pågældende dyretype på husdyrbruget. Se beregningerne og formlerne i afsnittet omkring BAT-foder.

I forbindelse med tilsyn vil det maksimale indhold af N og P ab dyr blive kontrolleret på baggrund af følgende:

Smågrise og slagtesvin: Antal producerede dyr i perioden x N eller P ab dyr pr svin x 365 dage / antal dage i opgørelsesperioden.

Søer: N eller P ab dyr pr årssø x antal årssøer i opgørelsesperioden

Dokumentation for beregningen af N og P ab dyr pr dyr følger reglerne for type 2 korrektion i gødningsregnskabet. Dvs. dokumentationen skal mindst dække en sammenhængende periode på 350 dage (i perioden 15. september år 1 (fx 2012) til 15. februar år 3 (fx 2014). Det skal som hovedregel være i form af effektivitetskontrol og logbog over de anvendte foderblandinger. Dokumentation uden effektivitetskontrol kan undtagelsesvis accepteres. I sådanne tilfælde skal N (eller P) ab dyr dokumenteres på anden vis, dvs. en beregning ud fra totalt foderforbrug, indhold af råprotein og/eller fosfor ud fra logbog og opgørelser over indkøbte grise og solgte grise,

⁶ Bekendtgørelse om husdyrbrug og erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. Nr. 915 af 27. juni 2013 med efterfølgende ændringer

herunder slagteriafregninger.

Fremgår foderets indhold af råprotein ikke, men er indholdet af kvælstof (N) angivet, så kan foderets indhold af råprotein udregnes ved at gange indholdet af N med 6,25. Ved blanding og udfodring af foder på basis af egen avl eller indkøbte foderstoffer, hvor indholdet af råprotein ikke fremgår af medfølgende deklaration, skal standardværdier for gram råprotein pr. foderenhed anvendes, jævnfør standardværdier for svin ifølge Vejledning til gødningsregnskab. Standardværdier findes også på Videncenter for Svineproduktions hjemmeside. For byg og hvede anvendes analyser fra årets høst i det relevante år, som angivet i vejledningen til gødningsregnskabet.

Der skal være fokus på fodereffektiviteten, således at der til enhver tid anvendes de bedst muligt foderblandinger til begrænsning af N og P fra dyrene ud fra nyeste viden om fodring af svin.

Vaskeplads og afledning af vaskevand

9. Al vask af maskiner og redskaber skal foregå på en støbt plads med fast bund, hvor bortledning af spildevandet sker til en opsamlings- eller gyllebeholder.

Rengøring af sprøjteudstyr samt påfyldning af sprøjtemiddel til marksprøjte skal foregå på en fast plads med tæt bund og afløb til opsamlingsbeholder/gyllebeholder eller på godkendt udbringningsareal. Brug af vaskeplads skal ske som beskrevet i Herning Kommunes samlede vurdering. Udbringning skal ske jf. Husdyrgødningsbekendtgørelsens regler for udbringning.

Gødningsopbevaring

10. Der må maksimalt opbevares 36 % af gyllen på ejendommen, svarende til 186 DE. Ejer skal kunne dokumentere, at der i løbende fraføres 64 % til opbevaring på anden ejendom.

Gyllehåndtering

11. Håndtering af gylle skal foregå under opsyn.
12. Påfyldning af gyllevogne o.l. skal enten foregå på en plads med afløb til opsamlingsbeholder for flydende husdyrgødning eller med gyllevogne, som har påmonteret pumpe og returløb, således at spild af husdyrgødning undgås.
13. Pumpning af gylle fra stalde til gyllebeholder skal ske indenfor tidsrummet klokken 07.00 til 17.00.

Det skal sikres, at der ved utilsigtet start ikke pumpes gylle udenfor tanken. Overpumpningen af gylle skal foregå under opsyn.

Uheld og driftsforstyrrelser

14. Beredskabsplanen skal være let tilgængelig og synlig for de ansatte og øvrige, der færdes på ejendommen. Den skal findes i et sprog, der forstås af de ansatte. Beredskabsplanens indhold skal udleveres til evt. indsatsleder/miljømyndighed i forbindelse med uheld, forureninger, brand, ol.

Det er Herning Kommunes opfattelse, at en beredskabsplan er BAT og derudover vil være til stor hjælp for landmanden, såfremt der skulle ske et uheld.

Tankning af diesel- og fyringsolie

15. Tankning af diesel- og fyringsolie skal til enhver tid ske på en plads med fast og tæt bund. Tankningen skal ske under opsyn.

Herning Kommune har stillet vilkår om, at tankningsområdet for brændstof skal være udformet sådan, at der ikke kan ske afløb til og forurening af jord, kloak, overfladevand eller grundvand. Vilkåret er stillet, da der er stor risiko for spild på jorden, der hvor traktorer og andre motoriserede landbrugsmaskiner påfyldes med brændstof.

Skadedyr

16. Der skal overalt på ejendommen foretages effektiv fluebekæmpelse i overensstemmelse med retningslinjerne fra Statens Skadedyrlaboratorium.

Herning Kommune gør opmærksom på, at opbevaring af foder skal ske på en sådan måde, at det sikrer mod skadedyr (rotter mv.). I forbindelse med dyreholdet kan der forekomme gener fra skadedyr, som straks skal afhjælpes. Endvidere skal gener fra fluer bekæmpes effektivt. Endvidere skal gener fra fluer bekæmpes effektivt, hvorfor der stilles der vilkår til dette.

Lugt

17. Der skal til stadighed tilstræbes en god staldhygiejne, herunder sikres, at staldene, udenomsarealer og fordringsanlæg holdes rene.

Støj

18. Husdyrbrugets samlede bidrag til støjbelastningen i omgivelserne må ikke overstige følgende værdier, målt ved nabobeboelser eller deres opholdsarealer, angivet som det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau målt i dB(A). Tallene i parentes angiver midlingstiden⁷ inden for den pågældende periode:

Dag	Kl. 07-18	55 dB(A)	(8 timer)
Aften	Kl. 18-22	45 dB(A)	(1 time)
Nat	Kl. 22-07	40 dB(A)	(1/2 time)
Lørdag	Kl. 07-14	55 dB(A)	(7 timer)
Lørdag	Kl. 14-22	45 dB(A)	(4 timer)
Søn- og helligdag	Kl. 07-22	45 dB(A)	(8 timer)

Udarbejdelse af handleplaner ved uforudsete gener

19. Hvis Herning Kommune vurderer, at eventuelle klager om støj-, lugt-, støv- og/eller lysgener er velbegrundede, skal husdyrbruget udarbejde en handlingsplan og efterviser at de stillede krav er overholdt. Handlingsplanen skal godkendes af Herning Kommune.
20. Udgiften til målinger af støj afholdes af ansøger og udføres i overensstemmelse med Miljøstyrelsens vejledninger.

Udbringningsarealer

21. Udbringningsarealet må tilføres husdyrgødning svarende til 1,4 DE/ha, svarende til 46.000 kg N og 9.775 kg P.
22. Indtil husdyrproduktionen er nået op på fuldproduktion, tillades det, at der kan tilføres Fertagro på maksimalt 79,8 ha per år. (jf. Herning Kommunens tilladelse af 6. marts 2014). Udbringningsarealet må i dette tilfælde tilføres husdyrgødning svarende til 1,14 DE/ha, svarende til 45.081 kg N og 8.688 kg P.

⁷ Midlingstiden er gennemsnitlig stør over tid kombineret med middelværdien over tid.

23. Der skal på husdyrbrugets udbringningsarealer være mindst 15 % ekstra efterafgrøder, udover Plantedirektoratets til enhver tid gældende krav. De 15 % ekstra efterafgrøder kan **ikke** erstattes af opsparede efterafgrøder.
24. De ekstra efterafgrøder skal følge de samme regler som gælder for de lovpligtige efterafgrøder hvad angår artsvalg, dyrkningsperiode og kvælstofgødning.
25. Krav om ekstra efterafgrøder skal fremgå af gødningsregnskabet punkt 119.
26. **Tilført anden organisk gødning**
 - a. Der må maksimalt modtages 7.581 kg N og 719 kg P anden organisk gødning i form af Fertigro.
27. Produktionen må ikke overskride 343 DE, før der foreligger en underskrevet kontrakt med Biogasselskab.

På arealerne 40-0, 42-0, 43-0, 44-0, 51-0, 51-2, 51-3, og 52-0 er der i nudrift beregnet en udvaskning af nitrat på 52 mg/l.

På arealerne 32-0, 36-1, 36-3, 44-1, 45-0, 45-1, 47-0, 48-0, 48-1, 49-0, 49-1, 50-0, 52-1 og 52-2 er der i nudrift beregnet en udvaskning af nitrat på 65 mg/l. (se udvaskning med Fertigro® i afsnittet Påvirkning af grundvand)

For at opfylde dette krav har ansøger valgt at benytte 15 % efterafgrøder.

Der er stillet vilkår om 15 % ekstra efterafgrøder udover de til enhver tid gældende krav om efterafgrøder. Formålet med de ekstra efterafgrøder er kontinuerligt at beskytte grundvandet mod udvaskning. Derfor må de ekstra efterafgrøder ikke erstattes af opsparede efterafgrøder.

Overholdelse af beskyttelsesniveauerne er under den forudsætning, at de standardsædskifter og gødningstiltag, som ansøger oplyser, ligger til grund for beregningen af fosfor- og kvælstofbelastningen fra husdyrbruget, overholdes. For at sikre at dette er overholdt, er der stillet vilkår til dokumentation af sædskifte og gødningsplaner på alle ejede og forpagtede udbringningsarealer.

Andelen af anden organisk gødning skal til enhver tid følgende gældende regler i Bekendtgørelse om anvendelse af affald til jordbrugsformål (Slambekendtgørelsen), samt godkendes af Herning Kommune inden brug.

Ændring af udbringningsarealer: Såfremt der sker ændringer med hensyn til udbringningsarealernes omfang og placering i forhold til det, der indgår i miljøgodkendelsen – jf. bilag og kortbilag - skal dette anmeldes til Herning Kommune efter bestemmelserne i §§ 25-26 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug. Kommunen skal derefter vurdere om udbringning af husdyrgødning på de anmeldte arealer kan påvirke miljøet væsentligt – jf. § 16 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Nye arealer kan erstatte arealer i den allerede meddelte miljøgodkendelse, hvis disse som minimum dækker samme areal og ikke er mere sårbare. Der skal i den forbindelse skelnes mellem ejendommens arealer (ejede og forpagtede arealer) og arealer, hvor der indgås aftale om overførsel af husdyrgødning (aftalearealer), idet nye arealer kun kan erstatte arealer inden for tilsvarende kategori. Kommunens vurdering af sårbarheden af de anmeldte arealer foretages som udgangspunkt ud fra de generelle beskyttelsesniveauer i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug, som er gældende på anmeldelsestidspunktet.

Anmeldelse af udskiftning af udbringningsarealer skal senest fremsendes til kommunen før planårets begyndelse den 1. august via IT-ansøgningssystemet på www.husdyrgodkendelse.dk eller tilsvarende system. Kommunen skal inden 1. oktober tilkendegive, om de anmeldte arealer kan betragtes som mere sårbare end de udbringningsarealer, der ønskes udskiftet. Hvis arealerne bedømmes mere sårbare, kan anmeldelsen trækkes tilbage, og der kan anmeldes nye arealer senest den 15. oktober. Hvis Kommunen har indsigelser imod de anmeldte arealer, skal dette meddeles anmelder senest den 31. december.

Udskiftning til arealer, som er mere sårbare end allerede godkendte arealer, kan kun ske efter forudgående godkendelse efter § 11, § 12 eller § 16 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Egenkontrolvilkår

28. Herning Kommune skal straks orienteres om følgende forhold:

- Ejerskifte af virksomhed
- Indstilling af driften for en længere periode

Ammoniakreducerende teknologi

29. Egenkontrol til gyllekøling

- a. Der skal indgås en skriftlig aftale med en godkendt montør med VPO-certifikat eller tilsvarende certificering om kontrol og service af gyllekølingsanlægget mindst én gang årligt.
- b. Den årlige kontrol skal som minimum bestå af følgende:
 - afprøvning og funktionssikring af trykovervågningssystemet, alarmerne samt sikkerhedsanordningen
 - kontrol af kølekredsens ydelse.
- c. Enhver form for driftsstop skal noteres i logbog med angivelse af årsag og varighed. Herning Kommune skal underrettes ved driftsstop, der har en varighed på mere end en uge.
- d. Registreringen fra datalogger, logbogen, den skriftlige kontrolaftale, de årlige kontrolrapporter samt øvrige service.

30. Fast overdækning af gylletank

Der skal føres en logbog for gyllebeholderen, hvori eventuelle skader på teltoverdækningen noteres med angivelse af dato for skaden samt dato for reparation. Logbogen skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

31. Fosfor i sofoder

- a. Der skal føres en logbog eller en produktionskontrol, hvoraf følgende skal fremgå:
 - antal årssøer
 - antal fravænnede pr. årssø
 - fravænningsalder og -vægt
 - foderforbrug pr. årssø
- b. Det gennemsnitlige indhold af fosfor pr. FEso i de anvendte blandinger i henholdsvis drægtigheds og diegivningsperioden.
- c. P ab dyr skal på baggrund af logbogens eller produktionskontrollens oplysninger beregnes for en sammenhængende periode på minimum 12 måneder i perioden 15. september år (for eksempel 2011) til 15. februar i år (for eksempel 2013).
- d. Der skal udarbejdes en blandeforskrift for foder mindst hver tredje måned, såfremt der anvendes hjemmeblandet foder. Logbogen/produktionskontrollen, indlægssedler for hver tredje måned samt eventuelle blandeforskrifter skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på Herning Kommunes forlangende.

32. Tilført anden organisk gødning – udbringningsarealer

- a. Der skal forelægges dokumentation for tilført mængde anden organisk gødning.

I ansøgningen er der taget højde for afgangsvægten/antal smågrise pr. årssø i forhold til beregning af dyreenheder. Korrektionen for afgangsvægt i beregningen af DE er medtaget, da besætningen har en anden afgangsvægt/ smågrise pr. årssø end normen. For at sikre, at de ekstra dyreenheder, som følge af afvigende afgangsvægt/ smågrise pr. årssø, ikke omsættes til dyr, stilles der vilkår om, at nedgang i afgangsvægt/ smågrise pr. årssø ikke må omsættes til ekstra dyr. Der er endvidere sat krav til dokumentation af at den maksimale afgangsvægt/ smågrise pr. årssø ikke overskrides.

Affald

Ejendommen skal overholde Herning Kommunes erhvervsregulativ og bortskaffelse skal ske i overensstemmelse med dette. Endvidere er ejendommen omfattet af reglerne i Affaldsbekendtgørelsen⁸.

Farligt affald skal i henhold til Herning Kommunes erhvervsregulativ⁹ bortskaffes til godkendte modtageanlæg og transporten af farligt affald skal ske af godkendte transportører. Godkendte transportører og modtageanlæg kan findes på www.herning.dk under erhverv/ erhvervsaffald.

I henhold til Affaldsbekendtgørelsen¹⁰, kan op til 200 kg farligt affald pr. år afleveres på genbrugspladsen, men større mængder skal afhentes via en godkendt transportør. Dog må der ikke bortskaffes mere en 25 kg eller 25 l farligt affald af gangen.

Kvitteringer på korrekt bortskaffelse for affaldstyper under kategorien "farligt affald" skal gemmes i mindst 5 år og skal kunne forevises, når kommunen beder om det.

Virksomheder kan aflevere samme fraktioner som borgere, dvs. at virksomheder nu kan aflevere op til 10 asbestplader om året, men virksomheder kan fortsat ikke aflevere landbrugsplast og medicin fra landbrug og andre fraktioner, som almindelige borgere ikke har.

På genbrugspladserne i Herning, Aulum, Vildbjerg, Kibæk og Sdr. Felding udleveres der kvittering ved aflevering af farligt affald, som fx spildolie (i max 25 l emballage), oliefiltere, akkumulatorer, spraydåser, malingsrester, tomme oliedunke og kemikalierester (pesticidaffald). Der må dog maksimalt bortskaffes 200 kg farligt affald pr. år på genbrugspladserne.

Følgende må **ikke** afleveres på genbrugspladsen:

Affaldstype	Afleveringssted
– Medicinrester	Leveres til godkendt modtager af farligt affald
– Kanyler	Leveres til godkendt modtager af farligt affald
– Landbrugsplast	Leveres til godkendt modtager, fx Østdeponi
– Udtjente maskiner og udstyr	Skrøthandler

Afhentning af farligt affald, der ikke modtages på genbrugspladsen skal ske af godkendte transportører. Der kan findes link til Miljøstyrelsens liste på www.herning.dk/virksomheder

Registrering af affaldsproduktionen betragtes som BAT. Ejeren får derved mulighed for at skaffe sig et overblik over eventuelle indsatsområder, hvor man kan minimere affaldsproduktionen.

⁸ Affaldsbekendtgørelse nr. 1309 af 18. dec. 2012

⁹ Bilag 1-1 i Regulativ for erhvervsaffald udstedt 1. juli 2010

¹⁰ § 40 stk. 5 i Affaldsbekendtgørelse nr. 1309 af 18. dec. 2012

Herning Kommunes samlede vurdering

På baggrund af ansøgningsmaterialet, opstartsmøde og afslutningsmøde med ansøger og miljøkonsulent, supplerende oplysninger fra ansøger, udtalelse fra Herning Kommunes Naturteam samt Herning Kommunes registreringer af områdets grundvands-, vandløbs- og naturforhold har kommunen vurderet, at miljøgodkendelsen, med de stillede vilkår for lokalisering, indretning og drift af husdyrbruget, ikke vil medføre en væsentlig virkning på miljøet.

Det er derfor Herning Kommunes opfattelse at:

- udvidelsen kan ske under hensyntagen til de landskabelige værdier,
- driften kan ske uden væsentlige gener for naboer (lugt-, støj-, støv-, flue- og lysgener, affaldsproduktion m.v.)
- husdyrbruget drives under anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT)
- der er sikret en tilfredsstillende beskyttelse af jord, grundvand, overfladevand og natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer, fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart over for næringsstofpåvirkning.

På grundlag af de i sagen foreliggende oplysninger overholder udvidelsen afskæringskriterierne. Derfor meddeler Herning Kommune miljøgodkendelse til husdyrbruget på en række vilkår. I det følgende uddybes den samlede vurdering af det ansøgte.

Undersøgte alternativer

Der er sket tilpasning af projektet ift. den oprindelige ansøgning. Sven Agergaard har tilføjet 54 ha nye udspretningsarealer, og indtil husdyrbruget er oppe på fuld produktion, tilføres der maksimalt Fertagro® på 79,8 ha af udbringningsarealerne per år. Herning Kommune har givet en særskilt tilladelse til brug af Fertagro® af 6. marts 2014.

Forudsætningerne for den ansøgte udvidelse er at skabe en rentabel produktion på ejendommen. Grundlaget herfor er skabt gennem udvidelse af udbringningsarealer i form af tilkøb, forpagtning mm., således at udbringningsarealet er på i alt 328,66 ha. Det har givet mulighed for at udbygge produktionen på ejendommen. En rentabel produktion anses ikke for realistisk uden udvidelse af dyreholdet. 0-alternativet er således ikke et reelt alternativ.

Alternativt kunne man have satset på udvidelse på en anden ejendom. Men dette vurderes ikke at være realistisk bl.a. pga. ekstra transportarbejde samt en langt mere besværlig daglig drift. Alternativet anses derfor ikke at være et realistisk alternativ. Således er dette ikke undersøgt nærmere. Det bemærkes hertil, at den ansøgte udvidelse vurderes at ske på en gunstig lokalitet ifht. naboer mv., hvilket ikke umiddelbart vil være tilfældet ved udvidelse på en tilkøbt ejendom.

Herning Kommune vurderer, at de nødvendige alternativer er taget i betragtning og vurderer ikke det beskrevne alternativ som værende bedre end det ansøgte projekt.

Kommentarer ved høring til udvidelsen

Udkast til miljøgodkendelsen har været i høring i 6 uger fra 12-06-2014 til 22-07-2014. Der er ikke indkommet bemærkninger i høringsfasen.

Udtalelse fra andre myndigheder

Ejendommen og udbringningsarealerne er udelukkende beliggende i Herning kommune og udenfor områder, hvor kommunen vurderer det relevant at inddrage andre myndigheder. Det har derfor ikke været relevant at indhente udtalelse fra nabokommuner eller andre myndigheder.

Aftalearealer

Ansøger ejer eller forpagter selv alle udbringningsarealer, hvorfor der ikke er aftalearealer i det ansøgte projekt.

Vurderingsgrundlag

Miljøgodkendelsen og vurderingerne bygger på:

- Oplysninger fra ansøger og miljøkonsulent
- Besigtigelse af husdyrbruget, opstartsmøde og afslutningsmøde med ansøger og dennes miljøkonsulent
- Herning Kommunes oplysninger om områdets natur- og miljøforhold
- Områdets sårbarhed over for påvirkninger fra husdyrbruget
- Målsætninger og retningslinjer fra Herning Kommuneplan 2013 – 2024/Naturplaner
- Regionsplan 2005 Ringkøbing Amt

Redegørelse om ikke-samdrift

Foruden Nr. Vejenvej 10, ejer og driver Sven Agergaard også arealerne beliggende på adresserne Volsgårdvej 32, Guldbjergvej 7, Bassumgårdvej 19, samt Gødstrupvej 32. I forbindelse med udvidelsen i indeværende miljøgodkendelse, udfases husdyrproduktionen på Volsgårdvej 32, 7400 Herning.

Biaktiviteter

Gyllekøling

Overskudsvarmen fra gyllekølingen anvendes til opvarmning i fare- og smågrisestalde og bidrager derved til et mindre forbrug af træpiller og fyringsolie. Gyllekølingsanlægget er derfor alene knyttet til husdyrdriften, og Herning Kommune vurderer, at etablering af gyllekøling ikke i sig selv er godkendelsespligtig efter Miljøbeskyttelsesloven.

Der er ikke andre biaktiviteter på ejendommen.

Ejendommens beliggenhed ift. omgivelserne

Anlæggets beliggenhed

Jf. § 20 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, skal kommunen sikre sig, at risikoen for forurening, eller væsentlige gener for omgivelserne, begrænses, hvis et anlæg ligger mindre end 300 meter fra:

- en beboelsesbygning på en ejendom uden landbrugspligt, der ligger i en samlet bebyggelse i landzone, og som har en anden ejer end driftsherren
- et eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde
- et område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.

Jf. § 4 i Bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. er det ikke tilladt at etablere anlæg, ændre eller udvide eksisterende dyrehold i en afstand mindre end 50 meter fra en nabobeboelse.

Husdyrbruget er ifølge Herning Kommuneplan 2013 – 2024 beliggende i primært landbrugsområde. Produktionsanlægget ligger cirka 1,5 km NØ for Studsgård by, der er nærmeste byzone. Nærmeste samlet bebyggelse ligger udenfor Skærbæk, cirka 2,8 kilometer SØ for produktionsanlægget. Nærmeste nabo uden landbrugspligt er Nr. Vejenvej 8, beliggende ca. 280 meter nord for ejendommen. Se bilag 4. Arealerne omkring gården er udlagt til landbrugsdrift og gennemskåret af læhegn og spredt beplantning. Den nye stald placeres mod øst på tværs af eksisterende stalde. Nybyggeriet bliver af samme type som det eksisterende byggeri (røde mursten og grå bølgeeternit), dog kan søstenselement komme på tale til facade. Afskærmende beplantning: der er mod vest

og nordvest en skov, mod øvrige retninger lav beplantning. Der etableres slørende beplantning mod øst og syd omkring den nye bygning.

Der er desuden søgt om tilladelse til anlæggelse af en vaskeplads umiddelbart nord for den eksisterende farestald. Det forventes at forbruget af vand til rengøring på vaskepladsen vil ligge på ca. 1.300 m³ vand om året. Spildevand fra vaskeplads ledes til gyllebeholder.

For placering af ny staldbygning og vaskeplads se bilag 1.

Tabel 1, Afstandsforhold fra nybyggeri

Anlægstype	Afstandskrav	Målt afstand fra nybyggeri
1) Enkelt vandindvindingsanlæg	25 meter	Ca. 270 meter mod N
2) Fælles vandindvindingsanlæg	50 meter	Hveslundvej, ca. 1.300 meter mod V
3) Vandløb (herunder dræn) og søer	15 meter	Ca. 490 meter mod N
4) Offentlig vej, privat fællesvej	15 meter	Ca. 220 meter mod N
5) Levnedsmiddelvirksomhed	25 meter	> 25 meter
6) Beboelse samme ejendom	15 meter	Ca. 150 meter
7) Naboskel	30 meter	Ca. 35 meter mod N
8) Nærmeste nabo	50 meter	Ca. 280 meter mod N

Herning Kommune vurderer, at det samlede bygningsanlæg - efter udbygningen - vil fremstå som en driftmæssig enhed. Herning Kommune vurderer endvidere, at udvidelsen er erhvervsmæssig nødvendig jf. ansøgers beskrivelse af alternativer. Der kræves således ikke tilladelse efter § 22 i husdyrloven. Herning Kommune vurderer, at afstandskrav jf. husdyrlovens § 6 og § 8 er overholdt.

Landskabsvurdering /varetagelse af de landskabelige værdier

Ejendommen er beliggende i det åbne land ca. 1½ km øst for Studsgård, som er den nærmeste byzone i området.

Der er tale om et åbent landskab, præget af landbrugsdrift, spredt landbrugsbebyggelse og gennemskåret af læhegn.

Omkring ejendommen er der afskærmende beplantning, mod vest og nordvest en skov, mod øvrige retninger er der lav beplantning.

Der etableres slørende beplantning mod øst og syd omkring den nye staldbygning.

De eksisterende staldbygninger og det planlagte byggeri på Nr. Vejenvej 10 ligger udenfor udpegede landskabsområder, bygge- og beskyttelseslinjer samt fredede områder. På baggrund af de forelagte planer af det fremtidige byggeri på Nr. Vejenvej 10, vurderes det, at byggeriet ikke vil give anledning til en væsentligt ændret oplevelse af landskabet. Det vurderes derfor også, at der ikke er behov for at foretage kompenserende indretninger, udover beplantning, for at nedtone den visuelle fremtoning af det planlagte byggeri af hensyn til oplevelsen af landskabet.

Herning Kommune vurderer, at udvidelsen af husdyrbruget med nybyggeriet ikke vil forringe de landskabelige, naturmæssige eller kulturhistoriske værdier, der ligger til grund for områdets status.

Naboforhold

Lugt

Lugtgener fra anlæg

I Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug er der fastsat en række lugtgenekriterier i forhold til de tre områdetyper: byzone, samlet bebyggelse og enkeltbolig på henholdsvis 5, 7 og 15 OU_E¹⁵ pr. m³ luft. Lugtgenekriterierne kan betragtes som den maksimale, miljømæssigt acceptable lugtgenebelastning fra en given kilde ved den pågældende områdetype.

Ved lugtgeneafstand forstås den beregnede mindste afstand fra staldanlægget til det pågældende område, hvor de i lovgivningen fastsatte lugtgenekriterier, med hensyn til de tre forskellige områdetyper, netop er opfyldt. Lugtgenekriterierne er overholdt, hvis de fastsatte lugtgenegrænser på henholdsvis 5, 7 og 15 OU_E¹⁵ pr. m³ luft ikke overskrides i mere end 1 % af tiden – svarende til ca. 7 timer i alt om måneden.

Lugtgeneafstandene forøges efter nærmere regler, hvis der inden for 300 meter fra den del af byzone og den pågældende beboelse i samlet bebyggelse, der ligger nærmest det pågældende staldanlæg, er andre husdyrbrug med mere end 75 DE. Tilsvarende forøges lugtgeneafstanden, hvis der er andre sådanne husdyrbrug inden for 100 meter fra enkeltbolig uden landbrugspligt. Dette sker for at indregne effekten (den kumulative effekt) af den mulige lugtpåvirkning som andre husdyrbrug i området måtte give anledning til.

Lugtgeneafstandene formindskes efter nærmere regler, hvis staldanlægget ligger nord for den pågældende områdetype. Dette begrundes med, at den hyppigste vindretning i Danmark er vestlig og sydvestlig, og at nordenvind typisk forekommer i vinterhalvåret, hvor de relativt lave temperaturer, som regel medvirker til at dæmpe lugtafgivelsen.

Tabel 2, lugtgenegrænse for nabo, lokalplan, byzone, samlet bebyggelse:

Lugtgeneberegning	Beregnet geneafstand (m)	Faktisk afstand (m)
Byzone	785	Ca. 1.500
Samlet bebyggelse	585	> 2.000
Enkelt bolig	292 (vægtet gennemsnitsafstand)	Ca. 280

Oplysningerne om den kumulative effekt skal bruges i lugtberegningen. Er der andre husdyrbrug, som medfører lugtgener i det samme punkt i byzonen, skærpes kravene til geneafstanden i forbindelse med ansøgningen. Da der ikke er andre ejendomme med over 75 DE indenfor 100 meter af naboejendommen eller indenfor 300 meter ift. samlet bebyggelse og byzone, er der ikke nogen kumulativ effekt.

Konsekvensområdet for ejendommens lugtafgivelse er beregnet ud fra FMK modellen. For det ansøgte projekt er konsekvensområdet beregnet til 949 meter. (Konsekvensområde = $1,6 \cdot (Q)(0,6)$, hvor Q = lugtemissionen [LE/s] = 41.857,8 LE/s). Konsekvensområdet vil sige det område, hvor lugten fra ejendommen kan konstateres – uden at den af den grund vurderes at være til gene for omkringboende.

Lugten fra de eksisterende gyllebeholdere indgår ikke i lugtberegningerne i husdyrgodkendelse.dk, da gyllebeholdere i stedet for er omfattet af de generelle afstandsregler. Det kan dog ikke undgås, at der forekommer lugt fra gyllebeholderne. Dette vil være særlig markant i forbindelse med at gyllebeholderne fyldes, eller når der omrøres i forbindelse med udbringning. Da den mindste af de to gyllebeholdere ligger nærmere end 300 meter fra nærmeste nabo og ikke er overdækket, stilles der vilkår om at fyldning af gyllebeholderne skal ske indenfor almindelig arbejdstid. Sæsonarbejde udenfor disse tider kan dog forekomme i koncentrerede perioder, men skal søges begrænset.

Herning Kommune vurderer, at ejendommens lokaliseringsforhold er tilfredsstillende. Alle typer beboelse ligger udenfor geneafstanden, så udvidelsen af husdyrbruget vil ikke medføre væsentligt øgede lugtgener. Det må dog forventes, at beboelser indenfor konsekvensområdet på vil opleve øget lugt, idet lugtgeneafstanden øges ved det ansøgte projekt, men lugtgenerne er beregnet til at ligge under de fastlagte beskyttelsesniveauer for lugt.

Støj

I forbindelse med udvidelse af dyreholdet må det forventes at medføre mere støj, både fra dyrene og de medfølgende aktiviteter.

De væsentligste støjkloder vil være:

Støj fra ventilationsanlæg

Støj fra transporter

Støj fra kompressor

Støj fra stalde

Støj fra korntørring

Støj fra forarbejdning og indblæsning af foder

Følgende tiltag mod støjkloder er vurderet til at have en positiv effekt:

- at der er valgt støjsvag skivemølle til kværning af korn

Når udvidelsen er foretaget, kan der forekomme mere kørsel med foder. Det vurderes endvidere at ejendommens faste anlæg m.v. ikke vil give anledning til en ekstra støjpåvirkning af omgivelserne.

Nærmeste fuglebeskyttelsesområde er Boris Hede, der ligger mere end 20 km fra staldanlægget, mens nærmeste Ramsarområde er Ringkøbing Fjord mere end 35 km væk. Derfor vurderer Herning Kommune, at udvidelsen af dyreholdet og de medførende aktiviteter ikke vil påvirke disse områder.

Herning Kommune vurderer, at afstanden til nærmeste naboejendom er så stor, at ejendommens faste anlæg m.v. ikke vil give anledning til støjpåvirkning af omgivelserne, som vil medføre gener for de omkringboende. Derfor er det ikke fundet nødvendigt at kræve en støjmåling udført. Endvidere vurderer Herning Kommune, at udvidelsen af dyreholdet og de medførende aktiviteter ikke vil påvirke nærmeste fuglebeskyttelsesområde Boris Hede og nærmeste Ramsarområde Ringkøbing Fjord på grund af afstanden.

Støv

En udvidelse af dyreholdet vil oftest medføre flere transporter til og fra bedriften og dermed mere støv på grusveje. Der er en grusvej fra den offentlige vej ind til ejendommen, så ved tørt vejr kan transporter til ejendommen medføre støv på grusvejen.

I forbindelse med råvareleverancer og fremstilling af foder kan der opstå støvgener. Støvpartiklerne vil, grundet deres størrelse, være koncentreret i og omkring ejendommens foderlade og blanderum. Der vil således ikke være støvgener hos nærmeste enkelt beboelse til produktionen på Nr. Vejervej 10. Ved tilføjelse af produktionsgrenene af smågrise og slagtesvin vil mængden af produceret foder forøges. Foderanlægget udbygges, så det kan håndtere de ekstra blandinger til smågrise og slagtesvin. Støvgener i forbindelse med opbevaring og tørring af korn på ejendommen, vil ligeledes være koncentreret til området omkring lageret. Støvpartiklernes størrelse og vægt taget i betragtning vil det være usandsynligt, at støv fra denne arbejdsfunktion skulle give anledning til gener i lokalområdet.

I høstsæsonen vil der periodevis være mere støv. Nærmeste nabo ligger cirka 280 meter nord for ejendommen.

Grusvejen fra den offentlige vej ligger cirka 150 meter fra nærmeste nabo. Endvidere er der læhegn mellem vejen og nærmeste nabo.

Herning Kommune forventer ikke at transporter til og fra husdyrbruget samt indblæsning af foder vil give væsentlige støvproblemer, på grund af udkørselsforhold fra ejendommen og placeringen af læhegn. Skulle der mod forventning opstå støvproblemer, skal ansøger udarbejde en handleplan til afhjælpning af disse.

Skadedyr

I forbindelse med dyreholdet kan der forekomme gener fra skadedyr.

Fluer

Rovfluer udsættes i staldene. Produktionen kører i holddrift, hvor der er god tid til vask, desinficering og udtørring inden indsættelse af nye dyr. Desuden har de mange daglige overbrusninger af gødearealet negativ indflydelse på fluernes levevilkår og formeringsevne. Fluebekæmpelse sker i overensstemmelse med Statens Skadedyrlaboratoriums retningslinjer.

Rotter

Der er udlagt rottegift i kasser omkring alle ejendommens bygninger. Ansøger har tegnet kontrakt med anerkendt skadedyrbekæmpelsesfirma. Hvis der konstateres rotter og andre skadedyr på ejendommen skal Herning Kommunes Borgerservice straks kontaktes. Endvidere kommer skadedyrskontrollen to gange om året.

Herning Kommune vurderer, at ejendommens forebyggelse og bekæmpelse af flue- og skadedyr er tilstrækkelig. Der stilles dog krav om, at ansøger som minimum skal følge Statens Skadedyrlaboratoriums vejledning om flue- og rottebekæmpelse på ejendomme med husdyr.

Lys

Produktionen foregår i lukkede stalde, - deraf begrænsede gener for lys. Ejendommen har belysning på befæstede arealer og pladser som primært anvendes i årets mørke måneder. I vintermånederne er lyset i staldene tændt i 8 timer.

Herning Kommune vurderer, at lyset i og udenfor staldafsnittene ikke vil give væsentlige problemer. Dog fastsættes der vilkår om, at såfremt der skulle opstå gener for de omkringboende, eller såfremt kommunen finder det nødvendigt, skal bedriften lade foretage undersøgelse af forskellige lyskilder, således at lyset uden for ejendommen formindskes.

Døde dyr

Døde dyr bortskaffes via DAKA. Døde dyr placeres på afskærmet plads nord for eksisterende bygninger og er afdækkede indtil afhentning. Der går maksimalt 24 timer, fra dyrene er tilmeldt DAKA til de er afhentet. I forbindelse med udvidelsen af produktionen etableres der kølebrønd på nuværende DAKA afhentningsplads. Når kølebrønden er etableret afhentes der døde dyr 1x ugentlig fra ejendommen.

Herning Kommune vurderer, at idet selvdøde og aflivede dyr overdækkes med fast overdækning indtil afhentning, opbevares på en skyggefuld afhentningsplads hævet over jorden og afhentningsstedet ligger i en passende afstand fra produktionsbygninger og offentlig vej, bliver døde dyr opbevaret forsvarligt.

Olie og kemikalier

Der er ialt seks tanke på ejendommen, samt en nedgravet og afblændet olietank. En dieselloletank på fast gulv fra 2003 på 2.500 l, og der tankes herfra i maskinhuset. To fyringsolietanke på 1.800 l på fast gulv fra henholdsvis 1999 og 2009. En dieselloletank på 1.200 l på jord fra 1997. To nedgravet fyringsolietanke, en under 6.000 l fra 1980 og en på 2.500 l fra 1980. Alle olietanke er anmeldt. Herning Kommune gør opmærksom på, at Bekendtgørelse om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines af 23. marts 2010 skal overholdes. Især gøres der opmærksom på afsnittet om egenkontrol § 34 stk. 4 og stk. 6 samt afsnittet om inspektion og tæthedsprøvning af nedgravede tanke § 42.

Olie- og kemikalieaffald opbevares i tromler eller anden egnet beholder på fast og tæt underlag med opstøbning, således at evt. udslip ikke ledes ud på jord. Kemikalieaffald bortskaffes via godkendt transportør.

Sprøjtemidler opbevares i aflåst kemikalieskab i værksted. Klinisk risikoaffald som kanyler, hætteglas etc. Opbevares i en spand, og afhentes af godkendt transportør. Medicinrester afleveres på apoteket.

Herning Kommune har udarbejdet en forskrift for opbevaring af olie og kemikalier.

Herning Kommune vurderer, at med ansøgers beskrivelser af opbevaring af olie og kemikalier og den eksisterende forskrift, er der taget de nødvendige forholdsregler til opbevaring af olie og kemikalier for at sikre mod forurening.

Transport

Ejendommen har tilkørselsforhold direkte til Nr. Vejenvej. Trafikken ledes derfor uden om nabo på Nr. Vejenvej 8.

I den fremtidige produktion er antallet af transporter uændret i forhold til nudrift. Levering og afhentning af hhv. foder og dyr foregår ved ejendommens bygninger langt fra offentlig vej. Al af- og pålæsning foregår udelukkende på ejendommens matrikel uden gene for trafikken på Nr. Vejenvej. Ansøger vurderer støj i forbindelse med af- og pålæsning at være ubetydelig. Støjbelastninger i forbindelse med ejendommens transporter vil begrænses til almindelig trafik på offentlig vej. (Transportveje, se bilag 5)

Der henstilles til, at al transport skal foregå indenfor almindelig arbejdstid for at mindske gener. Sæsonbetonet arbejde kan forekomme udenfor disse tidspunkter, men skal søges begrænset.

Herning Kommune vurderer, at på trods af stigningen i antallet af svine- og gylletransporter, vil det ikke give store væsentlige gener for naboer, da udkørselsforholdene ligger væk fra nærmeste nabo.

Påvirkning af jord

Håndtering og opbevaring af gylle

Flytning af gylle fra gyllebeholder til gyllevogn

På svinebruget pumpes gyllen op af gyllebeholderne via gyllevogn med påmonteret pumpe og returløb. Overpumpning foregår kun under overvågning

Udbringning af gylle

Ansøger oplyser, at der ikke udbringes husdyrgødning på vandmættede, oversvømmede, frosne eller snedækkede udbringningsarealer, da der er fare for afstrømning til vandløb, søer eller lignende.

Gyllebeholder

Ansøger oplyser, at der for begge gyllebeholdere er tale om:

- stabile gyllebeholdere, der kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger
- at gyllebeholderne tømmes hvert år og inspiceres visuelt
- at gyllebeholdernes bunde og vægge er tætte og beskyttede mod tæring
- at der ikke er monteret spjæld på gyllebeholderne
- at alt overpumpes via neddykket rør
- at gyllen kun omrøres umiddelbart før tømning
- at gyllebeholderen på 900 m³ er overdækket med naturligt flydelag, som sikres ved at tilsætte halm efter hver tømning
- at gyllebeholderen på 2.500 m³ er med fast overdækning
- at gyllebeholderne kontrolleres ved 10-års beholderkontrollen
- at der føres logbog over flydelag på gyllebeholderne

Opbevaringskapaciteten

Den årlige produktion af gylle i ansøgt drift er på cirka 13.105 m³. jfv. Konsulenterklæring, se bilag 9. Denne beregning er inklusiv drikkevandsspild, regnvand og rengøringsvand, som ledes til gyllebeholder. Opbevaringskapaciteten af gylle mm. på ejendommen er efter udvidelsen på 13,2 måneder. Hermed er Husdyrbekendtgørelsens krav om minimum 9 måneders opbevaringskapacitet opfyldt.

Tabel 3, oversigt over opbevaringskapacitet

Beholder	Opført	Sidst kontrolleret	Størrelse m ³	Lagerandel %
Gyllebeholder 1	1989	29-10-2009	900	6
Gyllebeholder 2	2002	29-08-2012	2.500	17
Stald	-	-	1.800	13
Bassumgårdvej 13	1991	14-05-2012	1.300	9
Voldsgårdvej 32	1987	29-08-2012	700	19
3 gylleholdere	1991	29-08-2012	800	
	1994	13-05-2006	1.200	
Guldbjergvej 7	1995	26-05-2005	3.000	21
Biogas (lejet)	-	-	2.200	15
I alt			14.400	100

64 % af husdyrgyllen opbevares på anden adresse. Derfor har Herning Kommune stillet vilkår om at der kun kan opbevares 36 % på ejendommen. Biogasanlægget afhenter 2.200 m³ gylle fra ejendommen som køres til afgang. Lagring og opbevaring i denne forbindelse ligger jo i biogasanlæggets godkendelse og leverandøren har derfor ingen "lejekontrakt" eller opbevaringsaftale ud over afhentningsgarantien i den underskrevne aftale.

Tabel 4, Oversigt over samlet mængde husdyrgødning i ansøgt drift

Gødningstype	Kg N	Kg P	DE – svin og andre dyr
Svinegylle	43.945,10	11.840,36	474,91
Tilført fra Herning Biogas	46.000,00	9.775,00	460,00
Afsat til Herning Biogas	-43.945,10	-11.840,36	-474,91
I alt	46.000,00	9.775,00	460,00

Herning Kommune har stillet vilkår til udbringning af 46.000 kg N/ha/år og 9.775 kg P/ha/år, jævnfør ovenstående oplyste mængde husdyrgødning. Indtil husdyrproduktionen er nået op på fuldproduktion, tillades det, at der kan tilføres Fertagro på maksimalt 79,8 ha per år. (jf. Herning Kommunens tilladelse af 6. marts 2014). Udbringningsarealet må i dette tilfælde tilføres husdyrgødning svarende til 45.081 kg N/ha/år og 8.688 kg P/ha/år.

Herning Kommune vurderer, at gyllevogn med påmonteret pumpe og returløb vil medføre tilstrækkelig sikkerhed for, at der ikke sker spild af husdyrgødning. For at forhindre spild og forurening af jord og grundvand stilles der vilkår om, at al håndtering af gylle skal foregå under opsyn. Samtidig skal håndteringen af gyllen foregå på en sådan måde, at eventuelle gener begrænses. Herning Kommune vurderer, at placeringen af gyllebeholderen overholder gældende afstandskrav.

Brændstof

På ejendommen er der en dieselolietank på fast gulv fra 2003 på 2.500 l. Den er placeret i maskinhuset på fast gulv uden afløb. Der benyttes ca. 25.000 liter dieselolie/år. Endvidere forbruges der 15.000 l fyringsolie.

Når traktorer og andre motoriserede landbrugsmaskiner påfyldes brændstof m.m., er der stor risiko for spild på jorden. Derfor har Herning Kommune stillet vilkår om, at påfyldningspladser skal være udformet, så der ikke kan ske afløb til og forurening af jord, kloak, overfladevand eller grundvand. Ifølge ansøger foregår tankning af brændstof på befæstet areal uden afløb.

Herning Kommune vurderer, at svinebrugets med de stillede vilkår, vil være tilstrækkeligt til at forhindre spild og sikre jord og grundvand mod forurening.

Påvirkning af grundvand

Grundvand

I henhold til de generelle beskyttelsesniveauer, der er nævnt i bilag 3 i Bekendtgørelse nr. 1280 af 8. november 2013 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug, kan der i forbindelse med udvidelse af husdyrproduktion ikke tillades nogen merbelastning inden for nitratfølsomme indvindingsområder, såfremt udvaskningen fra rodzonen overstiger 50 mg nitrat pr. liter ved den ansøgte drift. En miljøgodkendelse skal endvidere leve op til udarbejdede indsatsplaner med hensyn til drikkevandsbeskyttelse.

I Herning Kommune vurderes der konkret på udvaskningsberegninger på arealer der ligger i nitratfølsomt indsatsplanområde, nitratfølsomt indvindingsopland (NFI) samt nitratfølsomt område med særlige drikkevandsinteresser. Derudover foretages der en konkret vurdering af nitratudvaskningen hvis udbringningsarealerne ligger indenfor en afstand af 300 meter fra fælles vandindvindingsboringer samt i indsatsplanområder.

NFI, udpegninger

Alle udbringningsarealerne ligger udenfor nitratfølsomt indsatsplanområde.

En del af arealerne ligger i nitratfølsomme indvindingsområder. Udvasningen af kvælstof fra mark 40-0, 42-0, 43-0, 44-0, 51-0, 51-2, 51-3, og 52-0 falder fra til 52 mg nitrat pr. liter til 50 mg nitrat pr. liter i ansøgt drift sammenlignet med nudrift.

Udvasningen af kvælstof fra mark 32-0, 36-1, 36-3, 44-1, 45-0, 45-1, 47-0, 48-0, 48-1, 49-0, 49-1, 50-0, 52-1 og 52-2 falder fra til 65 mg nitrat pr. liter til 62 mg nitrat pr. liter i ansøgt drift sammenlignet med nudrift. (se bilag 6)

Udvasning med anvendelse Fertagro® (jf. fiktiv ansøgning 62887):

Udvasningen af kvælstof fra mark 40-0, 42-0, 43-0, 44-0, 51-0, 51-2, 51-3, og 52-0 falder fra til 52 mg nitrat pr. liter til 50 mg nitrat pr. liter i ansøgt drift sammenlignet med nudrift. Udvasningen af kvælstof fra mark 36-1, 36-3, 44-1, 45-0, 45-1, 47-0, 48-0, 48-1, 49-0, 49-1, 50-0, 52-1 og 52-2 falder fra til 65 mg nitrat pr. liter til 63 mg nitrat pr. liter i ansøgt drift sammenlignet med nudrift.

Udvasningen af kvælstof fra mark 32-0 falder fra til 66 mg nitrat pr. liter til 63 mg nitrat pr. liter i ansøgt drift sammenlignet med nudrift.

- Arealerne 21-0 og 23-0 er beliggende indenfor indvindingsoplandet til Gødstrup vandværk
- Arealet 32-0 er beliggende indenfor indvindingsoplandet til Studsgård vandværk
- Arealerne 43-0, 44-0, 44-1, 45-0, 45-1 og 47-0 er beliggende indenfor indvindingsoplandet til Skarrild vandværk
- Øvrige arealer er beliggende i områder med almindelige drikkevandsinteresser

Det gøres opmærksom på at der er en 5 meter sprøjte- og gødningsfri zone omkring markvandingsboringer, havevandingsboringer og private drikkevandsboringer. Tilsvarende er der en 25 meter sprøjte- og gødningsfri zone omkring vandværksboringer (almen vandforsyning).

Herning Kommune vurderer, at grundvandet er tilstrækkeligt beskyttet mod nitratudvaskning ved de generelle landbrugsregler og med vilkår om 15 % ekstra efterafgrøder.

Påvirkning af overfladevand

Overfladevand

Plantevæksten i fjorde, indre farvande og søer er i vid udstrækning bestemt af tilførslerne af kvælstof og fosfor fra oplandene til de pågældende fjorde m.v. For store tilførsler medfører typisk en forringet miljøtilstand i disse vandområder.

I fjorde og indre farvande kan både kvælstof og fosfor – i varierende grad – virke begrænsende for plantevæksten, mens plantevæksten i søer typisk er begrænset af fosfortilførslen.

I vandløb har diffus næringsstofftilførsel typisk mindre betydning for miljøtilstanden, da andre faktorer har større betydning herfor. Erosion og overfladisk afstrømning, som direkte fører organisk materiale – herunder husdyrgødning – til vandløb, vil kunne forringe miljøtilstanden i de pågældende vandløb, mens de næringsstoffer, som et vandløb derved fører med sig, vil kunne forringe miljøtilstanden i nedstrømsliggende søer, fjorde og indre farvande.

Indhold af næringsstoffer i husdyrgødning

Indholdet af næringsstoffer i husdyrgødning har stor betydning for tabet af ammoniak, nitrat og fosfor til omgivelserne. I ansøgningen er indholdet af kvælstof og fosfor i den producerede husdyrgødning beregnet på grundlag af normtal for næringsstof i husdyrgødning, udarbejdet af Danmarks JordbrugsForskning. Det er på det grundlag, Herning Kommune vurderer, om overfladevandet påvirkes.

Husdyrbrugets påvirkning af overfladevand

Jævnfør husdyrloven og husdyrgødningsbekendtgørelsen skal kommunen vurdere om ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forurening fra anlægget til miljøet. Derfor skal der vurderes på spildevand, vaskepladser, udledning af tagvand og vand fra befæstede arealer, samt sanitært spildevand, for at forebygge forurening med gylle, sanitært spildevand og forurenende stoffer såsom pesticidrester mm.

Referencesædskiftet

Referencesædskiftet er det sædskifte, som i forbindelse med beskyttelsesniveauet for nitrat og fosfor anvendes som udgangspunkt. IT-systemet fastlægger et referencesædskifte for alle husdyrbrugets arealer, bortset fra arealer, der angives at have vedvarende græs pr. 1. januar 2007. For hver mark skal desuden aktivt vælges et sædskifte. Da der for udvidelsen på ejendommen er valgt samme sædskifte, et S4-sædskifte, som referencesædskiftet på alle marker (dog et S2-sædskifte på mark 2-0), stilles ingen krav til sædskiftet i miljøgodkendelsen.

Spildevand

Fra staldanlægget føres alt spildevand fra vask af produkter fra husdyrhold, malkemaskiner, foderrekvisitter og lignende samt vandspild til gyllebeholder.

Ved staldanlægget etableres en ny vaskeplads i forbindelse med udvidelsen. Vaskepladsen er lavet som et befæstet areal med afløb til gyllebeholderen. Ved vask af maskiner kan der være olie og andre forurenende stoffer, som vaskes af maskinen.

Da der på bedriften vaskes mindre end 5 landbrugsmaskiner (fuldfodervogne, sprøjteudstyr/maskiner, traktorer mm.) om måneden, har Herning Kommune ikke stillet vilkår om olieudskiller efter gældende spildevandsnormer.

I ansøgt drift ledes alt tagvand fra de eksisterende staldafsnit direkte til dræn/vandløb. Tagvand fra det nye staldafsnit skal ledes til faskine/nedsivning. Overfladevand fra de befæstede arealer løber i kloak, der fører til gyllebeholder. Toilet fra servicebygning udløber til septictank der tømmes 1 gang årligt.

Herning Kommune vurderer, at afledning af vaskevand og spildevand fra staldanlægget, samt afledning af sanitært spildevand sker efter gældende regler. Der er fremsendt afløbsplan.

Søer

Gødstrup Sø

Udbringningsarealerne 20-0, 21-0, 22-0, 23-0, 25-0, 28-0 og 28-1 ligger i oplandet til Gødstrup Sø. Jævnfør Vandplan 2010-2015, Nissum Fjord, gør den allerede vedtagne indsats i oplandet, at der ikke er behov en supplerende indsats over for den eksterne belastning. For at opnå målopfyldelse (god tilstand) i 2015, vurderes det dog nødvendigt og muligt med en indsats overfor den interne belastning gennem en sørestaurering, f.eks. i form af kemisk fældning af fosfor i sedimentet. Det skal endvidere sikres, at der ikke, ved aktiviteter i oplandet, sker en øget tilførsel af næringsstoffer.

Herning Kommune vurderer, at udvidelsen af husdyrholdet på ejendommen ikke vil medføre en øget tilførsel af næringsstoffer.

Mark 36-2, 36-3, 47-0, 47-1, 48-0 og 52-0 ligger ved en sø på over 100 m². Der er 9 meter bræmmer og markerne er ikke skrånende mere end 6 ° ned mod søerne.

Ansøger oplyser, at der ikke at udbringes husdyrgødning på vandmættede, oversvømmede, frosne eller snedækkede udbringningsarealer, da der er fare for afstrømning til søer eller lignende.

Herning Kommune vurderer, at landbrugsdriften af udbringningsarealerne ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af relevante søer, da der ikke er risiko for overfladisk afstrømning af husdyrgødning ned mod søerne og idet de er beskyttet af de 9 meters sprøjte-, gødsknings- og dyrkningsfri bræmmer.

Vandløb

Jævnfør Herning Kommuneplan 2013-2024 må vandløb ikke anvendes til formål, der hindrer fastholdelse eller opnåelse af de fastsatte målsætninger. Indtil vandplanerne i Herning Kommune træder i kraft gælder dog gældende bekendtgørelser samt retningslinjerne for vandløb mm. i Regionsplan 2005 for Ringkøbing Amt.

Mark 25-0 ligger ned til vandløb (afløb fra Gødstrup Sø – løber til Herningsholm Å) og der er lavet 10 meters randzone til vandløbet. Udbringningsarealet skråner på intet sted ned mod vandløbet.

Ansøger oplyser, at der ikke at udbringes husdyrgødning på vandmættede, oversvømmede, frosne eller snedækkede udbringningsarealer, da der er fare for afstrømning til vandløb, søer eller lignende. Ansøger oplyser ligeledes, at der som minimum holdes 10 meter sprøjte, gødsknings- og dyrkningsfri bræmmer til vandløbene (omfattet af Lov om Randzoner) langs udbringningsarealerne.

Herning Kommune vurderer, at landbrugsdriften af udbringningsarealerne ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af det nævnte vandløb, da der ikke er risiko for overfladisk afstrømning af husdyrgødning ned mod vandløbet.

Nitrat

Kvælstofudvaskning

Ud fra arealers forskellige evne til at reducere nitrat på det udvaskede kvælstofs vej fra marker til sårbare Natura 2000-vandområder, har Staten fået foretaget en udpegning af områder, hvor der ikke vurderes at ske mere end en 75 %-reduktion. Disse områder er – afhængigt af reduktionsevne – kategoriseret i de såkaldte nitratklasser 1, 2 og 3.

For udbringningsarealer beliggende i områder med nitratklasse 1-3 skal der, i henhold til Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug, være et lavere husdyrtryk end de generelle harmoniregler giver mulighed for – eller anvendes bestemte virkemidler, som mindsker kvælstoftabet.

Beskyttelsesniveauet for nitrat er defineret som en skærpelse af det generelle harmonikrav ud fra nitratklasse 1-3. Afhængig af udbringningsarealernes placering, vil der på ejendomsniveau blive beregnet et samlet krav til hele husdyrbruget. Reduktionspotentialen, som ligger bag nitratklassen, er et udtryk for hvor stor en del af kvælstoffet, der bliver tilbageholdt i jorden og derved ikke kommer ud i de danske farvande.

Beregning af nitratudvaskning

Alle udbringningsarealerne ligger udenfor nitratklasse 1-3, derfor er arealerne robuste. Robustheden af arealerne vurderes ud fra, at arealerne ligger i et opland til et Natura 2000-område, der er meget sårbart overfor kvælstofudvaskning. Da arealerne ligger udenfor nitratklasserne, tilbageholdes mellem 76-100 % af kvælstoffet jf. sårbarhedskortet og reduktionskortet.

Beregning af det maksimale dyretryk DE_{max} og det reelle dyretryk DE_{reel} for ansøgt drift:

DE_{max} : 1,4 DE/ha. (1,4 DE/ha m. Fertagro®)

DE_{reel} : 1,4 DE/ha. (1,14 DE/ha m. Fertagro®)

Da DE_{reel} er mindre eller lig med DE_{max} , er beskyttelsesniveauet for nitrat-overfladevand overholdt.

Beregning af udvaskning af N via FarmN (kg N/ha DE_{max} uden virkemidler og kg N/ha DE_{reel} med virkemidler):

KgN/ha DE_{max} : 78,2 kg N/ha. (81,3 kg N/ha m. Fertagro®)

KgN/ha DE_{reel} : 71,4 kg N/ha. (72,0 kg N/ha m. Fertagro®)

Da kg N/ha DE_{reel} er mindre end kg N/ha DE_{max} , er beskyttelsesniveauet for nitrat-overfladevand overholdt. Der er anvendt 15 % ekstra efterafgrøder eller andet som virkemiddel, hvilket der er sat vilkår til.

Herning Kommune vurderer, at de generelle harmoniregler og de brugte virkemidler er tilstrækkelige i forhold til kravene for overfladevand.

Påvirkning af Natura 2000-vandområder

Natura 2000-områder

EU har udpeget naturområder til vands, som set i et europæisk perspektiv er særligt værdifulde. Disse områder kaldes Natura 2000-områder og er en fælles betegnelse for habitat-, ramsar- og fuglebeskyttelsesområderne.

Natura 2000-områderne er udpeget for at beskytte levesteder og rasteområder for fugle og for at beskytte naturtyper og plante- og dyrearter, der er truede, sårbare eller sjældne i EU. Den enkelte kommune skal blandt andet vurdere, hvor stor N-udledningen fra det ansøgte projekts udbringningsarealer er i forhold til hvilket opland udbringningsarealerne er beliggende i. I Herning Kommune er der 3 vandoplande til hhv. Ringkøbing Fjord, Nissum Fjord og Limfjorden.

Dyretryk i kystoplandet

Stigende dyretryk i kystoplandet

I Miljøstyrelsens afskæringskriterium for, om et husdyrprojekt vil medføre skadesvirkning på overfladevande, indgår der blandt andet en vurdering af udviklingen i dyretrykket i området, hvor projektet ønskes gennemført.

I det tilfælde, hvor dyretrykket er stigende, må nitratudvaskning ikke være større end hvad der svarer til udvaskningen fra et planteavlslug. Et planteavlslug er defineret ved et planteavlssædskifte (S1 på lerjord og S3 på sandjord), hvor der udelukkende benyttes handelsgødning, dvs. ingen husdyrgødning.

Påvirkning af Natura 2000-vandområder

Natura 2000-områder

EU har udpeget naturområder til vands, som set i et europæisk perspektiv er særligt værdifulde. Disse områder kaldes Natura 2000-områder og er en fælles betegnelse for habitat-, ramsar- og fuglebeskyttelsesområderne.

Natura 2000-områderne er udpeget for at beskytte levesteder og rasteområder for fugle og for at beskytte naturtyper og plante- og dyrearter, der er truede, sårbare eller sjældne i EU. Den enkelte kommune skal blandt andet vurdere, hvor stor N-udledningen fra det ansøgte projekts udbringningsarealer er i forhold til hvilket opland udbringningsarealerne er beliggende i. I Herning Kommune er der 3 vandoplande til hhv. Ringkøbing Fjord, Nissum Fjord og Limfjorden.

Dyretryk i kystoplandet

Stigende dyretryk i kystoplandet

I Miljøstyrelsens afskæringskriterium for, om et husdyrprojekt vil medføre skadesvirkning på overfladevande, indgår der blandt andet en vurdering af udviklingen i dyretrykket i området, hvor projektet ønskes gennemført.

I det tilfælde, hvor dyretrykket er stigende, må nitratudvaskning ikke være større end hvad der svarer til udvaskningen fra et planteavlslug. Et planteavlslug er defineret ved et planteavlssædskifte (S1 på lerjord og S3 på sandjord), hvor der udelukkende benyttes handelsgødning, dvs. ingen husdyrgødning.

Harmoniarealet er beliggende i opland til både Ringkøbing Fjord og Nissum Fjord.

Nitratpåvirkning af Ringkøbing Fjord

Beregning af nitratudvaskning

83,84 % af udbringningsarealerne, svarende til 275,5 ha, er beliggende i oplandet til Ringkøbing Fjord. Dyretrykket i oplandet til Ringkøbing Fjord, har siden 2007 været stigende. For at kunne udvide dyreholdet, er det et krav i forhold til Natura 2000-områderne, at udvaskning fra udbringningsarealerne ikke må overskride værdien fra et planteavlslug¹¹.

Der er foretaget en beregning af det vægtede gennemsnitskrav til den maksimale nitratudvaskning for hele bedriften. Vægtningen af nitratudvaskningen i oplande med stigende dyrehold skal svare til planteavlslug, mens niveauet for nitratudvaskning i oplande med faldende dyrehold skal være, hvad der kan tillades efter husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens regler om beskyttelsesniveauet for nitrat i henhold til bilag 3.

Kravet om at det konkrete projekt ikke må påvirke et kystopland yderligere, hvor den samlede kvælstofbelastning er stigende, skal opfyldes på bedriftsniveau. Derfor kan der beregnes en maksimal tilladt udvaskning pr. ha for bedriften, som et vægtet gennemsnit af

¹¹ Miljøstyrelsen, WIKI vejledningen (<http://www2.mst.dk/wiki/husdyrvejledning.default.aspx>), Nitrat (overfladevand).

den maksimalt tilladte udvaskning i oplande med stigende husdyrtryk og den maksimalt tilladte udvaskning for de øvrige harmoni-arealer.

Udvaskningen for planteavlbrug er ifølge ansøgningen på 70,4 kg N/ha, og den vægtede maksimale udvaskning for bedriften er 71,5 kg N/ha.

Den beregnede udvaskning på bedriften incl. virkemidler (DEreel) er ifølge ansøgningsskemaet på 71,4 kg N/ha ved anvendelse af 15 % ekstra efterafgrøder. Dette er lavere end det vægtede gennemsnitskrav.

Herning Kommune vurderer, at driften af udbringningsarealerne ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af relevante marine recipienter, idet alle arealerne ligger uden for nitrat klasse 1-3 og dermed er robuste. Endvidere viser beregningerne, at beskyttelsesniveauet for nitrat til Natura 2000-området Ringkøbing Fjord i forhold til overfladevand er overholdt.

Nitratpåvirkning af Nisum Fjord

16,16 % af udbringningsarealerne, svarende til 53,1 ha, er beliggende i oplandet til Nisum Fjord. Dyretrykket i oplandet til Nisum Fjord har siden 2007 været faldende.

Vurdering af potentiel nitratudvaskning til Natura 2000-vandområder

Natura 2000-områder er en fællesbetegnelse for EU's naturdirektiver: EF-fuglebeskyttelsesdirektiv, EF-habitatdirektiv samt Ramsar-konventionen, der tilsammen beskytter Natura 2000-områderne gennem de i direktiverne opstillede beskyttelseskrav.

EF-fuglebeskyttelsesområderne er områder, der har til formål at beskytte og forbedre levevilkårene for de vilde fuglearter i EU. Ramsarområder er vådområder med rigt fugleliv og så mange vandfugle, at de har international betydning. Områderne er indeholdt i EF-fuglebeskyttelsesområderne. EF-habitatområder er områder, der er udpeget på baggrund af naturtyper og arter, som er af betydning for EU.

Før Herning Kommune træffer afgørelser i sager iht. husdyrloven §§ 10, 11, 12 eller 16, om etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbrug, skal der, i henhold til § 8, stk. 6, nr. 2-3 i habitatbekendtgørelsen¹², af kommunen foretages en vurdering af, om projektet i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, vil medføre forringelser af internationale naturbeskyttelsesområder eller medføre forstyrrelser, der har betydelige konsekvenser for de arter, områderne er udpeget for, eller for arter beskyttet af direktivets bilag IV.

Denne vurdering skal foretages ud fra forsigtighedsprincippet jf. EF-domstolen¹³. Dette medfører, at hvis det ikke, på baggrund af objektive kriterier, kan udelukkes, at projektet i sig selv eller i sammenhæng med andre, påvirker udpegningsgrundlaget væsentligt eller medfører negativ påvirkning af bevaringsmålsætningen, skal der udarbejdes af en konsekvensvurdering. Derudover er der krav om konsekvensvurderinger, hvis et Natura 2000-område efter kommunens vurdering, ikke beskyttes tilstrækkeligt.

I praksis betyder det, at der skal udarbejdes en foreløbig vurdering af, hvorvidt der skal stilles skærpede krav ud over det almindelige beskyttelsesniveau opstillet i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens¹⁴ bilag 3. Vurderer Herning Kommune, at det er nødvendigt at stille skærpede vilkår, for at der ikke vil ske skade på et Natura 2000-område, er kommunen forpligtet til dette. Vurderes de skærpede vilkår ikke at være tilstrækkelige til at imødegå en skade på et internationalt naturbeskyttelsesområde, skal kommunen afslå at godkende ansøgningen.

¹² Bekendtgørelse nr. 408 af 1. maj 2007 om udpegnings og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

¹³ Hjertermuslingedømmen fra 2004 danner præcedens for anvendelse af forsigtighedsprincippet.

¹⁴ Bek. nr. 1280 af 08/11/2013 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug med efterfølgende ændringer.

Nitratpåvirkning af Nissum Fjord

I forbindelse med miljøgodkendelse af husdyrbrug skal kommunen vurdere, om forudsætningerne for de givne vandoplande, hvori husdyrbrugets udbringningsarealer er lokaliseret, er opfyldt.

På baggrund af analyser, som DMU har foretaget ifm. vandplanerne, har Miljøstyrelsen¹⁵ opstillet følgende afskæringskriterier for, hvornår et projekt ikke medfører en skadevirkning på overfladevande som følge af nitratudvaskningen, herunder Natura 2000-områder og på levesteder og yngle- og rasteplasser for beskyttede arter:

- Pkt. 1A:** Dyretrykket i det aktuelle opland må ikke have været stigende siden 1. januar 2007,
- Pkt. 1B:** Eventuelle andre kilder til nitratudvaskning end husdyrproduktionen, der har givet anledning til en øget nitratudvaskning fra det aktuelle opland siden 1. januar 2007, skal inddrages i vurderingen på en sådan måde, at en eventuel øget nitratudvaskning fra andre kilder end husdyrproduktionen skal medføre et krav om reduktion af det samlede dyretryk i det aktuelle opland med tilsvarende effekt på nitratudvaskningen,
- Pkt. 1C:** Gennemførte initiativer¹⁶, som reducerer nitratudvaskningen fra det aktuelle opland, må ikke anvendes til at tillade et øget dyretryk i det aktuelle opland.

Hvis pkt. 1A - 1C er opfyldt, skal der efterfølgende vurderes om det enkelte brug kan overholde pkt. 2A / 2B

- Pkt. 2A:** Nitratudvaskningen fra det samlede husdyrbrug, der ansøges om, må ikke udgøre 5 % eller mere af den samlede nitratudvaskning til det aktuelle område, dog
- Pkt. 2B:** Må nitratudvaskningen fra det samlede husdyrbrug, der ansøges om, ikke udgøre 1 % eller mere af den samlede nitratudvaskning, hvis udvaskningen sker til et vandområde, der er karakteriseret som et lukket bassin og/eller er meget lidt eutrofieret.

Ad pkt. 1A, vurdering af udviklingen i kystoplandet til Nissum Fjord

Miljøstyrelsen har udgivet en samlet opgørelse over dyretrykket¹⁷. Antallet af dyr er trukket fra CHR-registret for 2007 og frem. Der er foretaget en omregning fra antal dyr på stald til antal dyreenheder for hver af de relevante dyregrupper. I oversigten er der taget højde for, at normtallene for beregning af dyreenheder er ændret.

Nissum Fjord

53,1 ha af de ejede og forpagtede udbringningsarealer er beliggende i kystopland til Nissum Fjord. Alle udbringningsarealer i Herning Kommune, afvander til Felsted Kog. Felsted Kog, den inderste del af Nissum Fjord, er afsnøret fra resten af Nissum Fjord. Den inderste del af Nissum Fjord, dvs. området Felsted Kog, er stærkt belastet med næringsstoffer, hvilket betyder at målsætningen for området ikke er opfyldt.

Nærmeste internationale naturbeskyttelsesområder er nr. 58, Nissum Fjord. Felsted Kog er udpeget som "kystlagune" (1150) i forhold til habitatområdet.

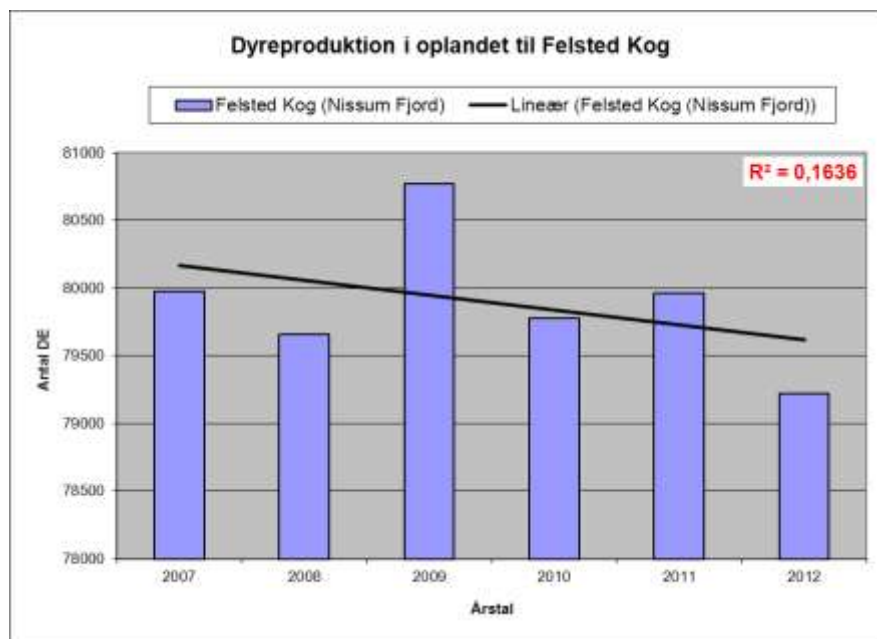
Det er vurderet, at udviklingen i dyretrykket for Felsted ikke kan beregnes vha. lineær regression, da korrelationskoefficient¹⁸ $R^2 = 0,16$ og dermed ikke opfylder betingelserne. I stedet benyttes en direkte sammenligning af husdyrholdets størrelse i det seneste opgørelsesår og niveauet pr. 1. januar 2007, hvilket viser at dyretrykket er faldet med 0,9 %. Herning Kommune vurderer, at antallet af DE i oplandet til Feldsted Kog i perioden fra 2007 til 2012 har været faldende, hvorved forudsætning 1A er opfyldt.

¹⁵ [Wiki, digital vejledning, nitrat overfladevand](#)

¹⁶ Fx etablering af vådområder med henblik på at gennemføre vandplanlægningen efter miljømålsloven

¹⁷ Data kan ses på <http://www.jordbrugsanalyser.dk/webgis/kort.htm>

¹⁸ Værdien R er den såkaldte korrelationskoefficient. R^2 angiver graden af sammenhæng mellem de to parametre. Den resterende del af variationen i den afhængige parameter skyldes tilfældig variation. Hvis $R^2 = 1$ er der en perfekt lineær sammenhæng, og hvis $R^2 = 0$ er der overhovedet ingen sammenhæng.

	Udvikling i dyretrykket i oplandet til Felsted Kog (DE)
2007	79.977
2008	79.657
2009	80.771
2010	79.775
2011	79.961
2012	79.221

Ad pkt. 1B

I perioden 1989-2005 er kvælstofafstrømningen reduceret med omkring 31 %, hvilket skyldes en forbedret spildevandsrensning, reduceret udledning fra dambrug samt et fald i udledningen fra landbrugsarealer som følge af vandmiljøindsatsen.

I perioden 2005 – 2009 udgjorde landbrugets bidrag af den samlede landbaserede tilførsel af kvælstof til Nisum Fjord 63 %, mens det naturlige baggrundsbidrag var på 26 %. Resten af tilførslingen kommer fra punktkilder, hvor hovedparten kommer fra renseanlæg og dambrug. I de 12 % kommer hovedparten fra renseanlæg og dambrug. Se tabellen nedenfor.

Kvælstoftilførsel til Nisum Fjord ¹⁹	2005-2009 (Tons N)	%	2015 (Tons N)	%
Åbent land				
– Naturlig baggrundsbelastning	593	26	593	27
– Landbrug	1.444	63	1.400	63
Punktkilder				
– Renseanlæg	96	4	96	4
– Regnbetingede udledninger	29	1	29	1
– Dambrug	92	4	87	4
– Industri	0	0	0	0
– Spredt bebyggelse	24	1	22	1
Bruttotilførsel	2.276	100	2.227	100
Retention	191	8	187	8
Nettotilførsel, stofafstrømning til hav	2.086	92	2.040	92

Frem til 2015 forventes der at ske en yderligere reduktion i belastningen af vandområderne med næringsstoffer som resultat af allerede iværksatte eller planlagte tiltag inden for Hovedvandopland til Nisum Fjord. Således forventes VMPIII, ændring fra afgræsning til slæt, allerede vedtagne større naturgenopretningsprojekter samt kommunernes igangværende indsats på spildevandsområdet, at bidrage til yderligere reduktion i kvælstofafstrømningen på cirka 3 %.

¹⁹ Vandplan 2010-2015. Nisum Fjord. Miljøstyrelsen 2011

Punktkilder og spredt bebyggelse

I henhold til vandplanen for Nisum Fjord er den samlede udledning af kvælstof fra punktkilder for 2010 opgjort til 241 ton N / år.

Renseanlæg er den største punktkildeudleder af kvælstof til Nisum Fjord. På de eksisterende rensningsanlæg anvendes der allerede i dag den bedst tilgængelige rensning i relation til fjernelse af kvælstof og fosfor, hvorfor der kun kan forventes en marginal base-lineeffekt fra disse kilder.

Udledningen fra ferskvandsdambrugene i Hovedvandopland Nisum Fjord er siden midten af 1990'erne forblevet stort set uændret. Fra 2005 og frem til 2015 nedlægges og ombygges en del dambrug, med store reduktioner af den organiske udledning, mindre reduktion i fosforudledningen, men stort set ingen reduktion i udledningen af kvælstof. Årsagen til dette er, at der i forbindelse med moderniseringer og etablering af forbedret rensning på dambrugene, ofte gives tilladelse til et større foderforbrug, og at fodermængden ofte sælges til andre dambrug, når dambrug nedlægges.

I forhold til de regnvandsbetingede udløb forventes udledningerne at stige som følge af, at fælleskloakerede områder ændres til separatkloakerede områder. Disse ændringer forventes imidlertid at være af mindre betydning i forhold til udledningerne fra f.eks. rensesanlæg.

I forhold til den spredte bebyggelse foregår der en løbende ændring fra direkte udledninger af spildvand til godkendte nedsivningsanlæg, hvilket forventes at reducere udledningen til recipienten. Herudover kloakeres der løbende nye områder i det åbne land, hvorved spildevandsrensningen til stadighed forbedres.

Samlet vurdering pkt. 1B

Samlet vurderer Herning Kommune, at der ikke har fundet en øget nitratudledning sted for andre kilder i oplandet til Nisum Fjord, herunder særskilt til Felsted Kog i perioden 2007 til 2014, hvorved forudsætningen for pkt. 1B er opfyldt.

Ad. pkt. 1C

Herning Kommune har ikke inddraget initiativer, der er gennemført med henblik på at opfylde vandplanlægningen efter miljømålsloven til at tillade et øget dyretryk i det aktuelle opland, hvorved forudsætningen for pkt. 1C er opfyldt.

Samlet vurdering pkt. 1A – 1C

Der er Herning Kommunes vurdering, at forudsætningerne for husdyrlovens beskyttelsesniveau er opfyldt, jvf. pkt. 1A-C. Herning Kommune vurderer derfor, at det ansøgte, i kumulation med andre planer og projekter ikke vil have en skadevirkning fra nitratudvaskningen til Natura 2000 Habitatområde N65 / H58, Nisum Fjord, herunder Felsted Kog, ift. Pkt. 1A – 1C.

Pkt. 2A – 2B

Ifølge Miljøstyrelsens digitale husdyrvejledning er det beskrevet, hvordan kommunen kan foretage vurderingen af nitratudvaskningen til overfladevande²⁰. Formålet med vurderingen er at undersøge, om nitratudvaskningen kan have en skadevirkning på vandbase-rede naturtyper på udpegningsgrundlaget i Natura 2000-områder (akvatiske naturtyper inkl. fjorde, bugter og vige).

Den digitale husdyrvejledning lægger et objektivi kriterium til grund for vurderingen af, om det kan udelukkes, at et husdyrprojekt, når det overholder det fastlagte beskyttelsesniveau for nitratudvaskningen til overfladevande, kan have en skadevirkning på et Natura 2000-vandområde. Husdyrgodkendelseslovens fastlagte beskyttelsesniveau for nitratudvaskningen til overfladevande (nitratklasser) er således uændret, og ligger således fortsat til grund og er indarbejdet i de foreliggende vandplaner.

²⁰ Efter husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, jf. bekendtgørelsens § 11 stk. 2 – 6 og habitatbekendtgørelsen

AD pkt. 2

Nisum Fjord er opdelt i mere eller mindre adskilte bassiner. I sådanne fjorde vil det, jf. DMU's rapport nr. 787, have en negativ effekt på miljøet, hvis næringsstofftilførslerne flyttes 'indad' i fjorden. Vandområderne Felsted Kog er en del af den indre del af Nisum Fjord, og Herning Kommune vurderer, bl.a. på baggrund af ovenstående, at de skal betragtes som et forholdsvis lukket bassin.

Ifølge Miljøstyrelsens fastlagte afskæringskriterium for påvirkning fra projektet i sig selv, må nitrat- og fosforudvaskningen fra det samlede husdyrbrug ikke overstige 5 % af den samlede udvaskning af hhv. nitrat og fosfor fra det aktuelle opland, hvor projektet ønskes gennemført. Hvis udvaskningen sker til et vandområdet, der er karakteriseret som et lukket bassin, må udvaskningen fra det samlede husdyrbrug ikke overstige 1 % af den samlede udvaskning af hhv. nitrat og fosfor fra det aktuelle opland, hvor projektet ønskes gennemført.

Herning Kommune vurderer, at Felsted Kog, pga. den ringe vandudskillelse med resten af fjorden, skal betragtes som et særligt følsomt område / lukket bassin, hvorfor dette skal vurderes selvstændigt, da en øget belastning af dette område vil påvirke området væsentligt negativt. Nitratudvaskningen fra det ansøgte husdyrbrug, ikke må udgøre 1 % eller mere af den samlede nitratudvaskning, jvf. pkt. 2B.

Natura 2000-område	N65 - Nisum Fjord	
Delområde – kystopland	Hele fjorden	Felsted Kog
Opland til Natura 2000-området	167.200 ha	120.243 ha
Opland til Nisum Fjord /Felsted Kog	100.249 ha	68.678 ha
Nuværende kvælstofbelastning ²¹	2.130 ton N /år	1.704 ²² ton N /år
Ejede og forpagtede arealer		
Nitratklasse 0	53,1 ha	53,1 ha
Nitratklasse I	0 ha	0 ha
Nitratklasse II	0 ha	0 ha
Nitratklasse III	0 ha	0 ha
Areal til udbringning i alt	53,1 ha	53,1 ha
Reduktionspotentiale (jf. nitratklassekortlægningen)	76-100 (middel 88 %)	76-100 (middel 88 %)
Planteavlsniveau kg N/ha (NUDRIFT, FarmN)	70,4 kg N/ha/år	70,4 kg N/ha/år
Udvaskning fra rodzonen kg N/ha (ANSØGT DRIFT, DEreel)	71,4 kg N/ha/år (72,0 kg N/ha/år)	71,4 kg N/ha/år (72,0 kg N/ha/år)
Husdyrgødningsbetinget udvaskning fra rodzonen (kg N/ha/år) (ansøgt drift – nudrift = 71,4 kg N/ha/år – 70,4 kg N/ha/år)	1,0 kg N/ha/år (1,6 kg N/ha/år)	1,0 Kg N/ha/år (1,6 kg N/ha/år)
Samlede husdyrgødningsbetinget påvirkning til Natura 2000-område (ton N / år) (0,125 x antal ha x udvaskning fra rodzonen = 0,125 x 53,1 ha x 1,0 kg N/ha/år)	6,64 kg N/år (10,62 kg N/år)	6,64 kg N/år (10,62 kg N/år)
Ansøgt kvælstofbidrag af samlede kvælstofbidrag til Natura 2000-område (pct./ promille) (6,64 kg N/år / 2.130.000 kg N/år (eller 1.704.000 kg N/år) x 1.000)	0,003 ‰ (0,005 ‰)	0,004 ‰ (0,006 ‰)

NB: Tallene i parentes er udvaskningsberegninger fra fiktiv ansøgning 62887 ver. 3 med anvendelse af Fertigro®

Det ansøgte har beregningsmæssigt en husdyrgødningsbetinget belastning svarende til 0,004 ‰ af den samlede udvaskning til Felsted Kog. Samlet set udleder det ansøgte 0,003 ‰ til hele Nisum Fjord. I henhold til afskæringskriteriet vil det ansøgte således ikke i sig selv have en skadevirkning på Natura 2000-områder, der ligger i Nisum Fjord.

²¹ Fra tabel 2.4.8., nuværende og fremskrevet kvælstofbelastning, Kilde: Vandplan, 1.4 Nisum Fjord, Miljøstyrelsen, dec. 2011

²² Omkring 80 % af den samlede næringsstofftilførsel til Nisum Fjord løber ind i Felsted Kog. Kilde: forslag til Vandplan, 1.4 Nisum Fjord

Da den samlede kvælstofudledning fra husdyrbruget til Felsted Kog og Nisum Fjord således udgør mindre end 1 %, finder Herning Kommune, at der, i den konkrete sag, ikke er særlige forhold, som kan begrunde en fravigelse af det generelle beskyttelsesniveau i forhold til udledningen af kvælstof til Nisum Fjord. Derfor forventes næringsstofudvaskningen fra udbringningsarealerne ikke at resultere i målbare ændringer af næringsstofkoncentrationen i Nisum Fjord.

Herning Kommune vurderer på den baggrund, at den maksimale merbelastning pr. år ikke har væsentlig betydning for fjordens målsætning og integritet, da stigningen i udvaskningen udgør en lille del af den samlede udledning til Nisum Fjord og næppe målbar. Dermed vurderer Herning Kommune, at det ikke er nødvendigt at foretage en miljøkonsekvensvurdering.

Samlet vurderer af kvælstofudvaskningen

Herning Kommune vurderer ud fra det ovenstående, at det ansøgte projekt, i kumulation med andre planer og projekter, ikke vil have en skadevirkning fra nitratudvaskningen til Natura 2000-områder i Nisum Fjord.

Fosfor

Fosforoverskud

I henhold til Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug²³, har Staten fået foretaget en udpegning af områder, hvor der vurderes at være størst risiko for tab af fosfor til Natura 2000-vandområder, der er overbelastet med fosfor.

- For arealer på dræned lerjord med et fosfortal under Pt 4,0 stilles der ingen krav. Fosforoverskuddet må dog ikke være større end harmonireglerne giver mulighed for på det pågældende husdyrbrug (Fosforklasse 0).
- For arealer på dræned lerjord, hvor fosfortallet er mellem Pt 4,0-6,0, stilles krav om, at fosforoverskuddet maksimalt må øges med 4 kg P/ha/år. Fosforoverskuddet må dog ikke være større end harmonireglerne giver mulighed for på det pågældende husdyrbrug, og kravet til fosforoverskuddet vil altid være opfyldt hvis fosforoverskuddet ikke overstiger 4 kg P/ha/år i efter-situationen (Fosforklasse 1).
- På lavbundsarealer stilles krav om et maksimalt fosforoverskud på 2 kg P/ha/år. Med lavbundsarealer menes lave arealer i forhold til recipient med permanent højtstående grundvand, som er detailafvandet ved dræning eller grøftning. Arealerne er dog ikke omfattet af kravet, hvis ansøger kan dokumentere ved jordbundsanalyser, at jern-fosforforholdet er over 20. Jordbundsanalyserne vedrørende Fe/P-forholdet skal udtages af en uvildig instans. (Fosforklasse 2).
- For arealer på dræned lerjord, hvor fosfortallet er over Pt 6,0 stilles krav om fosforbalance (Fosforklasse 3).

Tilførslen af fosfor fra marker til overfladevand sker hovedsagelig ved udvaskning via dræn, overfladisk afstrømning, direkte grundvandsafstrømning og sand/jordfygning.

Fosforoverskud på bedriftsniveau

83,84 % af udbringningsarealerne, svarende til 275,5 ha, er beliggende i oplandet til Ringkøbing Fjord, og 16,16 % af udbringningsarealerne, svarende til 53,1 ha, er beliggende i oplandet til Nisum Fjord.

En lille del af udbringningsarealerne svarende til 3,10 ha ligger i fosforklasse II. Fosforklasse II er lavbundsarealer. Med lavbundsarealer menes lave arealer i forhold til recipient med permanent højtstående grundvand, som er detailafvandet ved dræning eller grøftning. For disse udbringningsarealer er der krav om et maksimalt fosforoverskud på 2 kg P/ha/år. Pga. fejl i IT-ansøgningssystemet er arealerne med fosforklasse II ikke nødvendigvis rigtig markeret geografisk ved beregningen, men den samlede størrelse af arealet med fosforklasse II er korrekt. Da fosforoverskuddet beregnes på bedriftsniveau er dette ikke af afgørende betydning.

Ud fra oplysningerne om den anvendte mængde husdyrgødning ved nudrift og ansøgt drift samt oplysninger om det ansøgte udbringningsareal, kan det beregnes om beskyttelsesniveauet for fosfor er overholdt. Fosforoverskuddet er beregnet ud fra det aktuelle standardsædskifte og den deraf beregnede normoptagelse af fosfor og tilførslen af fosfor fra husdyrgødning og anden organisk gødning. Det fosforoverskud, som kan tillades fra husdyrbrugets arealdrift, skal regnes på bedriftsniveau og eventuelle vilkår vedrørende

²³ Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug nr. 1280 af 8. november 2013 med efterfølgende ændringer

fosforoverskud skal knyttes til bedriftsniveau. Der udbringes i ansøgt drift 29,7 kg P/ha pr. år, mens der fraføres 17,6 kg P/ha pr. år. Det giver et gennemsnitligt fosforoverskud på alle udbringningsarealer på 12,1 kg P/ha pr. år. Endvidere viser beregningerne, at det maksimalt tilladte fosforoverskud pr. ha er beregnet til 17,6 kg P/ha/år. Derved er beskyttelsesniveauet for fosfor overholdt og der skal ikke ske en yderligere reduktion.

Med anvendelse af Fertagro®:

Der udbringes i ansøgt drift 26,4 kg P/ha pr. år, mens der fraføres 17,6 kg P/ha pr. år. Det giver et gennemsnitligt fosforoverskud på alle udbringningsarealer på 8,8 kg P/ha pr. år. Endvidere viser beregningerne, at det maksimalt tilladte fosforoverskud pr. ha er beregnet til 14,7 kg P/ha/år. Derved er beskyttelsesniveauet for fosfor overholdt og der skal ikke ske en yderligere reduktion.

Fosforpåvirkningen af Ringkøbing Fjord

83,84 % af udbringningsarealerne, svarende til 275,5 ha, er beliggende i oplandet til Ringkøbing Fjord.

Ringkøbing Fjord er udpeget som et Natura 2000-område overbelastet med fosfor²⁴. Ifølge Miljøstyrelsens WIKI vejledning²⁵ findes der p.t. ikke beregningsmetoder, der konkret kan vise sammenhængen mellem tilført fosfor til udbringningsarealerne og tab af fosfor til vandmiljøet.

Tilføres der mere fosfor til udbringningsarealerne, end der fraføres med afgrøderne, vil det ikke nødvendigvis medføre tab af fosfor til vandmiljøet. Risikoen for og omfanget af tab af fosfor til vandmiljøet vil være afhængig af fosforpuljen i jorden og jordtypen²⁶. Derfor er beskyttelsesniveauet²⁷ for fosforoverskud i oplande, der afvander til Natura 2000-vandområder, som er overbelastet med fosfor, fastsat ud fra faktorer, som giver risiko for tab af fosfor på længere sigt.

Beskyttelsesniveau

Beskyttelsesniveauet for fosforoverskud er på den baggrund fastlagt ud fra udbringningsarealernes fosfortal²⁸, jordtype og dræningsforhold samt på grundlag af fremskrivninger af strukturudviklingen på husdyrbrugene. Heri er det forudsat, at husdyrtrykket i et givet opland ikke øges, men enten er konstant eller faldende. I Herning Kommune er det dog vurderet, at dyretrykket i oplandet til Ringkøbing Fjord er stigende, men jævnfør Natur- og Miljøklagenævn afgørelse, NMK-133-0006, af 24. november 2011, er der, i den aktuelle sag, kun stillet yderligere vilkår til driften af udbringningsarealerne, som bevirker en reduceret udvaskning af nitrat. Se afsnit "Påvirkning af overfladevand - Beregning af nitratudvaskning".

Herning Kommune vurderer derfor, at fosforoverskuddet stadig kan beregnes som foreskrives i Miljøstyrelsens vejledning, WIKI-vejledningen.

Beregning af fosforoverskud

Det kan ikke kvantificeres hvor stor en del af fosforoverskuddet, der reelt vil tilføres recipienten. Derfor skal fosforoverskuddet vurderes ud fra en "worst case" situation, jævnfør WIKI-vejledningen. Miljøstyrelsen foreslår, at kommunerne bruger følgende grundlag og parametre ved den endelige vurdering:

I landbrugsjord ophobes der i gennemsnit 2.000 kg P/ha i de øverste 25 cm jordlag. Der tabes i gennemsnitligt 0,2 kg P/ha. Fra landbrugsarealer tabes der maksimalt 1 kg P/ha på landbrugsarealer, mens der på udyrkede arealer tabes ca. 0,08 kg P/ha.

Vurdering af fosforpåvirkningen af Ringkøbing Fjord fra husdyrbruget

Nedenstående beregninger af fosforbelastningen til Ringkøbing Fjord er baseret på et eksempel fra Miljøstyrelsen. Miljøstyrelsen vurderer, at påvirkning af fosfor under 1 % af den samlede påvirkning ikke vil kunne måles.

²⁴ For udpegning se <http://kort.arealinfo.dk/>, vælg landbrug, fosforklasser.

²⁵ Miljøstyrelsens digitale vejledning om miljøgodkendelse af husdyrbrug, løbende opdatering.

²⁶ Herunder transportveje for fosfor i form af dræn og lign.

²⁷ jf. Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3 og 4.

²⁸ Jordens fosfortal er en indikator for fosforpuljens størrelse.

Belastning af vandplansområde	Oplandsberegning
Samlet areal i opland til Ringkøbing Fjord	347.744 ha
Opdyrket areal i oplandet (59 % af samlet areal) (347.744 ha x 0,59)	205.169 ha
Fosforbelastning fra dyrket areal i oplandet (0,2 kg P/ha) (205.169 ha x 0,2 kg P/ha)	41.034 kg P
Fosforbelastning fra udyrket areal i oplandet (0,08 kg P/ha) (142.575 ha x 0,08 kg P/ha)	11.406 kg P
Fosforbelastning fra øvrige kilder (bebyggelse) ²⁹	8.200 kg P
Fosforbelastning i alt fra oplandet (41.034 kg P + 11.406 kg P + 8.200 kg P)	60.640 kg P

Ejede og forpagtede arealer	Ansøgt drift
Ansøgt udbringningsareal	275,5 ha
Fosforoverskud pr. ha, if. ansøgning	12,1 kg P/ha (8,8 kg P/ha)
Procentvis forøgelse i godkendelsesperioden	12,1 kg P x 8 år = 96,8 kg P (70,4 kg P) 96,8 kg P / (2.000 kg P/100) = 4,84 % (3,52 %)
Worst case udvaskning	1 kg P/ha
Worst case påvirkning fra Husdyrbruget	275,5 ha x 1 kg P/ha x 4,84 % = 13,3 kg (9,7 kg)
Husdyrbrugets andel af fosforbelastningen	Samlet resultat (procent)
Husdyrbrugets andel	13,3 kg P x 100 / 60.640 kg P = 0,02 % (0,02 %)

NB: Tallene i parentes er udvaskningsberegninger fra fiktiv ansøgning 62887 med anvendelse af Fertagro®

Det ansøgte har beregningsmæssigt en fosforudvaskning svarende til 0,02 % af den samlede udvaskning til Ringkøbing Fjord.

På baggrund af dette vurderer Herning Kommune, at udvidelsen ikke i sig selv, eller i sammenhæng med andre projekter, vil kunne medføre væsentlig fosforpåvirkning af Ringkøbing Fjord.

Samlet vurdering af fosforudvaskningen

Herning Kommune vurderer, at det ansøgte projekt ikke kunne påvirke Natura 2000-området Ringkøbing Fjord væsentligt negativt, da husdyrbrugets påvirkning i godkendelsesperioden på 8 år er under 1 %.

Fosforpåvirkningen af Nisum Fjord

16,16 % af udbringningsarealerne, svarende til 53,1 ha, er beliggende i oplandet til Nisum Fjord.

Nisum Fjord er udpeget som et Natura 2000-område overbelastet med fosfor³⁰. Ifølge Miljøstyrelsens WIKI vejledning³¹ findes der p. t. ikke beregningsmetoder, der konkret kan vise sammenhængen mellem tilført fosfor til udbringningsarealerne og tab af fosfor til vandmiljøet.

Tilføres der mere fosfor til udbringningsarealerne, end der fratrækkes med afgrøderne, vil det ikke nødvendigvis medføre tab af fosfor til vandmiljøet. Risikoen for og omfanget af tab af fosfor til vandmiljøet vil være afhængig af fosforpuljen i jorden og jordtypen³². Derfor

²⁹ Fra tabel 2.2.2, Forslag til Vandplan, Hovedvandopland 1.8 Ringkøbing Fjord (2010), Miljøministeriet

³⁰ For udpegning se <http://kort.arealinfo.dk/>, vælg landbrug, fosforklasser.

³¹ Miljøstyrelsens digitale vejledning om miljøgodkendelse af husdyrbrug, løbende opdatering.

³² Herunder transportveje for fosfor i form af dræn og lign.

er beskyttelsesniveauet³³ for fosforoverskud i oplande, der afvander til Natura 2000-vandområder, som er overbelastet med fosfor, fastsat ud fra faktorer, som giver risiko for tab af fosfor på længere sigt.

Beskyttelsesniveau

Beskyttelsesniveauet for fosforoverskud er på den baggrund fastlagt ud fra udbringningsarealernes fosfortal³⁴, jordtype og dræningsforhold samt på grundlag af fremskrivninger af strukturudviklingen i husdyrbrugene. Heri er det forudsat, at husdyrtrykket i et givet opland ikke øges, men enten er konstant eller faldende. Dyrtrykket i oplandet til Nisum Fjord er faldende.

Herning Kommune vurderer derfor, at fosforoverskuddet kan beregnes som foreskrives i Miljøstyrelsens WIKI-vejledning.

Beregning af fosforoverskud

Det kan ikke kvantificeres hvor stor en del af fosforoverskuddet, der reelt vil tilføres recipienten. Derfor skal fosforoverskuddet vurderes ud fra en "worst case" situation, jævnfør WIKI-vejledningen. Miljøstyrelsen foreslår at kommunerne bruger følgende grundlag og parametre ved den endelige vurdering:

I landbrugsjord ophobes der i gennemsnit 2.000 kg P/ha i de øverste 25 cm jordlag. Der tabes i gennemsnitligt 0,2 kg P/ha. Fra landbrugsarealer tabes der maksimalt 1 kg P/ha, mens der på udyrkede arealer tabes ca. 0,08 kg P/ha.

Vurdering af fosforpåvirkningen af Nisum Fjord

Nedenstående beregninger af fosforbelastningen til Nisum Fjord er baseret på et eksempel fra Miljøstyrelsen. Miljøstyrelsen vurderer, at påvirkning af fosfor under 1 % af den samlede påvirkning ikke vil kunne måles.

Belastning af vandplansområde	Oplandsberegning	
	Hele Nisum Fjord	Felsted Kog
Samlet areal i oplandet	167.876 ha	120.251 ha
Opdyrket areal i oplandet (68 % af samlet areal)	$167.876 \text{ ha} \times 0,68 = 114.156 \text{ ha}$	$120.251 \text{ ha} \times 0,68 = 81.771 \text{ ha}$
Fosforbelastning fra dyrket areal i oplandet (0,2 kg P/ha)	$114.156 \text{ ha} \times 0,2 \text{ kg P/ha} = 22.831 \text{ kg P}$	$73.353 \text{ ha} \times 0,2 \text{ kg P/ha} = 16.354 \text{ kg P}$
Fosforbelastning fra udyrket areal i oplandet (0,08 kg P/ha)	$53.720 \text{ ha} \times 0,08 \text{ kg P/ha} = 4.298 \text{ kg P}$	$46.898 \text{ ha} \times 0,08 \text{ kg P/ha} = 6.542 \text{ kg P}$
Fosforbelastning fra øvrige kilder (bebyggelse)	³⁵ 17.100 kg P	$17.100 \text{ kg P} \times (120.251/167.876) = 12.255 \text{ kg P}$
Fosforbelastning i alt fra oplandet	44.229 kg P	35.151 kg P

³³ jf. Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3 og 4.

³⁴ Jordens fosfortal er en indikator for fosforpuljens størrelse.

³⁵ Tabel 2.2.2, Vandplan – Hovedvandopland Nisum Fjord (2010), Miljøministeriet

Ejede og forpagtede arealer	Ansøgt drift
Ansøgt udbringningsareal	53,1 ha
Fosforoverskud pr. ha, jf. ansøgning	12,1 kg P/ha (8,8 kg P/ha)
Procentvis forøgelse i godkendelsesperioden	$12,1 \text{ kg P} \times 8 \text{ år} = 96,8 \text{ kg P}$ (70,4 kg P) $96,8 \text{ kg P} / (2.000 \text{ kg P}/100) = 4,84 \%$ (3,52 %)
Worst case udvaskning	1 kg P/ha
Worst case påvirkning fra Husdyrbruget	$53,1 \text{ ha} \times 1 \text{ kg P/ha} \times 4,84 \% = \underline{\underline{2,57 \text{ kg} (1,87 \text{ kg})}}$
Husdyrbrugets andel af fosforbelastningen	Samlet resultat (procent)
Husdyrbrugets andel i Felsted Kog	$2,57 \text{ kg P} \times 100 / 35.151 \text{ kg P} = \underline{\underline{0,01 \% (0,01 \%)}}$
Husdyrbrugets andel i Hele Nisum Fjord	$2,57 \text{ kg P} \times 100 / 44.229 \text{ kg P} = \underline{\underline{0,01 \% (0,01 \%)}}$

NB: Tallene i parentes er udvaskningsberegninger fra fiktiv ansøgning 62887 med anvendelse af Fertigro®

Det ansøgte har beregningsmæssigt en fosforudvaskning svarende til henholdsvis 0,01 % af den udvaskning til Felsted Kog og 0,01 % af den udvaskning til hele Nisum Fjord.

På baggrund af dette vurderer Herning Kommune, at udvidelsen ikke i sig selv, eller i sammenhæng med andre projekter, vil kunne medføre væsentlig fosforpåvirkning af Nisum Fjord / Felsted Kog.

Samlet vurdering af fosforudvaskningen

Herning Kommune vurderer, at det ansøgte projekt ikke kunne påvirke Natura 2000-området Nisum Fjord væsentligt negativt, da husdyrbrugets påvirkning i godkendelsesperioden på 8 år er under 1 %.

Påvirkning af natur

Det generelle ammoniakreduktionskrav

I miljøgodkendelsesordningen er der taget det nødvendige hensyn til naturområder, i kraft af blandt andet den generelle reduktion af ammoniak emissionen (30 % reduktion på udvidelsen i forhold til referencestaldsystem). Da udvidelsen er ansøgt efter 10. april 2011, skal projektet overholde et krav om 30 % reduktion af den del af ammoniakfordampning fra stald og lager, der stammer fra den del af dyreholdet, der udvides.

Overholdelse af reduktionskrav

Projektet medfører en stigning i kvælstofemissionen på 1.105 kg N/år i forhold til nudrift. Den samlede emission fra anlægget efter udvidelsen bliver på 5.419 kg N/år. Herved er det generelle krav om reduktion af ammoniaktab fra stald og lager for den del af dyreholdet, der udvides, opfyldt. Endvidere reduceres der med 781 kg N/år ud over det, der er nødvendig for at opfylde det generelle reduktionskrav.

Herning Kommune vurderer, at med den valgte stalddtype og det etablerede gyllekøleanlæg overholder staldanlægget det generelle krav om reduktion af ammoniaktab fra stald og lager.

Arealstatus

Udbringningsarealerne er på i alt 328,66 ha bestående af ejede og forpagtede arealer. Ejendommen, der er konventionel drevet, har et harmonikrav på 1,4 DE/ha. Der udbringes i alt 460,0 DE husdyrgødning på ejede og forpagtede arealer. Dette svarer til en udbringning på 1,4 DE pr. ha. Det vurderes, at harmonikravet er overholdt.

Indtil husdyrproduktionen er nået op på fuld produktion, tillades det, at der kan tilføres Fertigro® på maksimalt 79,8 ha per år. (jf. Herning Kommunens tilladelse af 6. marts 2014). Der udbringes med Fertigro® i alt 375,01 DE husdyrgødning og Fertigro® på ejede og forpagtede arealer. Dette svarer til en udbringning på 1,14 DE pr. ha. Det vurderes, at harmonikravet er overholdt.

Der modtages ikke andet affald til udbringning på udbringningsarealet. Alle arealer har tidligere været anvendt som udbringningsareal til husdyrgødning.

Spredningskorridorer

Ingen af udbringningsarealerne er beliggende i områder, der i Herning Kommuneplan 2013-2024 er udpeget som spredningskorridor.

Beskyttede naturtyper i forhold til kvælstof

Ammoniakemission fra anlæg, påvirkning af naturområder

Hovedparten af ammoniakemissionen fra et husdyrbrug vil på et tidspunkt blive afsat i landskabet i større eller mindre afstand fra kilden. Størstedelen af den ammoniakdeposition (kvælstofnedfald), som direkte kan henføres til et husdyrbrug, vil formentlig ske i terrænet inden for cirka 1 kilometers afstand fra produktionsanlægget. Ammoniakdeposition er som regel til ugunst for opretholdelse af de naturtyper, der kun har brug for en begrænset næringsstofmængde for at kunne trives. Kommunen er forpligtiget til, at vurdere ammoniakdepositionen i forhold til omkringliggende natur.

Jævnfør husdyrloven må der ikke foretages ændringer eller udvidelser af husdyrbrug, der ligger mindre end 10 meter fra de naturtyper, som er omfattet af § 7 hvis det pågældende projekt giver anledning til øget ammoniakfordampning fra produktionsanlægget. Derudover fremgår af bilag 3 i bekendtgørelsen om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug nr. 1280 af 8. november 2013, hvor meget ammoniakdeposition fra et produktionsanlæg der må afsættes på nærmere definerede § 7 naturtyper.

Der skal således foretages en vurdering af:

1. **Totaldepositionen på naturområder omfattet af lovens § 7, stk. 1 nr. 1** beliggende indenfor Natura 2000-områder – en række nærmere bestemte naturtyper samt heder og overdrev beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3. (**Kategori 1-natur**)
 2. **Totaldepositionen på naturområder omfattet af lovens § 7, stk. 1, nr. 2** beliggende udenfor Natura 2000-områder – Højmoser, lobeliesøer, heder større end 10 ha og overdrev større end 2,5 ha omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. (**Kategori 2-natur**)
- Merdepositionen af øvrige ammoniakfølsomme naturtyper efter konkret vurdering – øvrige heder, moser og overdrev omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 samt ammoniakfølsomme skove (Kategori 3-natur)**

Beskrivelse af natur

Kategori 1 natur:

Natura 2000-landområder

EU har udpeget terrestriske naturområder, som set i et europæisk perspektiv, er særligt værdifulde. Disse områder kaldes Natura 2000-områder og er en fælles betegnelse for habitat-, og fuglebeskyttelsesområderne.

Natura 2000-områderne er udpeget for at beskytte levesteder og rasteområder for fugle og for at beskytte naturtyper og plante- og dyrearter, der er truede, sårbare eller sjældne i EU. Såfremt marken er helt eller delvist beliggende indenfor habitatafgrænsningerne, skal ændringer i dyrknings- og gødningsintensiteten anmeldes til den kommune, hvori marken er beliggende.

Nærmeste Natura 2000 område N68+69 er Skjern Å, som også er EF-habitatområde H61. (se bilag 8)

Skjern Å ligger cirka 10 km sydøst for husdyrbruget og cirka 3,4 km fra nærmeste udbringningsareal. Skjern Å er A-målsat i Herning Kommuneplan 2013-2024. For A-målsatte områder er målet, at de bevares med deres sjældne plante- og dyreliv intakt, og der gøres en særlig indsats for at videreudvikle naturværdierne. Endvidere er Skjern Å udpeget som EF-habitatområde på baggrund af:

Nr.	Naturtyper	Nr.	Naturtyper
1831	Vandranke (<i>Luronium natans</i>)	4030	Tørre dværgbusksamfund (heder)
3130	Ret næringsfattige søer og vandhuller med små amfibiske planter ved bredden	6230	Artsrige overdrev eller græssheder på mere eller mindre sur bund
3140	Kalkrige søer og vandhuller med kransnålalger	6410	Tidvis våde enge på mager eller kalkrig bund, ofte med blåtop
3150	Næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks	7140	Hængesæk og andre kærsamfund dannet flydende i vand
3160	Brunvandede søer og vandhuller	7220	Kilder og væld med kalkholdigt (hårdt) vand

3260	Vandløb med vandplanter	7230	Rigkær
4010	Våde dværgbusksamfund med klokkeling	91D0	Skovbevoksede tørvemoser
		91E0	Elle- og askeskove ved vandløb, søer og væld

Nr.	Arter	Nr.	Arter
1037	Grøn kølleuldsmed (Ophiogomphus cecilia)	1106	Laks (Salmo salar)
1095	Havlampret (Petromyzon marinus)	1318	Damflagermus (Myotis dasycneme)
1096	Bæklampret (Lampetra planeri)	1355	Odde (Lutra lutra)
1099	Flodlampret (Lampetra fluviatilis)		

Grøn Kølleuldsmed er medtaget på Habitatsdirektivets bilag IV og er udpeget som en af de arter Herning Kommune er særlig forpligtet til at passe på. Ifølge Den Danske Rødliste blev guldsmeden tidligere negativ påvirket af eutrofiering, udretning af vandløb og hårdhændet vandløbsvedligeholdelse. Da tilstanden i vandløbene er i bedring, er det nu formentlig udelukkende hård vandløbsvedligeholdelse, som kan påvirke arten negativt. Baggrundsbelastningen for området er på 15,9 kg N/ha/år.

Herning Kommune vurderer, at ammoniakfordampning fra udbringning af husdyrgødning på udbringningsarealerne ikke vil påvirke habitatområdet væsentligt på grund af den lange afstand.

Beskyttelsesniveau og kumulativ effekt

Der er ved beskyttelsen af kategori 1 natur indbygget en kumulationsmodel. Der tages derved højde for den akkumulerede effekt af produktionen i naturområdet. Niveaulet for maksimal totaldeposition af et kategori 1 naturområde afhænger således af antallet af husdyrbrug i nærheden.

Antallet af husdyrbrug ud over det ansøgte opgøres på følgende måde (kumulationsmodel):

- antal husdyrbrug over 15 DE indenfor 200 meter +
- antal husdyrbrug over 45 DE indenfor 200-300 meter +
- antal husdyrbrug over 75 DE indenfor 300-500 meter +
- antal husdyrbrug over 150 DE indenfor 500-1000 meter +
- antal husdyrbrug over 500 DE, som påvirker med over 0,3 kg N/ha udover de 1.000 meter.

Beskyttelsesniveauet fastsættes ud fra antal husdyrbrug i nærheden efter følgende model:

Antal øvrige brug	Maksimal totaldeposition
>1 husdyrbrug udover husdyrbruget der ansøger	0,2 kg N/ha pr år
1 husdyrbrug udover husdyrbruget der ansøger	0,4 kg N/ha pr år
0 husdyrbrug udover ansøger	0,7 kg N/ha pr år

Herning Kommune vurderer, at grundet den lange afstand fra husdyrbruget til Natura 2000 Området, vil udvidelsen af svineproduktionen ikke have nogen væsentlig påvirkning på Natura 2000-området.

Kategori 2 og 3 natur:

Beskyttelsesniveau og kumulativ effekt

Beskyttelsesniveau for kategori 2 natur er max. totaldeposition på 1,0 kg N/ha pr. år.

Beskyttelsesniveau for kategori 3 natur er ligeledes max. merdeposition på 1,0 kg N/ha pr. år dog kan kommunen tillade en merdeposition, der er større end 1,0 kg N/ha pr. år, men ikke stille krav om mindre merdeposition end 1,0 kg N/ha pr. år.

Udvidelse af svineproduktion fra 269,24 til 474,91 DE vil medføre en meremission på 647,81 kg N/år til en samlet emission fra anlægget på 4961,96 kg N/år. Baggrundsbelastningen i området er fastsat til 17,7 kg N/ha (2011-værdier).

Nærmeste Natura 2000 område er H61 "Skjern Å". Området ligger knap 10 km. SØ for anlægget.

Følgende naturområder ligger indenfor 1000 meter fra anlægget:

Område	Natur	Kategori
1	B-målsat hede cirka 330 meter N for anlægget (langs Rind Å)	3
2	B-målsat mose cirka 410 meter NØ for anlægget (langs Rind Å)	3
3	C-målsat hede cirka 850 meter Ø for anlægget	3

Nærmeste kategori 2 natur er et overdrev beliggende godt 1300 meter SØ for anlægget. (se bilag 7)

Der er foretaget depositionsberegning på følgende naturområder via det elektroniske ansøgningssystem. Der er anvendt skema nr. 54588, version 8.

Område nr.	Naturtype	Målsætning	Merbelastning (kg/ha)	Samlet N-deposition fra Nr. Vejenvej 10
1	hede	B	0,3	1,5
2	mose	B	0,3	1,4
-	overdrev	C	0,0	0,1

Vurdering

Anlæg

Herning Kommune vurderer, at udvidelsen af produktionen på Nr. Vejenvej 10, 7400 Herning fra 269,24 til 474,91 DE ikke vil N-belaste den omkringliggende natur mere, end det kan tåle.

Kategori 2- natur

Nærmeste kategori-2 natur er et C-målsat overdrev cirka 1300 meter sydøst for anlægget. Totaldepositionen er på 0,1 kg N/ha/år. Dermed er beskyttelseskriteriet på højst 1,0 kg N/ha/år overholdt.

Kategori 3- natur

Nærmeste kategori-3 natur er natur langs Rind Å bestående af hede, mose, eng og overdrev beliggende godt 300 m meter nord - nordøst for anlægget. Området rummer god naturværdi med arter som gøgeurter, guldblomme, mosepors og trådsiv. En merdeposition på 0,3 kg N/ha/år ligger inden for det fastsatte beskyttelseskriterie på 1 kg N/ha/år, og vurderes ikke at medføre mere N-belastning, end mosen kan tåle.

Udbringningsarealer

Nogle af udbringningsarealerne ligger op til beskyttet natur. Der er ikke konstateret bilag 4 arter omkring udbringningsarealerne, men det kan ikke udelukkes, at de lever i de omkringliggende naturområder (heder og mose). Det anbefales derfor, at udbringning af gylle ikke sker i vejr med risiko for afdrift. Hvis Herning Kommune konstaterer påvirkning af bilag 4 arter som følge af markdriften kan kommunen efterfølgende stille krav om bræmmer, hvis det vurderes nødvendigt for at beskytte dem.

Påvirkning af bilag IV-arter, rødlistearter, ansvarsarter mv.

Plante- og dyrearter med særligt strenge beskyttelseskrav (Bilag IV-arter)

Af EF-habitatdirektivets³⁶ bilag IV fremgår en række dyre- og plantearter, som er strengt beskyttede, uanset om de forekommer inden eller udenfor et af de udpegede Natura 2000-områder/habitat-områder. På den baggrund må der eksempelvis ikke gives tilladelse til aktiviteter, der kan beskadige eller ødelægge de pågældende dyrearters yngle- og rasteområder. For plantearterne er der blandt andet forbud i mod forsætlig plukning, indsamling, afskæring, oprivning med rod eller ødelæggelse af disse vildtvoksende planter i naturen.

Bilag IV-arter, observeret i Herning Kommune eller på lokaliteter i Midtjylland gennemgås i det følgende. Flere af disse arter er ligeledes omfattet af artsfredninger eller er optaget på rødlisten.

Nogle af udbringningsarealerne ligger op til beskyttet natur. Der er ikke konstateret bilag 4 arter omkring udbringningsarealerne, men det kan ikke udelukkes, at de lever i de omkringliggende naturområder (heder og mose). Det anbefales derfor, at udbringning af gylle ikke sker i vejr med risiko for afdrift. Hvis Herning Kommune konstaterer påvirkning af bilag 4 arter som følge af markdriften kan kommunen efterfølgende stille krav om bræmmer, hvis det vurderes nødvendigt for at beskytte dem.

³⁶ EF-habitatdirektivet fra 1992 (Rådets direktiv 92/43/EØF om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter (med senere ændringer).

Damflagermus, vandflagermus og sydflagermus er observeret ved Gødstrup Sø. Flagermus raster, overvintrer og kan yngle i huller, sprækker eller under løstsiddende bark på gamle træer, i bygninger og lignende eller i huler. Disse flagermus jager over åbent vand ved søer og langs vandløb, samt åbne hedestrækninger. Læhegn, bryn, bræmmer og diger fungerer som ledelinjer fra rasteområdet til fourageringsområdet, og skal helst forblive intakte uden afbrydelser, for at fungere optimalt.

Odderen forekommer mange steder i Herning Kommune og har en gunstig bevaringsstatus i landsdelen. Odderen yngler, raster og fourager langs vandløb med gode fiskemuligheder og har huler i brinken.

Grøn mosaikguldsmed er i Herning Kommune observeret syd for Harreskov mellem Kibæk og Arnborg. I sin cyklus er arten afhængig af planten Krebseklo (*Stratiotes aloides*), hvor den lægger sine æg, og larverne lever. Voksne individer kan strejfe langt omkring, og kan ses langt fra vandløb med krebsklo. Næringsstofbelastning kan medføre tilgroning af vandhuller og søer, hvorved krebsklo vil forsvinde og dermed livsgrundlaget for grøn mosaikguldsmed.

Grøn kølleuldsmed findes kun i de store jyske å-systemer så som Storå, Skjern Å, Karup Å og Gudenå. Arten er Herning Kommunes ansvarsart. Den yngler i rene, iltrige og kølige vandløb. Den voksne guldsmed foretrækker lysåbne arealer, men kan også findes i skovlysninger. Der er en teoretisk mulighed for, at der ved uheld i forbindelse med håndtering af husdyrgødning kan ske en tilførsel af forurenende stoffer til Grøn Kølleuldsmeds levesteder i Storå. Det vurderes, at kun tilførsel af større mængder husdyrgødning (som følge af uheld med gylleholdere/gylletransport) vil kunne have en negativ effekt på grøn kølleuldsmed.

Birkemus er registreret i Herning Kommune i 2001, hvor den blev fundet nær Gødstrup sø ved Tjørring. Om sommeren yngler og raster birkemusen i digeskel, lysåben, ældre skov med tæt urtevegetation, kratbevoksede moser, fugtige enge, udyrkede marker eller ekstensivt dyrkede marker. Birkemusen går i dvale fra oktober til maj, så pløjning og gravearbejde kan ødelægge reden, der befinder sig i 20 – 40 cm's dybde.

Padder: Løgfrø, Strandtudsen, Stor vandsalamander og spidssnudet frø findes spredt ud over det meste af Danmark, og kan således forekomme på lokaliteter i Herning Kommune. Arterne yngler i vandhuller med rent vand. Udyrkede bræmmer omkring vandhullerne kan være med til at sikre, at vandet forbliver rent.

Herning Kommune vurderer, at der ikke er nogen aktuelle registreringer af habitatdirektivets bilag IV i umiddelbar nærhed af udbringningsarealerne. Endvidere vurderer Herning Kommune, at da alle udbringningsarealerne tidligere har været anvendt til landbrugsdrift og dermed ikke indebærer opdyrkning af ekstensivt dyrkede udbringningsarealer, vil landbrugsdriften af disse arealer i ansøgt drift ikke have en væsentlig negativ påvirkning af Bilag IV-arter.

Påvirkning af kulturmiljø

Kulturhistoriske spor

Landskabet i Herning Kommune er præget af menneskets virke igennem årtusinder. Overalt finder vi historiske spor, der fortæller om samfundsudviklingen og om, hvordan mennesket har påvirket omgivelserne. Mange af de historiske spor er kulturhistoriske værdier, der har så stor værdi for formidlingen af og betydningen for vores kulturforståelse, at de er værd at bevare og derfor fortjener en særlig beskyttelse.

De kulturhistoriske værdier kan både omfatte enkeltstående elementer og hele kulturmiljøer, som f.eks. kirker, kirkegårde og deres omgivelser, fortidsminder som gravhøje og arkæologiske fund, fredede og bevaringsværdige bygninger og anlæg, sten- og jorddiger, alléer og levende hegn samt kulturmiljøer, der afspejler en bestemt tidsepoke eller en landsbytype. Kommuneplanens udpegnings fremhæver de særligt værdifulde kulturhistoriske træk i kommunen. Der er i Herning Kommune udpeget "særlig værdifulde kulturmiljøer", "kulturmiljøer" mm.

I nedenstående afsnit vil anlæggets og udbringningsarealernes beliggenhed blive gennemgået i forhold til de udpegnings af kulturmiljø, fredninger mm., der er registreret i området.

Staldanlægget

Staldanlægget er ikke beliggende indenfor eller i nærheden af:

- Fredede fortidsminder
- Sø og å beskyttelseslinjer
- Skovbyggelinjer (300 meter)
- Kirkebyggelinjer / kirkezoner indenfor 300 meter fra anlægsdelen
- Beskyttede diger
- Fredede områder / Fredninger
- Kulturmiljø / særlig værdifulde kulturmiljøer
- Større uforstyrrede landskaber
- Landskabsområder
- Landskabelige interesseområder
- Geologiske interesseområder
- Fortidsminder eller
- Skovrejsning

Udbringningsarealer

Udbringningsarealerne er ikke beliggende indenfor eller i nærheden af:

- Fredede fortidsminder
- Fortidsminder
- Særligt værdifulde landskaber

Enkelte af arealerne omkring Gødstrup Sø ligger i fredet område og i kulturmiljø. Herning Kommune vurderer, at driften af disse arealer ikke vil påvirke det fredede område og kulturmiljøet. Der er registeret beskyttede diger indenfor eller i umiddelbar nærhed af udbringningsarealerne.

Beskyttede sten- og jorddiger

Ved sten- og jorddiger og lign. forstås menneskeskabte, linjeformede forhøjninger af sten, jord, græstørv, tang eller lignende materialer, som fungerer, eller har fungeret, som hegn og har, eller har haft, til formål at markere administrative, ejendoms- eller anvendelsesmæssige skel i landskabet. Digerne er vigtige elementer i kulturlandskabet, der både viser tidligere tiders arealudnyttelse, ejendoms- og administrationsforhold, fungerer som levesteder og spredningskorridorer for dyr og planter og bidrager til et afvekslende landskab, ofte med egnstypiske digestrukturer.

- Jf. Museumslovens § 29a må digerne ikke ændres eller fjernes uden kommunens tilladelse.
- Jf. museumslovens § 29f må der på fortidsminder og inden for en afstand af 2 meter fra dem ikke foretages jordbehandling, gødes eller plantes.

Andre udpegninger

En del af markerne ligger i område, hvor skovrejsning er uønsket. Da der er tale om almindelig jordbrugsdrift, er projektet ikke i strid med udpegningen.

Følgende udbringningsarealer mark 28-1 og 28-3 ligger i et landskabeligt interesseområde. Området er udpeget i Herning Kommuneplan 2013-2024. Ifølge kommuneplanen udelukker varetagelsen af de landskabeligt værdifulde områder ikke landbrugsdrift, idet landbruget ofte vil være med at bibeholde de landskabelige værdier. Derfor har udpegningen ingen betydning for byggeriet.

Herning Kommune vurderer, at selvom bedriften er beliggende i et kulturarvsareal med mange gravhøje har udvidelsen af husdyrholdet umiddelbart ingen betydning for kulturmiljøet.

Gennemgang af BAT for Nr. Vejenvej 10, 7400 Herning

Krav om anvendelse af BAT

Et husdyrbrug bør til stadighed søge at begrænse forureningen ved at indføre og gøre brug af den bedste tilgængelige teknik (BAT) til at nedbringe eventuelle miljøpåvirkninger og gener fra stalde, husdyrgødningsopbevaringsanlæg m.m. Teknologier til begrænsning af ammoniakfordampning og lugtpåvirkning m.v. samt til bedre udnyttelse af næringsstofferne i husdyrgødningen er i stadig udvikling.

For de virksomhedstyper, der er omfattet af den europæiske godkendelsesordning om integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening (IPPC-direktivet), udsender EU-kommissionen såkaldte BREF-dokumenter ("BAT reference documents"), som fastlægger, hvad der må betragtes som den bedste tilgængelige teknik inden for de industrielle brancher, som IPPC-direktivet omfatter.

Oplysningskravet vedrørende BAT i forbindelse med ansøgninger om miljøgodkendelse af husdyrbrug er forskelligt afhængigt af brugsstørrelse. For husdyrbrug, der – som i den aktuelle sag – er omfattet af § 12 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, skal redegørelsen som minimum indeholde punkterne management og anvendelse af BAT inden for områderne foder, staldindretning, vand- og energiforbrug, opbevaring og behandling af husdyrgødning og udbringning. Redegørelsen skal for svine- og fjerkræbrug omhandle de teknologier, der er beskrevet i EU kommissionens BREF-dokument om intensivt hold af svin og fjerkræ. Selvom der ikke er lavet et specifikt BAT-notat inden for kvægdrift, er det Herning Kommunes opfattelse, at mange af elementerne i BAT-notatet for svine- og fjerkræbrug er universelle indenfor landbrugsområdet og derfor kan overføres til kvægdrift.

I Teknologi- og byggeblade er dokumenteret teknik beskrevet, og der er redegjort for, hvor store reduktioner der kan forventes opnået ved brug af den pågældende teknik, samt hvor store merudgifterne eventuelt vil være. Miljøstyrelsen har endvidere oprindeligt valgt ikke at fokusere på markteknik, fordring m.v. i Teknologi-blade, idet forbedrede metoder i dansk landbrug og generel lovgivning på området vurderes at medføre, at den bedste tilgængelige teknik generelt bliver anvendt.

I det følgende vil BAT for Nr. Vejenvej 10, 7400 Herning blive vurderet i forhold til Herning Kommunes niveau for BAT.

Vurdering af BAT i forhold til § 12 miljøgodkendelser skal ske i forhold til følgende områder:

1. Management
2. Fodringsstrategier
3. Staldsystemer
4. Forbrug af vand og energi
5. Opbevaring af husdyrgødning
6. Udbringning af husdyrgødning

Ved Herning Kommunes vurdering i relation til BAT indgår Miljøstyrelsens Teknologi-blade oversigt, Miljøstyrelsens digitale husdyrvejledning³⁷ version 2, bilag 3 (teknologilisten) samt kravene i EU-kommissionens referencedokument om BAT for intensiv hold af svin og fjerkræ (BREF-dokument). Nedenfor vil de enkelte emner blive gennemgået.

BAT – Management

Ifølge Herning Kommune er følgende tiltag BAT indenfor management:

Herning Kommune vurderer, at anvendelse af BAT indenfor management som minimum skal leve op til følgende punkter:

³⁷ <http://www2.mst.dk/wiki/husdyrvejledning.default.aspx>

Beredskabsplan

- Der skal udarbejdes en beredskabsplan, hvori telefonnumrene til kontaktpersoner og offentlige kontaktinstanser i forbindelse med eventuelle uheld er nedskrevet. Beredskabsplanen indeholder forholdsregler i forbindelse med uheld med kemikalier, driftsmateriel, gylle, brand m.v., og skal tilgængelig for alle på arbejdspladsen.

Ansøger har udarbejdet en beredskabsplan for ejendommen. Udover at være BAT, så er det Herning Kommunes opfattelse, at en beredskabsplan vil være til stor hjælp for landmanden, såfremt der skulle ske et uheld. Samtidig giver beredskabsplanen landmanden en mulighed for at gennemgå sin ejendom og foretage en risikovurdering af, hvorvidt der skal ændres på indretning og drift, således at risikoen for forurening i forbindelse med uheld minimeres.

Uddannelse af personale

- At medarbejderne deltager i fagligt relevante aktiviteter
- At personalet, der varetager sprøjtemidler og udstyr har sprøjtebevis

Ansøger holder sig fagligt ajour ved læsning af relevant faglitteratur og sparring med rådgivere og andre landmænd mm. Ejer og medhjælper har sprøjtecertifikat, og står selv for sprøjtning af afgrøder på bedriftens jorde.

Ressourceforbrug

- At der føres regnskab med vand- og energiforbrug, og at der føres journal over forbruget (gemmes i perioden mellem 2 samlede miljøtilsyn)

Ansøger er tilsluttet vandværk, derfor registreres vandforbruget hver dag. Ansøger har i det daglige fokus på at minimere vandforbruget i forbindelse med vask og rengøring.

Egenkontrol / dagligt tilsyn

- Der føres daglige tilsyn med mekanisk udstyr, såsom ventilationsanlæg, foderanlæg og vandingssystem som kontrolleres for evt. funktionssvigt.
- Der er serviceaftaler med leverandørerne på alle ventilationsanlæg, mm.
- At der hver måned føres logbog over gyllebeholdernes flydelag.
- At gyllebeholderne er tilmeldt de lovpligtige 10-årige beholderkontrol.

Ansøger udfører jævnligt kontrol af vandrør og installationer. Endvidere føres der logbog over gyllebeholdernes flydelag og alle gyllebeholdere er tilmeldt 10-årige beholderkontrol. Der er serviceaftaler på køleanlægget. Hertil holdes der rent omkring bygninger for at undgå lugt og uhygiejniske forhold.

Uheld og driftsforstyrrelser

- At overpumpning af gylle overvåges.
- Vaskeplads / Vask af maskiner sker på vaskeplads med opsamling til gyllebeholder.
- Gylletankene har ikke påmonteret pumper, hvilket bevirker at utilsigtet start og deraf følgende gylleudslip undgås.

Ansøger gør som skrevet ovenfor og har udarbejdet en beredskabsplan. Endvidere henvises der til Beredskabsplanen. Ifølge Husdyrgødningsbekendtgørelsen skal gyllebeholdere der ligger tættere end 100 meter fra et vandløb have et alarmsystem til at registrere hvis gødningsmængden pludselig synker og dermed kan alarmere landmanden. Ansøgers 2 gyllebeholdere ligger ca. 430 meter fra nærmeste vandløb

Ansøger har søgt om tilladelse til at opføre en 50 m² vaskeplads umiddelbart nordvest for den nye klimastald. Rengøringsvandet fra vaskepladsen ledes til gyllebeholder 2. Ud over vask af maskiner benyttes vaskepladsen til påfyldning og rengøring af sprøjte. Der-

ved er det sikret at evt. spildt sprøjtevæske og pesticidrester opsamles og ledes til gyllebeholder. Påfyldning foretages af uddannet mandskab med moderne og velholdt udstyr.

Mark og gødningsplaner

- At der årligt bliver udarbejdet mark- og gødningsplaner, der sikrer, at mængden af tilført gødning tilpasses afgrødernes aktuelle behov.
- At der bliver ført journal over eventuelle afvigelser fra mark- og gødningsplanen.

Hvert år udarbejder ansøger i samarbejde med planteavlskonsulenter en mark- og gødningsplan for ejendommens jorder og aftalearealer, som sikre at mængden af gødning tilpasses afgrødens forventede behov. I mark- og gødningsplanen tages blandt andet hensyn til jordbundstype, sædskifte, vanding, planternes udbytte og kvælstofudnyttelsen.

Affaldssortering

- Herning Kommune vurderer at registrering af affald og mængder er BAT. Derudover vil registreringen give ansøger det nødvendige overblik over eventuelle indsatsområder, hvor det er muligt at minimere produktionen af affald.
- Herning Kommune har ingen indsamlingsordning men en anvisningsordning. I praksis betyder det, at gårdejerer selv skal lave en aftale med en transportør om at få hentet det sorterede affald og bragt affaldet til et behandlingsanlæg. Transportøren skal være registreret i kommunen, og kommunen skal have en anvisningsaftale med modtageanlægget.

Det er fra ansøger oplyst, at alt affald på ejendommen håndteres, sorteres og opbevares efter kommunens affaldsregulativ. Det er vurderet, at ejendommen lever op til Herning Kommunes krav om BAT på affaldsområdet.

Pap, papir og plastaffald opbevares i separat container, der tømmes efter behov. Jern og skrot bliver opbevaret i container, der ligeledes tømmes efter behov. Erhvervsaffald opbevares i container som tømmes hver anden måned af Tørnvig Jensen.

Sprøjtemidler opbevares i aflåst kemikalieskab i værksted. Klinisk risikoaffald som kanyler, hætteglas etc. Opbevares i en spand, og afhentes af godkendt transportør. Medicinrester afleveres på apoteket.

Farligt affald

Olie- og kemikalieaffald opbevares i tromler eller anden egnet beholder på fast og tæt underlag med opstøbning, således at evt. udslip ikke ledes ud på jord. Kemikalieaffald bortskaffes via godkendt transportør.

Olie

Der er ialt seks tanke på ejendommen, samt en nedgravet og afblændet olietank. En dieselolietank på fast gulv fra 2003 på 2.500 l, og der tankes herfra i maskinhuset. To fyringsolietanke på 1.800 l på fast gulv fra henholdsvis 1999 og 2009. En dieselolietank på 1.200 l på jord fra 1997. To nedgravet fyringsolietanke, en under 6.000 l fra 1980 og en på 2.500 l fra 1980. Alle olietanke er anmeldt.

Døde dyr

Det forventes, at der dør ca. 150 svin om året. Døde dyr bortskaffes via DAKA. Døde dyr placeres på afskærmet plads nord for eksisterende bygninger og er afdækkede indtil afhentning. Der går maksimalt 24 timer, fra dyrene er tilmeldt DAKA til de er afhentet. I forbindelse med udvidelsen af produktionen etableres der kølebrønd på nuværende DAKA afhentningsplads. Når kølebrønden er etableret afhentes der døde dyr 1x ugentlig fra ejendommen.

Herning Kommune vurderer, at husdyrbruget med en synlig beredskabsplan vil være i stand til at undgå og/eller begrænse uheld på bedste vis. Samtidig vurderes det, at ansøger lever op til BAT vedrørende uddannelse af personale, ressourceforbrug, daglige tilsyn og registrering af mark og gødningsplaner. Herning Kommune vurderer, at der er en stor miljømæssig risiko forbundet med vask af maskiner. Der er derfor stillet vilkår om, at vask af maskiner skal ske på en vaskeplads med afløb til en opsamlingsbeholder. Herning

Kommune vurderer at en væsentlig risikofaktor er uheld i forbindelse med overpumpning af gylle. Derfor stilles der vilkår om, at overpumpning skal ske under opsyn.

Herning Kommune vurderes tillige, at oplag af affald ikke medfører forurening eller risiko for forurening af omgivelserne, herunder af jord, vandområder, grundvand, luft eller kloak samt uhygiejniske forhold. Det er vurderet, at ejendommen lever op til Herning Kommunes krav om BAT på affaldsområdet. Herning Kommune vurderer endvidere, at affaldsherakiet er iagttaget og behandles tilfredsstillende.

BAT – Foder

Ifølge Herning Kommune er følgende tiltag BAT indenfor foder:

- **Faseforing**
 - At dyrene fodres med næringsstoftilpassede blandinger, der er afstemt efter vækstperiode.
 - Foderplaner er udarbejdet i samarbejde med konsulent/foderfirma, og med anvendelse af nyeste viden indenfor foderoptimering.
- **Fytase**
- **Benzoesyre**

Foder

Der anvendes hjemmeblandet foder indeholdende fytase og et fosfor- og råproteinindhold indenfor de vejledende niveauer i BAT-foder (jf. BREF). Ydermere er fasefodring og tilsætning af fytase også bedste tilgængelige foderteknik.

Foderkorrektionsberegninger til søer:

Anvendte foderkorrektioner søer: FE pr. årssø: 1535. Gram fosfor pr. FE: 4,61.

Den totale mængde P ab dyr pr. år = P ab dyr pr. årssø x antal årssøer.

Den totale mængde P ab dyr pr. år = 5,26557 x 1.120 = **5.897 Kg P**.

P ab dyr pr. årssø" beregnes ud fra følgende ligning:

$\frac{((FE \text{ pr. årssø} \times \text{gram fosfor pr. FE}) - 0,58) - (\text{antal fravænnede grise pr. årssø} \times \text{fravænningsvægt} \times 0,006 \text{ kg P pr. kg tilvækst})}{1000}$

BAT på fosfor i forhold til de vejledende emissionsgrænseværdier

BAT på fosfor beregnes ud fra de vejledende emissionsgrænseværdier udarbejdet af Miljøstyrelsen i 2010.

Ansøgers tiltag:

- Foderproduktion og indkøb af foder sker på grundlag af foderplanlægning.
- Der udarbejdes foderplaner i samarbejde med konsulent og med anvendelse af nyeste viden indenfor svinefodring. Herved optimeres fodringen så unødigt forbrug af råvarer undgås.
- Foderanlægget justeres jævnlige, således at udfodret mængde, svarer til dyregruppen og unødigt foderspild minimeres.
- Der anvendes fasefodring af søerne, så søer i forskellige stadier (cyklus) kan tildeles forskellige, foderblandinger. I denne produktion kan der udfodres 2 forskellige blandinger, en drægtighedsblanding eller en diegivningsblanding. Dette sikrer, at søerne tildeles foder, hvor næringsstofferne er tilpasset netop deres størrelse og behov.
- Der anvendes ikke benzoesyre
- Der anvendes hjemmeblandet foder. Fytase tilsættes relevante blandinger.

Beregning af BAT-niveau:

Antal dyr/dyregruppe	Dyreenheder	Emissionsgrænseværdi Kg P/DE ab lager	Total Kg P for dyregruppen
1.120 søer	260,46	23,0	5.990,58
40.000 smågrise	200,00	27,8	5.560,00
1.040 slagtesvin	14,45	20,5	296,23
Total BAT emissionsniveau for projektet			11.846,81
Projektets aktuelle fosforemission			11.840,36
BAT-niveauet er overholdt med			6,45

Ifølge Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier (Maj 2011) for konventionelle svinebrug skal det samlede P ab lager fra søer, smågrise og slagtesvin for det ansøgte projekt være på maksimum 11.847 kg P. Af ansøgningen fremgår det at der er en samlet fosforemission på i alt 11.840 kg P i ansøgt drift. BAT-niveauet for fosfor er dermed overholdt.

Herning Kommune vurderer samlet, at ansøger lever op til BAT indenfor fodring af besætningen.

BAT – Staldindretning

Ifølge Herning Kommune er følgende tiltag BAT indenfor staldindretning:

BAT Staldsystem

- Ammoniakemissionen skal leve op til Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier

Tabel 5, det beregnede BAT-niveau for ammoniakemissionen samt det aktuelle emissionsniveau:

Antal dyr og stald-system	Emissionsgrænseværdi Uden korrektion (Kg NH ₃ -N/dyr)	Korrigeret emissionsgrænseværdi Kg NH ₃ -N/dyr	Total Kg NH ₃ -N for dyregruppen
40.000 smågrise (7,3-32 kg) ny stald (to-klimastald, delvis spaltegulv.)	0,0366	$\frac{(((32-7,3) \times (13,01 + 0,1770 \times (32+7,3))))}{493} = 1,0003$ $1,00033 \times 0,0366 = 0,03661$	1.464,48
1.120 søer, Farestalde Kassestier, fuldspaltegulv	1,43		1.601,60
645 søer, Løbe- og drægst. Løsgående, delvis spaltegulv	2,11		1.360,95
475 søer, Løbe- og drægst. Individ. opstaldning, delv spalt.	1,74		826,50
520 slagtesvin (67-107 kg) Eksisterende	0,36	$\frac{(((107-67) \times (13,01 + 0,1770 \times (107+67))))}{2821} = 0,6212$	116,27

stald. (delvis spaltegulv 25-49 % fast gulv.)		$0,6212 \times 0,36 =$ 0,2236	
520 slagtesvin (32-67 kg) Ny stald. (delvis spaltegulv 25-49 % fast gulv.)	0,3	$((((67-32) \times (13,01 + 0,1770 \times (67+32))))/2821) =$ 0,3788 $0,3788 \times 0,3 =$ 0,1136	59,10
Total BAT emissionsniveau for projektet			5.428,90
Projektets aktuelle ammoniakemission			5.419,08
BAT-niveauet er overholdt med			9,82

Den samlede NH₃ emission fra anlægget er ifølge ansøgningen opgjort til 5.419 kg. N / år og overholder derved Herning Kommunes BAT niveau på 5.429 kg. N / år.

Herning kommune vurderer, at ejendommen, med de beskrevne tiltag, lever op til de muligheder, der foreligger for det eksisterende byggeri.

BAT – Forbrug af vand og energi

Ifølge Herning Kommune er følgende tiltag BAT indenfor vand:

- At der anvendes koldt vand til vask.
- At der udføres regelmæssig kalibrering af drikkevandsanlæggene for at undgå spild.

Ansøger er tilsluttet vandværk, hvilket betyder at vandforbruget registreres. Ansøger har i det daglige fokus på at minimere vandforbruget i forbindelse med den daglige drift, herunder bl.a. vask og rengøring, forbrug til dyr osv. Der er desuden timer på anlægget til markvanding, hvorved forbruget løbende kan følges. Vand fra markboring bruges udelukkende til markvanding.

Tabel 6, det forventede vandforbrug før og efter udvidelse af produktion på ejendommen:

Årligt vandforbrug	Nudrift m ³	Ansøgt m ³
Drift	10.500 m ³	14.700 m ³
Vaskevand	500 m ³	1.300 m ³

Vandbesparende foranstaltninger

- Vandrør, drikkekar mv. kontrolleres daglig for utætheder og korrekt funktion
- Utætheder og fejlfunktioner repareres hurtigt

Det fremgår af tabellen, at vandforbruget på ejendommen forventes at stige med ca. 69 % i ansøgt drift. Det forøgede vandforbrug i staldanlægget afspejler det forøgede behov for drikkevand hos de ekstra dyr samt forbrug af vand til rengøring af flere staldsektioner mm.

Herning Kommune vurderer, at de beskrevne tiltag til vandbesparelse indenfor vask og drikkevandsspild samt daglige tilsyn af vandinstallationer er fyldestgørende. Se endvidere afsnit om BAT i forhold til management og BAT i forhold til vand- og energiforbrug.

Herning Kommune vurderer, at ejendommen lever op til ovennævnte hvilket er BAT. Der er derfor ikke fastsat yderligere vilkår omkring energireducerende tiltag på ejendommen.

Ifølge Herning Kommune er følgende tiltag BAT indenfor Energi:

- Sikre at ventilationen kun starter op efter behov, eks. ved anvendelse af undertryksventilation, frekvensstyrede ventilatorer.
- At der anvendes lavenergilysstofrør / sparepærer i staldbygningerne og andre steder.
- At lyset i staldene i dagtimerne kun er tændt efter behov.
- Udendørsbelysningen er begrænset af bevægelsessensor.
- Hvis muligt, at opvarmning af staldanlægget samt medarbejderfaciliteter m.m. sker via overskudsvarmen/varmegenindvinding mm.
- At udskifte miljøfarlige stoffer med mere miljøvenlige.
- At gøre arbejdsgange og processer mindre belastende for miljøet.

Ved jævnlig aflæsning af energimålere kan ansøger hurtigt danne sig et overblik over energiforbruget og samtidig sikre sig mod uforudsete udgifter. Alene ved at forholde sig kritisk til forbruget kan der erfaringsmæssigt opnå besparelser op mod 5-10 % af årsforbruget. Udover ovennævnte anbefaler Herning Kommune, at der arbejdes med at indføre miljø- og ressourcestyring på husdyrbruget. Landbrugets konsulenttjeneste vil i den forbindelse kunne være behjælpelig med råd og vejledning.

Det forventede energiforbrug efter udvidelse af produktion på ejendommen:

Tabel 7, oversigt over energiforbrug på ejendommen

Årligt forbrug	Nudrift	Ansøgt
Diesel olie	25.000 liter	25.000 liter
Fyringsolie	15.000 liter	15.000 liter
Elforbrug	360.000 Kwh	600.000 kwh

Belysning

Produktionen foregår i lukkede stalde, - deraf begrænsede gener fra lys. Ejendommen har belysning på befæstede arealer og pladser som primært anvendes i årets mørke måneder. Der er lys på alle udleveringsramper. Alle udendørslamper er med bevægelsessensorer

Energibesparende foranstaltninger

- Overskudsvarme fra gyllekøling benyttes til opvarmning af fare- og smågrisestalde
- Der bruges el-sparerpærer hvor det er muligt på ejendommen
- Kværning af korn foregår med energisparende og støjsvag skivemølle
- Der opsættes energibesparende frekvensreguleret ventilation i de nye stalde
- Logistikken i forbindelse med afhentning af foder til blandeanlæg er indrettet, så afstanden giver færrest muligt driftstimer, hvilket minimerer energiforbruget

Herning Kommune vurderer, at energiforbruget på ejendommen stiger primært på grund af typisk markvanding, gyllekølingsanlæg, ventilation, belysning mm. For at holde energiforbruget nede har ansøger blandt andet valgt styring af lys i stalden, meget lav natbelysning, brug af overskudsvarme til at opvarme fare- og smågrisestalde, samt fokus på at holde forbruget af brændstof nede i det daglige. Det vurderes til at være BAT.

Transport

Oversigt over antal transporter

I forbindelse med udvidelsen af dyreholdet, vil der ikke ske en stigning i antallet af transporter. Antallet af transporter vil i ansøgt drift være uændret på ca. transporter om året.

De typer af transporter, der i antal vægter mest efter projektets færdiggørelse, er

- 396 transporter i forbindelse med gylle til udbringning
- 150 transporter med småting, medicin m.m.
- 56 transporter med foder

I nedenstående tabel ses hvilken betydning udvidelsen af produktionen vil få for antallet transporter til og fra ejendommen.

Tabel 8, oversigt over antal transporter per år

Antal transporter	Nudrift	Ansøgt drift
Smågrise, fra ejendommen	52	52
Søer til ejendommen	26	26
Polte/orner	8	8
Døde dyr til destruktion	80	52
Affald	52	52
Leverancer af foder	28	56
Småting, medicin m.m.	150	150
Gylle til udbringning (27 m ³ pr. læs)	396	396
I alt	792	792

BAT – Opbevaring af husdyrgødning

Ifølge Herning Kommune er følgende tiltag BAT indenfor opbevaring af husdyrgødning:

- At gyllen opbevares i beholdere, der er monteret med fast låg, tag, teltstruktur eller har et flydelag, såsom snittet halm, ekspanderet ler (LECA) mm., ekspanderet polystyren (EPS) eller naturlig udtørringsskorpe.
- At sikre at der er tilstrækkelig opbevaringskapacitet på ejendommen, således at den lagrede gylle kan udbringes i perioder, hvor der er optimale vækstbetingelser for den voksende afgrøde (minimum 9 måneder).
- At gyllen opbevares i en stabil beholder, der kan modstå mekaniske, termiske, samt kemiske påvirkninger.
- At beholdernes bund og vægge er tætte og beskyttede mod tæring.
- At lageret tømmes regelmæssigt af hensyn til eftersyn og vedligeholdelse, fortrinsvist hvert år.
- At gyllen kun omrøres umiddelbart før tømning af beholderen ved f.eks. tilførsel på marken.
- At der føres logbog over flydelaget på gyllebeholderen.
- At gyllebeholdere er underlagt 10-års beholderkontrol og er under dagligt opsyn.
- At der foretages løbende eftersyn og vedligeholdelse af gyllebeholderne.
- At gyllen suges fra de eksisterende beholdere og op i gyllevognen ved hjælp af en sugekran, der er påmonteret på gyllevognen. Sugekranen minimerer risikoen for eventuelle uheld eller spild i forbindelse med påfyldningen af gyllevognen
- Betonbund med opsamlingsbeholder for fast møg.
- Biogasbehandlet gylle.

Ansøger oplyser at gyllebeholdere er bygget så de kan modstå mekanisk, termisk og kemisk påvirkning. Gyllebeholderen på 2.500 m³ forsynes med teltoverdækning, hvilket er BAT. Der lægges ikke låg på gyllebeholderen på 900 m³. I stedet sørges der for et fast naturligt flydelag, hvilket er BAT iflg. BREF. Endvidere føres der logbog over gyllebeholdernes flydelag, de tjekkes jævnligt og begge gyllebeholdere er tilmeldt 10-årige beholderkontrol. Hertil opbevares der 64 % af gyllen på 4 andre ejendomme, hvor de 4 gyllebeholdere også er tilmeldt 10-års beholderkontrol.

Opbevaringskapacitet

Opbevaringskapaciteten af gylle på ejendommen efter udvidelsen er på 13,2 måneder. Hermed er Husdyrbekendtgørelsens krav om minimum 9 måneders opbevaringskapacitet opfyldt.

Herning Kommune vurderer, at ansøger overholder BAT i forhold til opbevaring af gylle jævnfør de nævnte tiltag på ejendommen. Endvidere er opbevaringskapaciteten overholdt, hvilket også er BAT. Samlet overholder ansøger BAT ved opbevaring af husdyrgødning.

BAT – Udbringning af husdyrgødning

Ifølge Herning Kommune er følgende tiltag BAT indenfor udbringning af husdyrgødning:

- Overholdelse af regler for udbringningstidspunktet (eks. forbud mod udbringning 200 m fra byområder på weekend- og helligdage).
- Udbringningsmetoder (fx ikke tilladt at anvende bredspreder til gylle)
- Krav om nedbringning af husdyrgødning udlagt på ubevoksede arealer indenfor 6 timer
- Krav om maksimale mængder husdyrgødning pr. ha
- Krav om efterafgrøder
- Afgasning af gylle på biogasanlæg
- Gylleseparation
- At den producerede husdyrgødning afstemmes med udbringningsarealet og afgrødens gødningsbehov
- At der ved afgrødehøjde under 10 cm tilstræbes at udbringe gødningen under ideelle vejrforhold det vil sige kølig, fugtig og vindstille eller ved direkte nedfældning

Udbringningsteknologi

- Udbringning af gyllen skal fortrinsvis ske ved nedfældning eller slangeudlæggelse, alt efter afgrøde
- Ansøger sørger for ikke at køre på vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket udbringningsareal, da der efterfølgende er fare for afstrømning til vandløb, søer eller lignende
- Gylleudbringning sker normalt kun på hverdage
- Gylleforsuring kan benyttes som alternativ til nedfældning i afgrøder
- Forsuring kan ikke bruges som alternativ til nedfældning på ubevokset / sort jord

Harmoniregler Landbrugsjord til rådighed

Tabel 9, Landbrugsjord til rådighed

Harmoniarealer	Navn og adresse på ejer af arealer	Ansøgt produktion
Ejede	Sven Agergaard, Nr. Vejenvej 10, 7400 Herning	287,32 ha
Forpagtede	Gitte Irene Andersen, Brogårdvej 75, 7400 Herning	2,0 ha
Forpagtede	Dyshøj ApS, Haugevej 11, 7400 Herning	18,29 ha
Forpagtede	Jørgen Åbjerg Neesgård Mogensen, Grankærvej 10, 6933 Kibæk	21,05 ha
I alt		328,66 ha

Harmoniarealet

Harmonikravet på Nr. Vejenvej 10, 7400 Herning er opgivet til 1,4 DE pr. ha. Der udbringes i alt 460 DE husdyrgødning på ejede og forpagtede arealer. Dette svarer til en udbringning på 1,4 DE pr. ha.

Indtil husdyrproduktionen er nået op på fuld produktion, tillades det, at der kan tilføres Fertigro® på maksimalt 79,8 ha per år. (jf. Herning Kommunes tilladelse af 6. marts 2014). Der udbringes med Fertigro® i alt 375 DE husdyrgødning og Fertigro® på ejede og forpagtede arealer. Dette svarer til en udbringning på 1,14 DE pr. ha. Alle arealer har tidligere været anvendt som udbringningsareal til husdyrgødning

Der vil forekomme ammoniakfordampning og lugtgener fra marker hvorpå der er udbragt gylle. Omfanget afhænger af vejrforhold (temperatur, vindforhold, og evt. nedbør). Da gyllen udbringes på veletablerede afgrøder, minimeres ammoniakfordampning og lugtgener pga. mindre fordampning og hurtigere optagelse i planterne.

Herning Kommune vurderer, at ovenstående lever op til kravet om BAT indenfor udbringning af husdyrgødning.

Fravalgte BAT-virkemidler

Den vejledende emissionsgrænseværdi på ejendommen Nr. Vejenvej 10, 7400 Herning er beregnet til 5.429 kg N/år. Den reelle ammoniakemission på ejendommen er 5.419 kg N/år i ansøgt drift. Dermed overholder ansøgers bedrift det beregnede BAT-niveau.

BAT-teknologier er fravalgt med følgende begrundelser:

Virkemiddel	Begrundelse for fravalg	Begrundelse for tilvalg
Benzoesyre i foderet:	Benzoesyre anvendes som virkemiddel til reduktion af ammoniak. Benzoesyre anvendes alene til smågrise og slagtesvin. Med en prissætningen af Benzoesyre er omkostningen ca. 20 kr./slagtesvin. Med nutidens DB i slagtesvineproduktionen er tilsætning af Benzoesyre ikke økonomisk relevant. Benzoesy-	

	retilsætningen vurderes til det konkrete projekt at have for lille effekt set i forhold til udgifterne der er forbundet med tilsætningen!	
Ændring af ventilationsafkast	Ændring af ventilationsafkast foretages primært for at ændre på lugtbredelsen omkring anlægget. Anlægget har ikke problemer med at overholde de ved lov fastsatte genegrænser til nabo, samlet bebyggelse eller byzone.	
Kemisk luftvasker	Reducerer ammoniakfordampningen fra staldene. Investeringen udgør ca. 400.000 kr. Hertil kommer omkostningerne til den daglige drift. Ifølge Miljøstyrelsens BAT-blad: Luftvasker med syre (19.05.2009) er den samlede meromkostning pr. produceret slagtesvin ved 100 % luftrensning 20 kr. Luftvaskeren er valgt fra ud en samlet økonomisk betragtning.	
Gylleseparation	Anvendelse af separation udløses oftest af et ønske om at reducere harmoniareal til produktionen. Da det hidtil har vist sig muligt at afsætte gylle i området fravælges denne løsning.	
Gylleforsuring	Investeringen udgør ca. 1.000.000 kr. Hertil kommer en årlig udgift til drift og afskrivning på 200.000 kr. Ifølge Miljøstyrelsens BAT-blad: Svovlsyrebehandling af gyllen i slagtesvinestalde (19.05.2009) anslås at den samlede meromkostning pr. produceret slagtesvin er 21 kr. ved 250 DE. Forsuring er valgt fra ud fra en samlet økonomisk betragtning.	

Samlet vurdering af BAT

Herning Kommune vurderer, at ansøger har overholdt BAT i forhold til management, ressourceforbrug, fodringsstrategier, opbevaring og udbringning af husdyrgødning. Endvidere vurderer Herning Kommune, at de vejledende emissionsgrænseværdier for ammoniak og fosfor er overholdt. For at opnå dette er der i denne godkendelse gjort en særlig indsats for BAT på staldindretning med gyllekøling, foderkorrektion (type 2) og opbevaring af gylle, da ansøger har overdækket den gyllebeholderen på 2.500 m³.

Generelt vurderer Herning Kommune, at ansøger er opmærksom på at der løbende kan være gode muligheder for at optimere forureningsbegrænsende foranstaltninger, renere teknologi, minimere forbruget af energi, vand og andre råvarer samt muligheder for at udskifte miljøfarlige stoffer med mere miljøvenlige. Ligesom det vurderes, at der kan være gode muligheder for, at arbejdsgange og processer kan blive mindre belastende for miljøet.

Oversigt over bilag

Bilag 1: Oversigt over ejendommen, nye bygninger, plansiloer osv.

Bilag 2: Oversigt over ejendommens afløbsforhold

Bilag 3: Oversigtskort over ejendommens udbringningsarealer

Bilag 4: Oversigtskort over ejendommen i forhold til byzone, naboer og samlede bebyggelse

Bilag 5: Oversigt over transportveje til udbringningsarealer

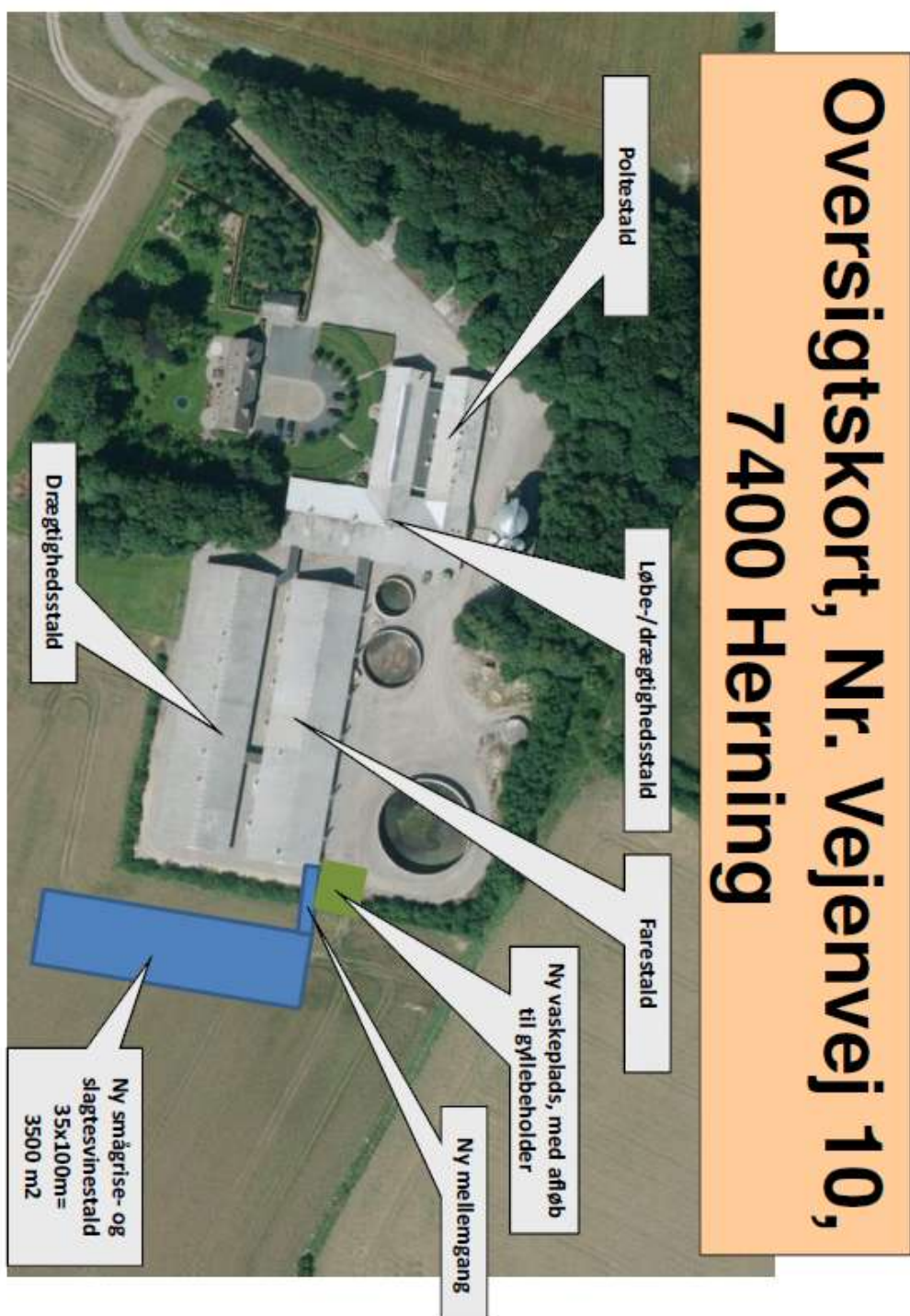
Bilag 6: Udbringningsarealer i forhold til nitratfølsomme indvindingsområder og område med særlige drikkevandsinteresser

Bilag 7: Udbringningsarealer i forhold til § 3 områder samt Kategori 2 og 3 natur

Bilag 8: Udbringningsarealer i forhold til § 7 områder, Natura 2000-områder samt Kategori 1 natur

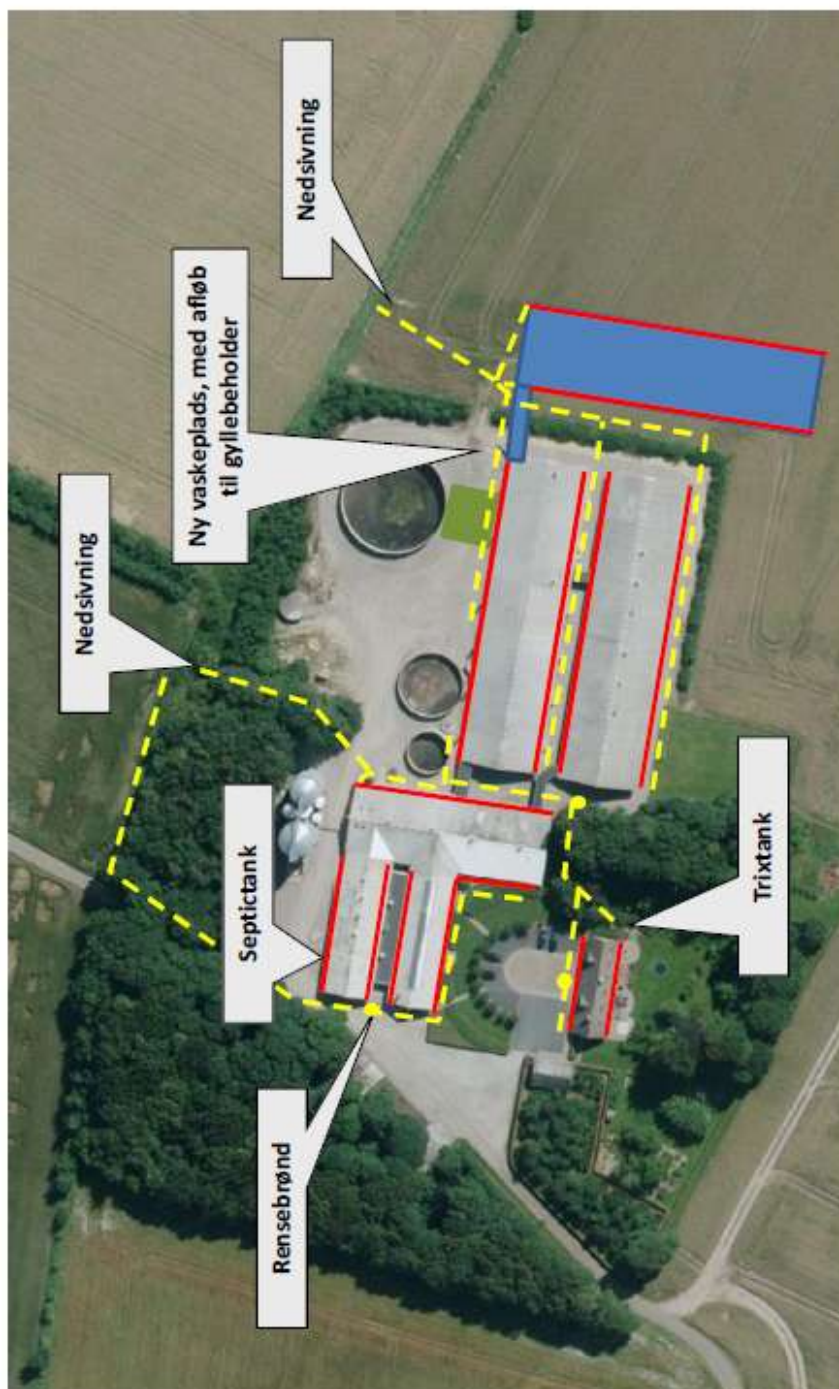
Bilag 9: Konsulenterklæring opbevaringskapacitet

Bilag 1: Oversigt over ejendommen, nye bygninger, plansiloer osv.

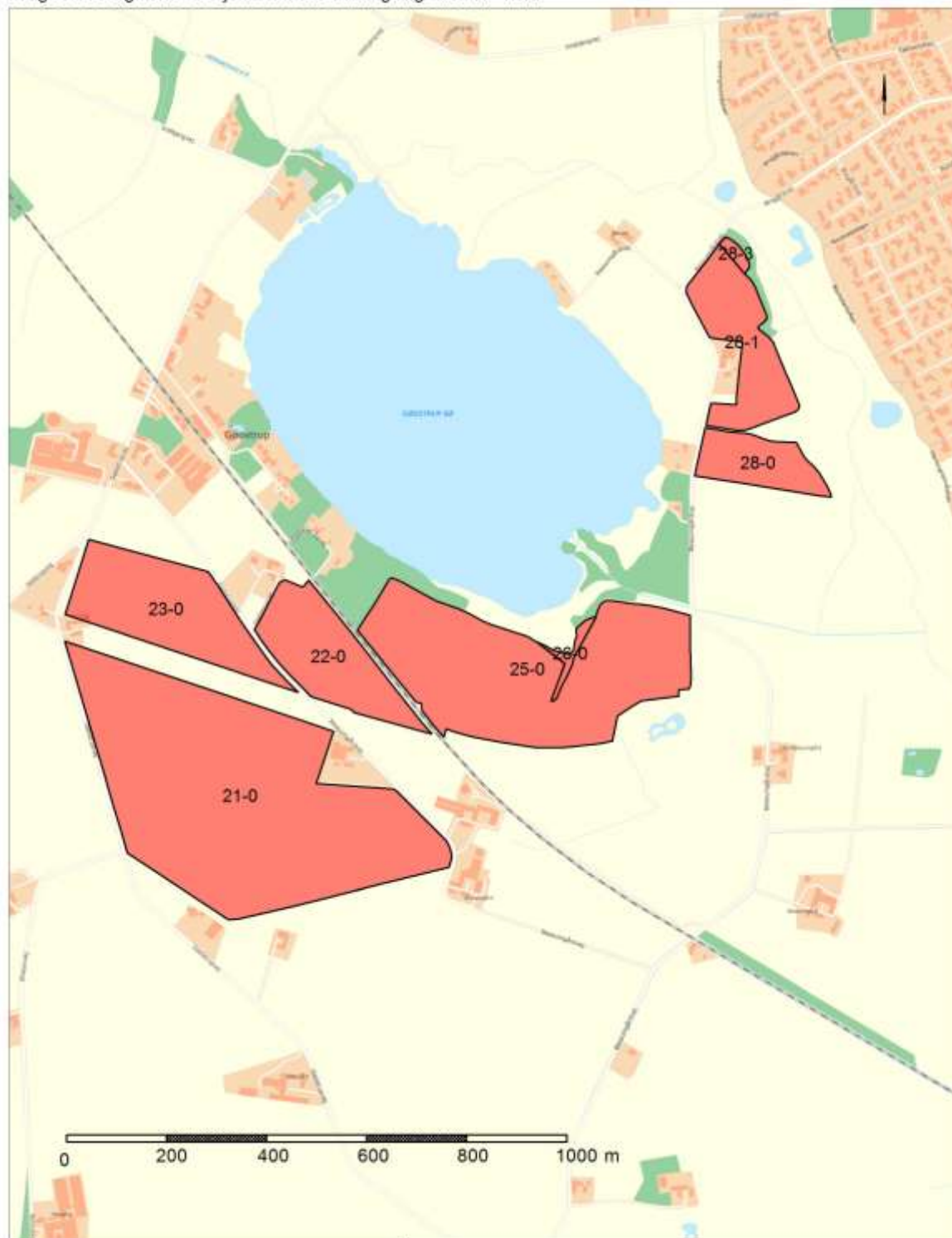

Bilag 2: Oversigt over ejendommens afløbsforhold

Afløbsforhold

Bilag 3: Oversigtskort over ejendommens udbringningsarealer - nord

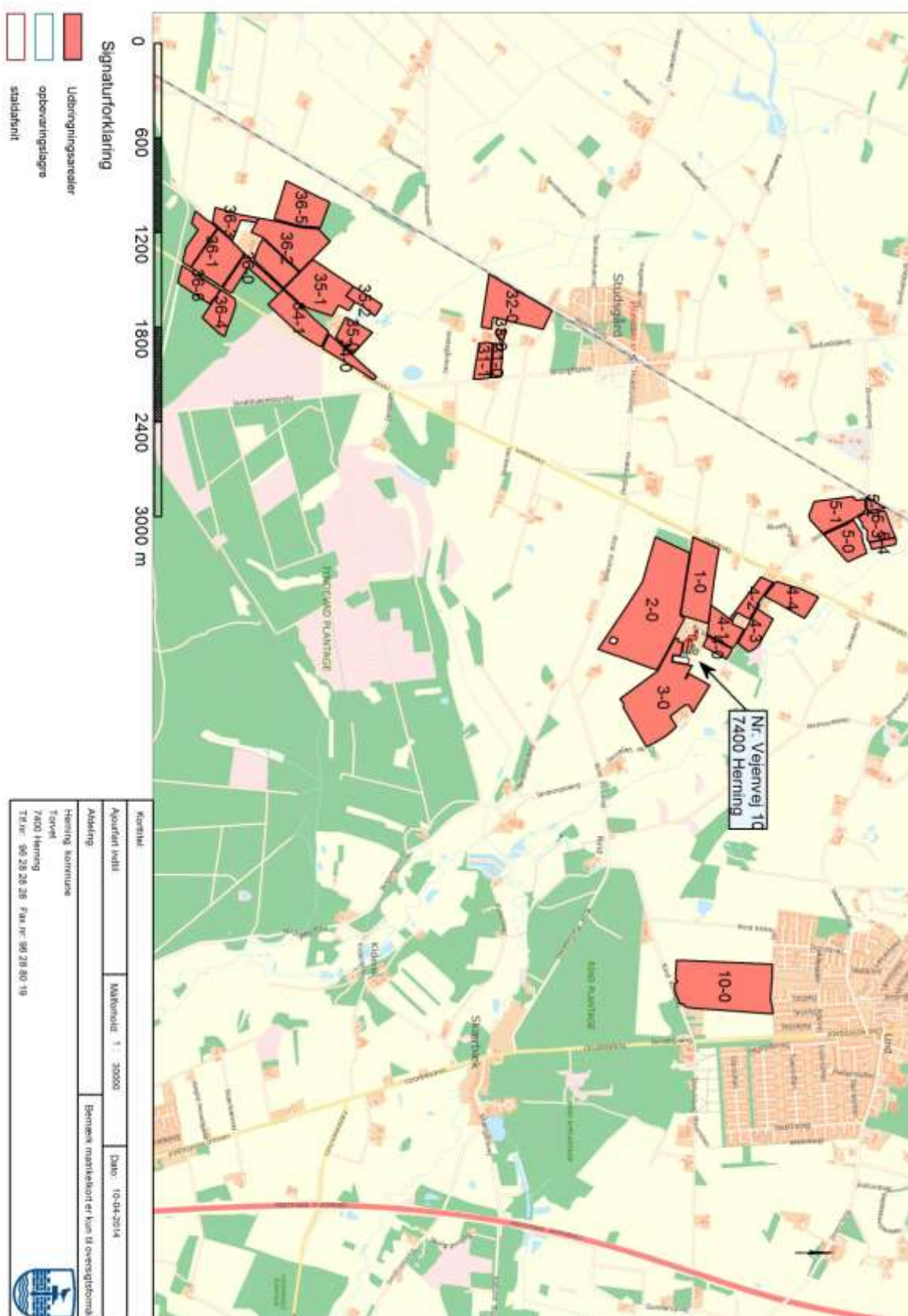
Signaturforklaring

Udbringningsarealer

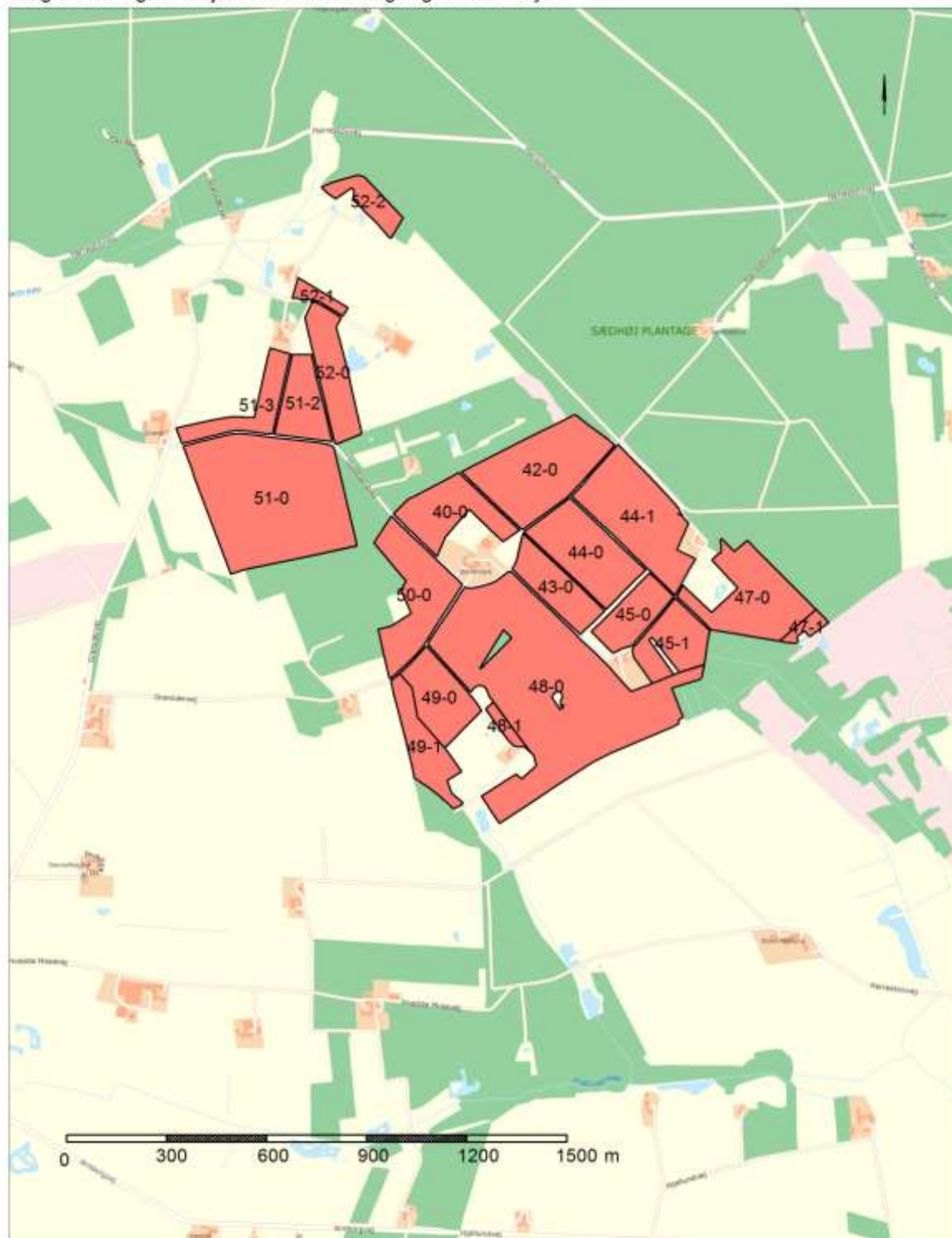
Korttitel:		
Ajourført indtil:	Målestok: 1 : 10000	Dato: 10-04-2014
Afdeling:		Bemærk: Matrikelkort er kun til overblikformål
Herning kommune Torvet 7400 Herning Tlf.nr: 96 25 28 28 Fax.nr: 96 28 80 19		

Bilag 3: Oversigtskort over ejendommens udbringningsarealer - Midt

Bilag 3: Oversigt over ejendommens udbringningsarealer - Syd

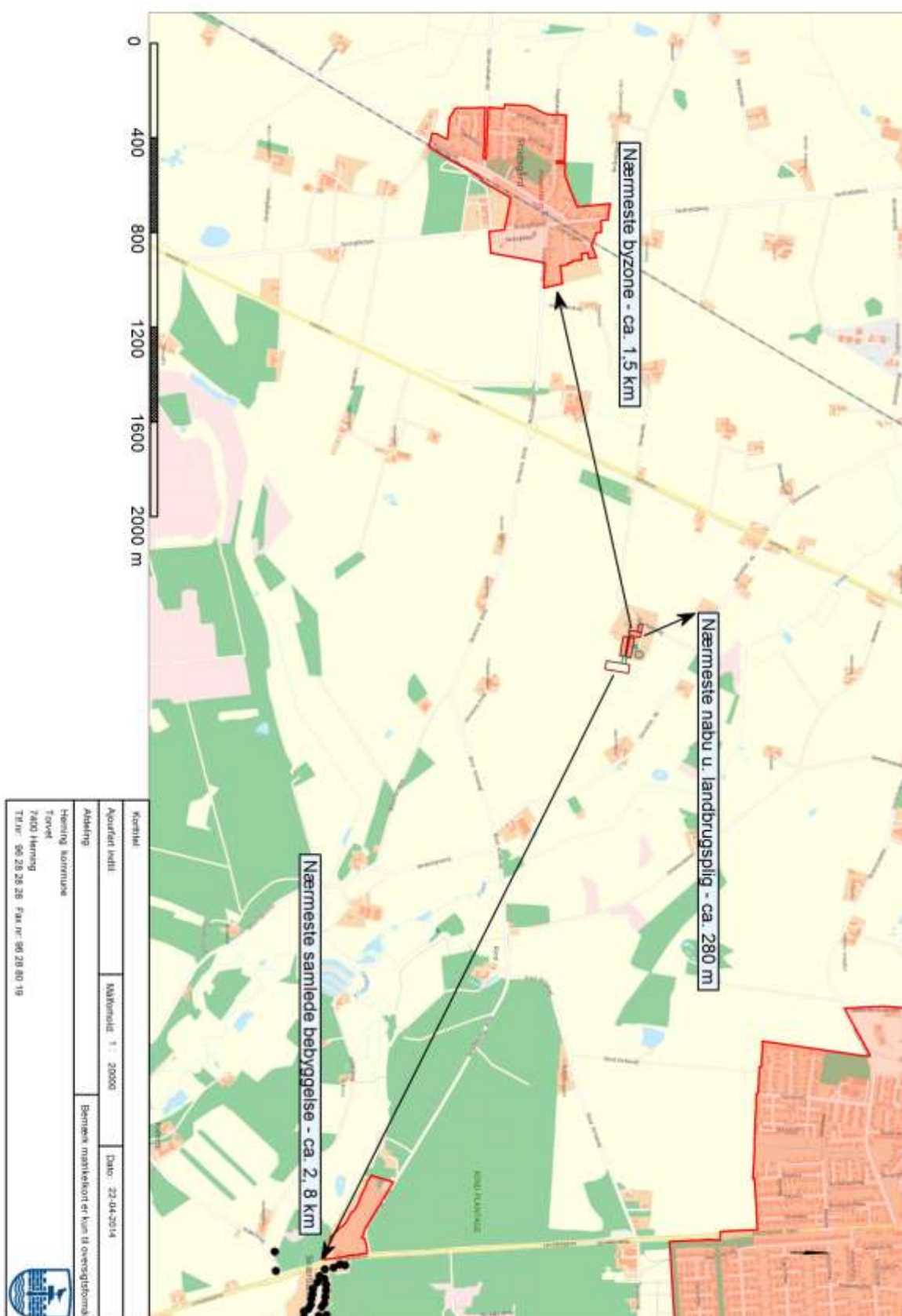
Signaturforklaring

Udbringningsarealer

Korttitel:		
Ajourført indtil:	Målestok: 1 : 15000	Dato: 22-04-2014
Afdeling:		Bemærk: matrikelkort er kun til orienteringsformål
Herning kommune Torvet 7400 Herning Tlf.nr.: 96 25 25 25 Fax.nr.: 96 25 60 19		

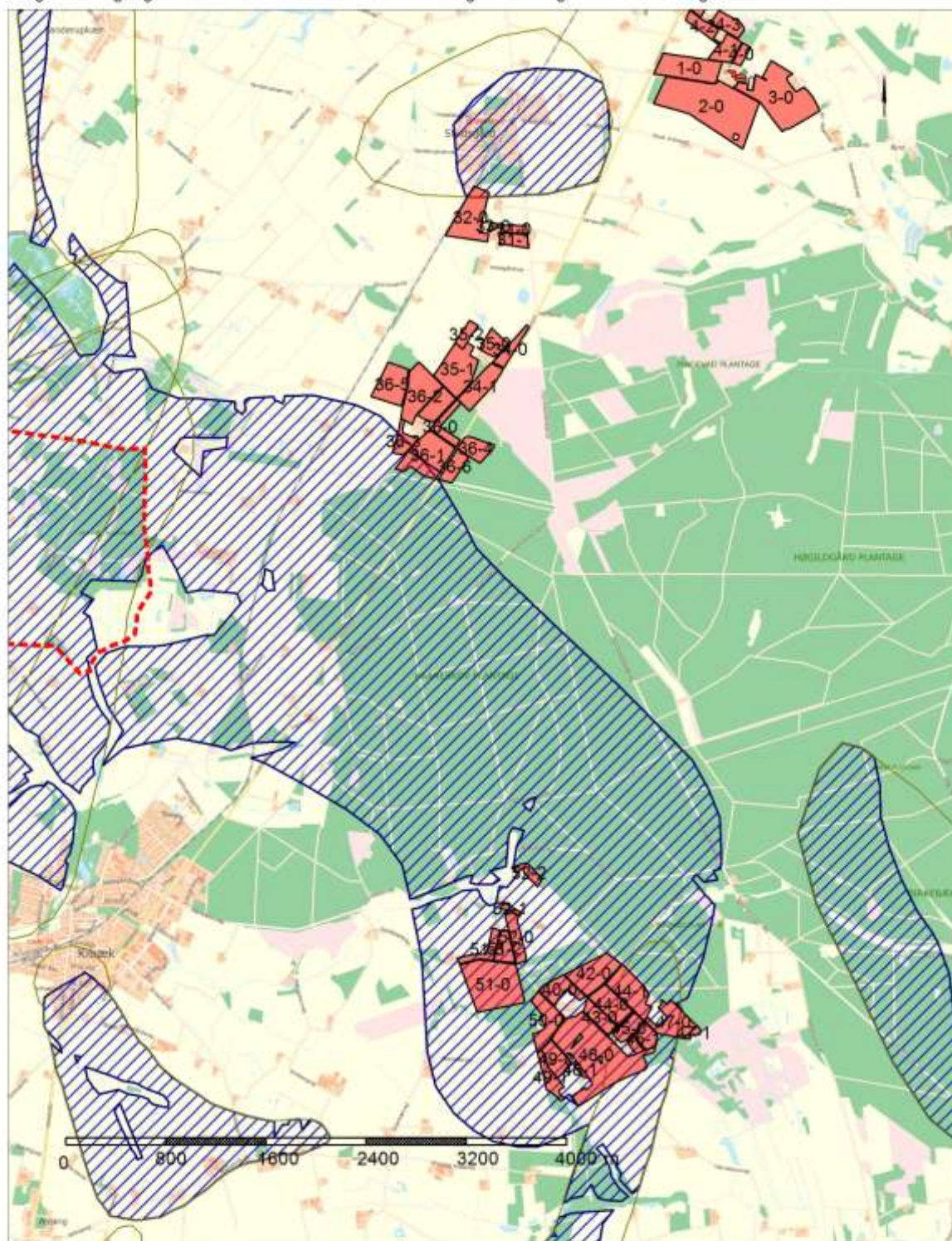
Bilag 4: Oversigtskort over ejendommen i forhold til byzone, naboer og samlede bebyggelse

Bilag 5: Oversigt over transportveje til udbringingsarealer

Bilag 6: Udbringningsarealer i forhold til nitrattfølsomme indvindingsområder og område med særlige drikkevandsinteresser

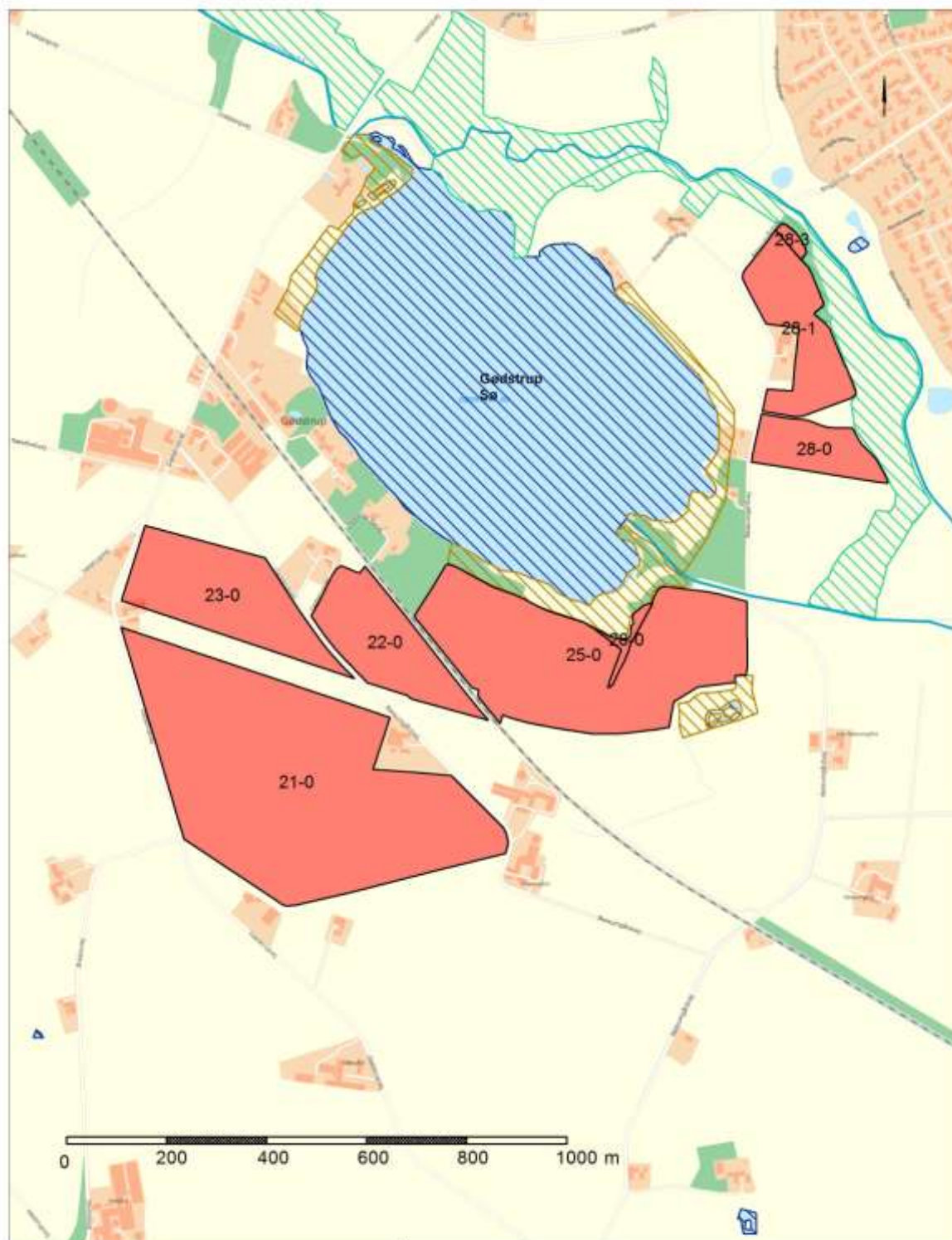
Signaturforklaring

- Udbringningsarealer
- C) Godkendt indsatsplan, krav om 300 m buffer omk. fælles boringer
- Indvindingsoplande
- B) ION (indsatsområder mht. nitrat)
- A) NFI (nitrattfølsomme områder) seneste viden

Korttitel:		
Ajourført indtil:	Målestok: 1 : 40000	Dato: 22-04-2014
Afdeling:		Bemærk: Matrikelkort er kun til orientationsformål
Hering kommune		
Torvet		
7400 Hering		
Tlf.nr.: 96 25 25 28 Fax.nr.: 96 25 20 19		

Bilag 7: Udbringningsarealer (nord) i forhold til § 3 områder samt kategori 2 og 3 natur

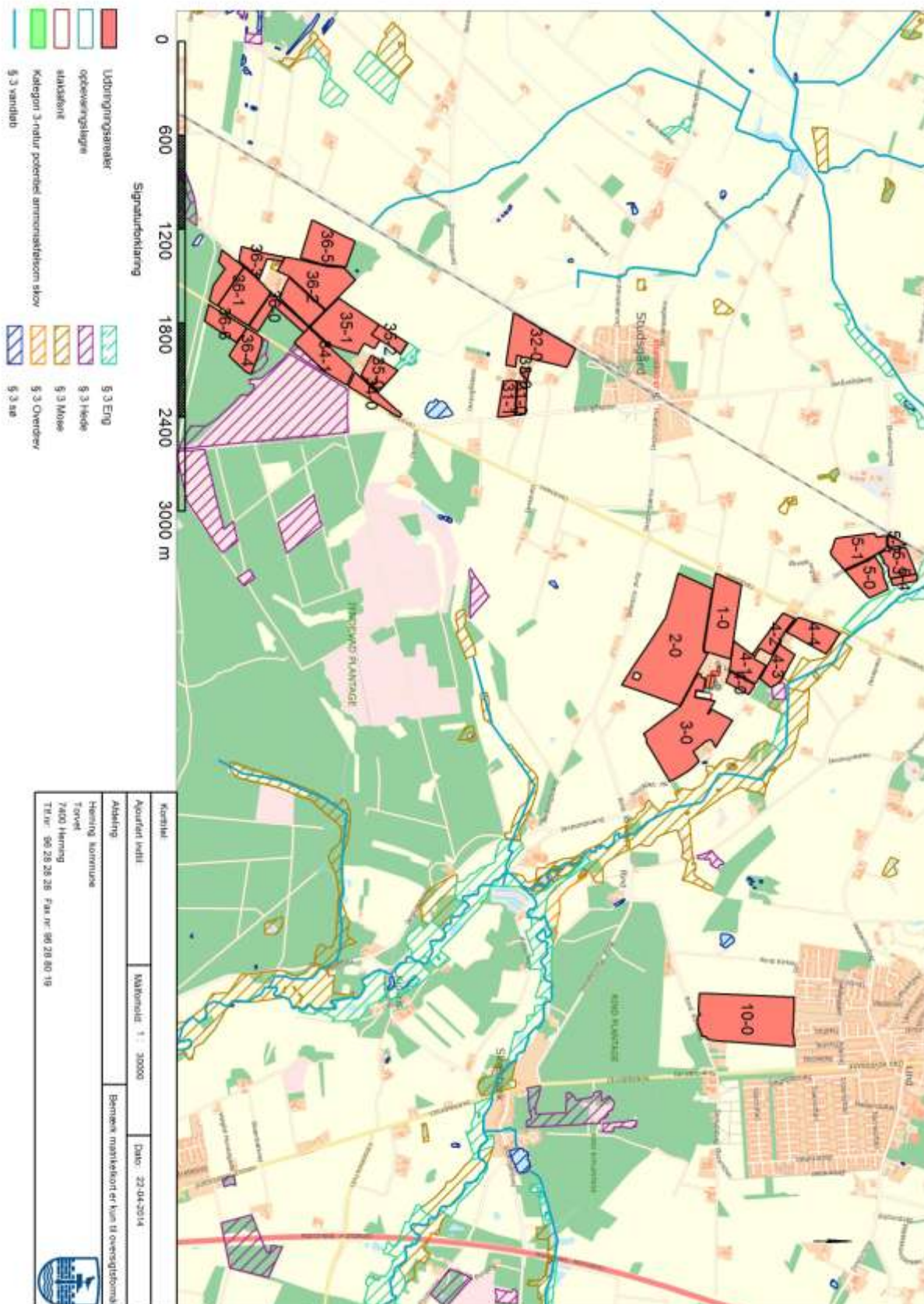
Signaturforklaring

Udbringningsarealer	§ 3 Hede
Kategori 3-natur potentiel ammoniakfølsom skov	§ 3 Mose
§ 3 vandløb	§ 3 Overbry
§ 3 Eng	§ 3 sø

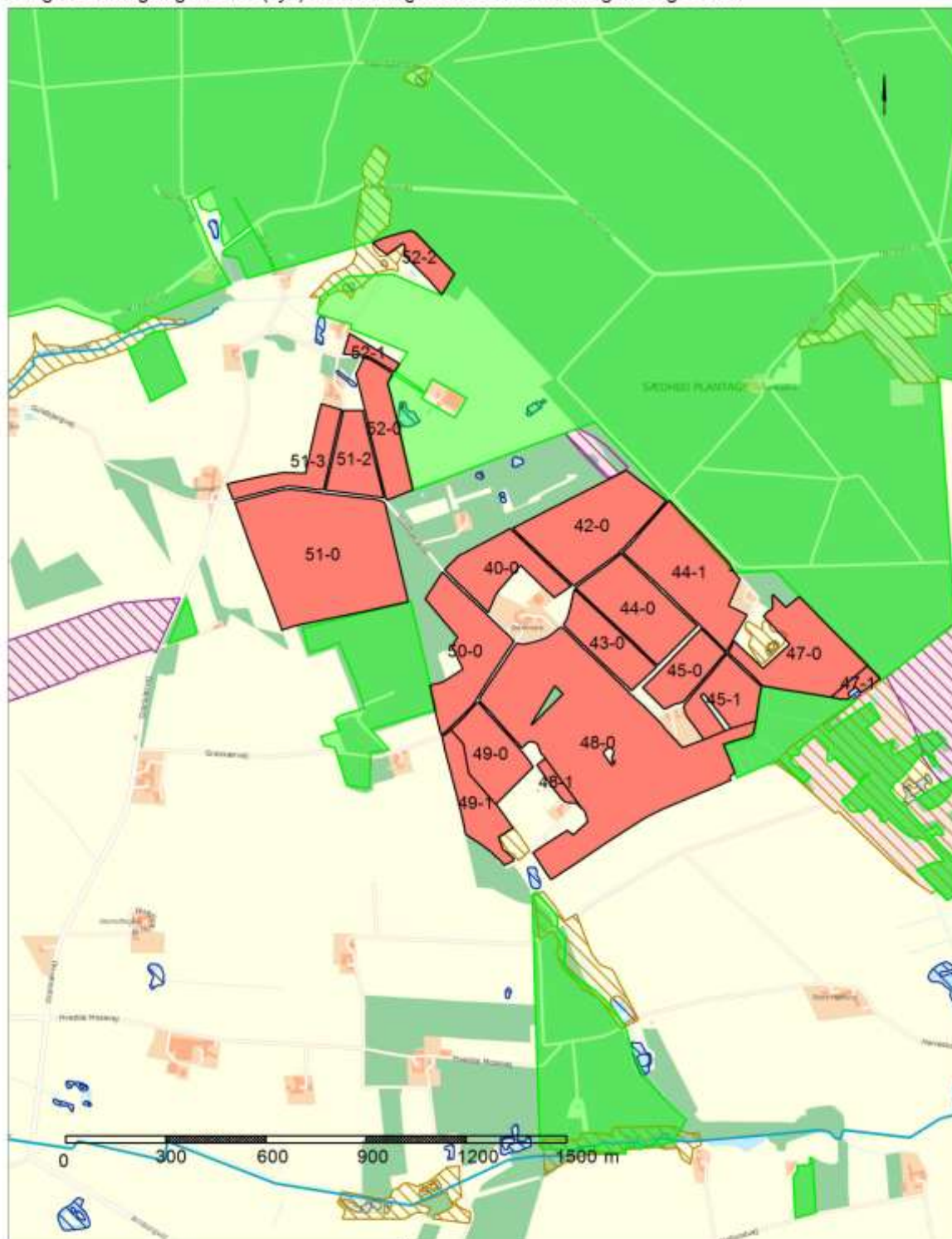
Korttitel:		
Ajourført indtil:	Målestok: 1 : 10000	Dato: 22-04-2014
Afdeling:		Bemærk: Matrikelkort er kun til overblikformål
Herning kommune		
Torvet		
7400 Herning		
Tlf.nr.: 96 25 26 26 Fax nr: 96 26 60 19		

Bilag 7: Udbbringingsarealer (midt) i forhold til § 3 områder samt kategori 2 og 3 natur

Bilag 7: Udbringningsarealer (syd) i forhold til § 3 områder samt kategori 2 og 3 natur

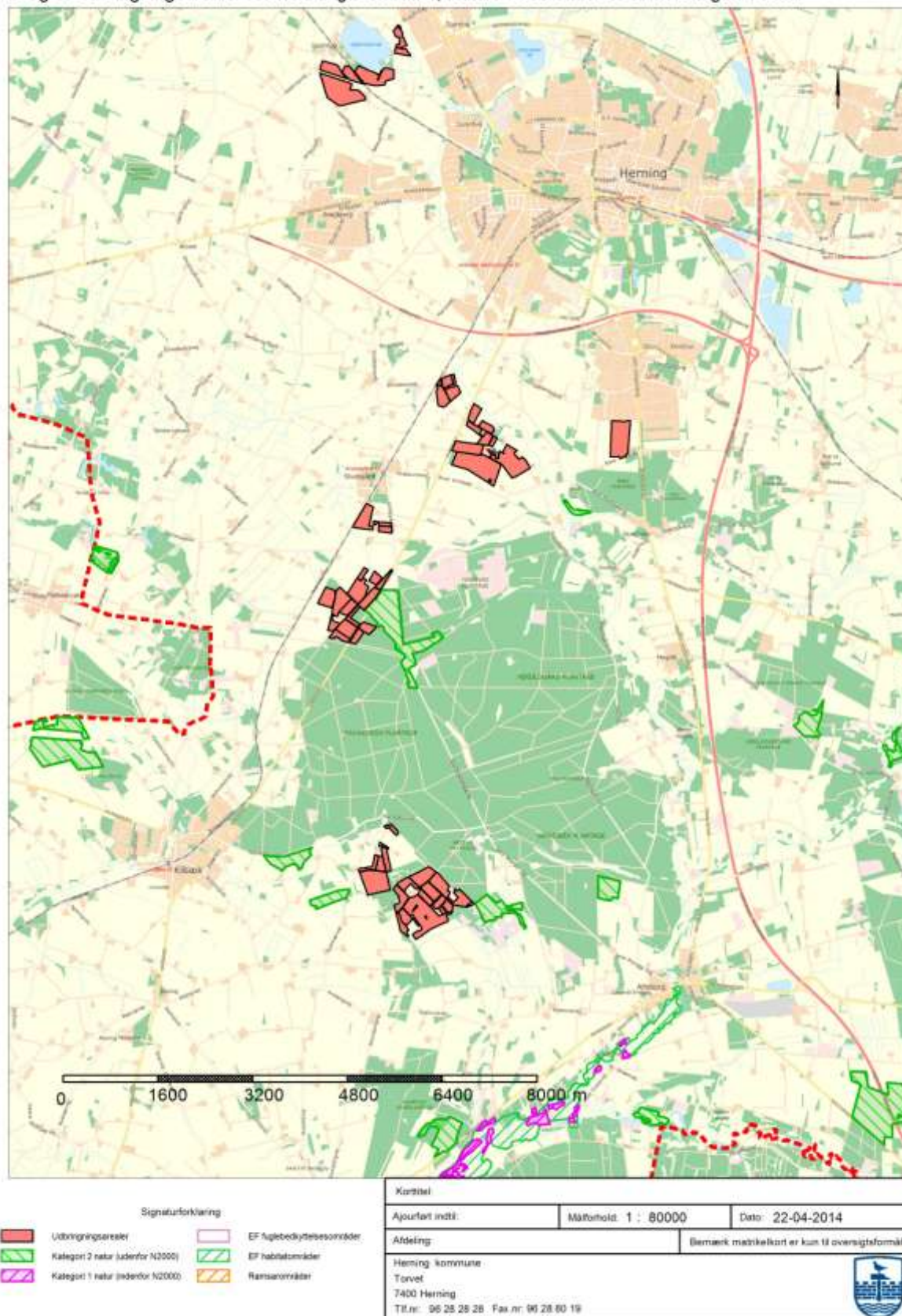
Signaturforklaring

	Udbringningsarealer		§ 3 Mose
	§ 3 vandleb		§ 3 Overdrev
	§ 3 Eng		§ 3 sø
	§ 3 Hede		

Korttitel:		
Ajourført indtil:	Målestok: 1 : 15000	Dato: 22-04-2014
Afdeling:		Bemærk: Matrikelkort er kun til orienteringsformål
Herning kommune Torvet 7400 Herning Tlf.nr.: 96 25 28 28 Fax.nr.: 96 28 60 19		

Bilag 8: Udbringningsarealer i forhold til § 7 områder, Natura 2000-områder samt kategori 1 natur

Bilag 9: Konsulenterklæring opbevaringskapacitet

Opbevaringsbehov.

Ejer:	Sven Agergaard
Adresse:	Nr. Vejenvej 10, 7400 Herning

	antal	pr. årssø	DE	korrektion	gyllemængde, t	t pr. DE
løbe-dr	1120		260,5		5.197	20,0
farestald	1120				1.882	
smågrise	40000	35,71428571	200,00	1,000	5.762	28,8
polte	520		14,44	1,000	265	18,4
i alt			474,9		13.105	27,6
Opbevaringskapacitet i 9 mdr.					9.829	

Afvigende indgangs- og afgangsvægt

Fravænningsvægt:	7,3		
smågrise			
	ind	ud	korrektion
	7.3	32	1.000

slagtesvin		
ind	ud	korrektion
32	107	1.000

Landbrugets Byggeblad 95.03-03, rev. 30-11-04

DE fra sommer 2009.

DE søer regnes med 26,0 grise/årssø. DE søer regnes med 26,0 grise/årssø.

Opbevaringskapacitet.

Opbevaringstype	Mængde pr. beholder	%-vis fordeling
Bassumgårdvej	1300	9
Nr. Vejenvej 10, stor	2500	17
Nr. Vejenvej 10, lille	900	6
Volsgårdvej	2700	19
Guldbjergvej	3000	21
Stald	1800	13
Biogas (lejet)	2200	15
Total opbevaringskapacitet	14400	100
Opbevaringskapacitet i mdr.	13,19	